

Agatha Christie

Miss Marple - Povestiri

Povestiri din volumele "The Thirteen Problems" aka "The Tuesday Club Murders" (1932) și "Miss Marple's Final Cases and Two Other Stories" (1979)

CUPRINS:

Casa Idolului Astartei.	1
Trotuarul pătat cu sânge.	8
Moștenirea.	13
Semnul degetului cel mare al Sf. Petru.	19
Cei patru suspecti.	26
Iarba morții.	33
Sanctuarul.	41
O glumă ciudată.	52
Cazul servitoarei perfecte.	58

Casa Idolului Astartei

— Ei acum, doctore Pender, ce o să ne povestești?

Bătrânul preot zâmbi cu blândețe.

— Mi-am petrecut viața în locuri liniștite, spuse el. Mi s-au întâmplat foarte puține evenimente. Totuși, odată când eram tânăr, am trecut printr-o experiență foarte stranie și tragică.

— Chiar? exclamă Joyce Lemprière în mod încurajator.

— N-am uitat-o niciodată, continuă preotul. Atunci m-a impresionat profund și, chiar și astăzi, dacă fac un ușor efort să-mi reamintesc, îmi revine simțământul acela de groază și oroare pe care l-am trăit în momentul ăla îngrozitor, când am văzut un om murind, fără vreun motiv aparent.

— Mă faci să mă înfior, Pender, se plânse sir Henry.

— Și eu mă-nfior, cum zici, îi răspunse celălalt. De atunci nu am mai râs de oamenii care folosesc cuvântul atmosferă. Există așa ceva. Există anumite locuri imprimate și saturate cu influențe bune sau rele, care-și pot face simțită puterea.

— Casa aceea, "The Larches", aduce multă nefericire, remarcă Miss Marple. Bătrânul domn Smithers și-a pierdut toți banii și a trebuit s-o părăsească, apoi s-a mutat familia Carlslake și Johnny Carlslake a căzut pe scări, și-a rupt piciorul așa că doamna Carlslake a fost nevoită să plece în sudul Franței să-și îngrijească sănătatea, iar în ceea ce privește familia Burden, care locuiește acum acolo, am auzit că bietul domn Burden urmează să fie operat foarte curând.

— Cred că sunt prea multe superstiții în legătură cu treburile astea, opină domnul Petherick. Foarte multe proprietăți au de suferit de pe urma unor zvonuri puse în circulație fără temei sau din prostie.

— Am cunoscut una sau două "fantome" care aveau o personalitate foarte robustă, remarcă sir Henry chicotind.

— Cred, interveni Raymond, că ar trebui să-i permitem domnului Pender să-și continue povestirea.

Joyce se ridică și stinse cele două lămpi, lăsând camera să fie luminată numai de focul jucăuș din șemineu.

— Atmosferă, zise ea. Acum putem continua.

Dr. Pender îi zâmbi, se rezemă de speteaza scaunului și, după ce-și scoase pince-nez-ul, începu să povestească pe un ton blând, evocator.

— Nu știu dacă vreunul dintre dumneavoastră cunoașteți Dartmoor-ul. Localitatea de care vă vorbesc este situată pe malurile apei Dartmoor. Era o casă foarte frumoasă și, deși fusese de vânzare de mai mulți ani, nu-și găsisese cumpărători. Probabil, situația era mai neplăcută iarna, dar priveliștea era măreață și clădirea însăși avea unele trăsături curioase și originale. A fost cumpărată de un om pe nume Haydon - sir Richard Haydon. Îl cunoscusem în timpul facultății și, deși, nu-l mai văzusem câțiva ani, păstrând vechile legături de prietenie, am acceptat cu plăcere invitația sa de a mă duce la Silent Grove, cum se numea noua sa proprietate.

Cei din casă nu erau prea numeroși. Acolo locuiau Richard Haydon însuși și vărul său, Elliot Haydon. Se mai aflau o lady Mannering cu o fiică palidă, cam ștearsă, pe nume Violet.

Era un căpitan Roger cu soția, mari amatori de călărie, cu fețele bătute de vânt, care trăiau numai pentru cai și vânătoare. Lor li se alăturau un tânăr dr. Symonds și o domnișoară Diana Ashley. Știam ceva despre cea din urmă. Fotografia ei apărea des în ziarele despre înalta societate și se număra printre frumusețile celebre ale vremii. Înfațișarea era cu totul izbitoare.

Brunetă, înaltă, cu tenul frumos, de un alb palid, pe când ochii ei negri, pe jumătate închiși, ușor oblici îi dădeau un curios aer picant oriental. Avea de asemenea, o voce minunată, profundă, dar ca un clopoțel.

Am observat imediat că prietenul meu, Richard Haydon era foarte mult atras de ea și am bănuț că întreaga adunare fusese chemată ca să creeze un cadru pentru ea. Cât privește sentimentul ei, nu eram atât de sigur. Era capricioasă în etalarea favorurilor sale. Într-o zi vorbea numai cu Richard și nu mai acorda nimănui altcuiva atenție, în ziua următoare îl prefera pe vărul acestuia, Elliot și părea că nu are habar de existența unei persoane pe nume Richard, ca, în continuare, să-i dedice zâmbetele cele mai fermecătoare liniștitului și retrasului dr.

Symonds.

În dimineața de după sosirea mea, gazda noastră ne-a arătat proprietatea. Casa în sine nu avea nimic remarcabil - o clădire solidă, bine construită din granit de Devonshire. Ridicată să reziste timpului și intemperțiilor. Nu era romantică, dar foarte confortabilă. De la ferestre se

puteau vedea panorama regiunii necultivate și terenurile rezervate pentru vânătoare, vaste dealuri rotunjite, încoronate cu Tor-uri* bătute de vreme.

Pe pantele celui mai apropiat Tor se găseau diferite cercuri de colibe, relicve din străvechile zile ale epocii de piatră. Pe un alt deal, fusese recent excavată. o movilă în care se găsiseră anumite obiecte din bronz. Haydon începuse să manifeste interes pentru lucrurile legate de antichitate și ne vorbi cu multă înflăcărare și entuziasm. Chiar acest loc, ne explica el, era deosebit de bogat în mărturii despre trecut.

Locuitori din neolitic, druizi, romani și chiar urme ale primilor fenicieni puteau fi găsite.

— Dar locul acesta este cel mai interesant dintre toate, a spus el. I-ați reținut numele -

Silent Grove*. Ei bine, e destul de ușor să-ți dai seama de unde i se trage denumirea.

Ne indică ceva anume cu mâna. Deși partea aceea era necultivată, numai stânci, buruieni și un soi de ferigă sălbatică, la vreo sută de iarzi de casă se ridica un crâng cu copaci îndesiți unul în altul.

— O relicvă din cele mai vechi timpuri, spuse Haydon. Copacii au murit și alții au fost plantați în loc, dar, în general, s-a păstrat foarte mult cum era odinioară - poate pe vremea locuitorilor fenicieni. Veniți să vă uitați!

L-am urmat cu toții. Când am intrat în crâng, o curioasă tensiune mă cuprinsese. Cred că de vină era liniștea. Nici o pasăre nu părea să-și fi făcut cuibul în copacii aceștia. Domnea un simțământ de dezolare și oroare. L-am văzut pe Haydon privindu-mă cu un zâmbet curios.

— Simți ceva în legătură cu locul ăsta, Pender? mă întrebă el.
Antagonism cumva? Sau neliniște?

— Nu-mi place, i-am răspuns neliniștit.

— Ești în drepturi depline. Aceasta a fost fortăreața unuia dintre cei mai vechi dușmani ai credinței tale. Acesta este Crângul lui Astarte*.

— Astarte?

— Astarte sau Ishtar sau Ashtoreth sau oricum vrei să-i zici. Eu prefer numele fenician de Astarte. Cred că există, în țară, un Crâng al Astartei cunoscut - la nord de Wall. N-am nici o dovadă, dar îmi place să cred că deținem aici un adevărat, un autentic Crâng al Astartei. Uite, în acest cerc dens de copaci, s-au desfășurat ritualuri sacre.

— Ritualuri sacre, murmură Diana Ashley. Ochii ei visători priveau undeva departe. Mă întreb cum se desfășurau?

— Nu prea onorabile, în orice caz, râse tare, fără rost, căpitanul Roger. Și persoane destul de abile, îmi închipui.

Haydon nu-i acordă atenție.

* deal stâncos sau pisc, în special în Devon și Cornwall.

* (engl.) crângul liniștit

* Astarte, Ashtaroth, Ashtoreth, Ishtar, echivalentul oriental al Afroditei, zeița iubirii și rodirii.

— În mijlocul Crângului trebuia să fi fost un templu, spuse el. Nu pot să vă arăt urma vreunuia, dar mi-am pus și eu puțin imaginația la contribuție.

În momentul acela pășeam într-un mic luminiș din mijlocul copacilor. În centru, se afla ceva asemănător unei case de vară construită din piatră. Diana Ashley se uită întrebătoare spre Haydon.

— O numesc Casa Idolului, spuse acesta. Este Casa Idolului lui Astarte.

Se îndreptă spre ea. Înăuntru, pe un stâlp simplu de abanos stătea o mică figurină ciudată reprezentând o femeie cu coarne, călare pe un leu.

— Astarte a fenicienilor, spuse Haydon, Zeița Lunii.

— Zeița Lunii, strigă Diana. O, hai să facem o petrecere pe cinste la noapte. Cu haine de carnaval. Și să venim aici, la lumina lunii, să sărbătorim ritualurile Astartei.

Am făcut un gest brusc și Elliot Haydon, vărul lui Richard, se întoarse repede spre mine.

— Nu vă plac toate astea, Padre, nu-i așa?

— Nu, nu-mi plac, am recunoscut pe un ton grav.

Se uită la mine în mod curios.

— Dar nu-i decât o prostie. Dick n-are cum să știe dacă acesta este un crâng cu adevărat sacru. E doar o fantezie de-a lui; îi place să se joace cu ideea asta. Și oricum, dacă ar fi fost.

— Dacă ar fi fost?

— Ei bine. râse el stingherit. Doar nu crezi în chestii de-astea, nu-i așa? Dumneata, un pastor!

— Nu sunt sigur că eu ca pastor n-ar trebui să cred în asta.

— Dar treburile acestea s-au terminat și au dispărut de mult.

— Nu sunt chiar așa de sigur, i-am răspuns, contemplând cele din jurul meu. Știu doar un lucru: în general, nu sunt un om sensibil la atmosferă, dar, de când am intrat în acest crâng de copaci, am o curioasă impresie că simt răul și amenințarea în jurul meu.

Privi, din nou stânjenit, peste umăr.

— Da, spuse, este. este oarecum straniu. Știu ce vrei să spui, dar bănuiesc că numai imaginația noastră ne face să ne simțim așa. Ce părere ai, Symonds?

Doctorul tăcu un minut, două, înainte de a răspunde. Apoi spuse liniștit:

— Nu-mi place. Nu pot să vă spun de ce. Dar, într-un fel sau altul, nu-mi place.

În momentul acela, Violet Mannering veni spre mine.

— Îmi repugnă locul ăsta, țipă ea. Îmi repugnă. Să ieșim de-aici!

Ne-am îndepărtat și ceilalți ne-au urmat. Numai Diana Ashley întârzia.

Am întors capul, m-am uitat peste umăr și am văzut-o stând în fața casei idolului, privind cu intensitate la imaginea dinăuntru.

Ziua era neobișnuit de frumoasă și călduroasă așa că propunerea Diane Ashley de a organiza o petrecere costumată în seara aceea a fost bine primită. Obișnuitele râsete, șoapte și cusutul disperat în secret - am avut parte de toate - și, când ne-am făcut apariția pentru cină, au izbucnit ca de obicei strigăte de veselie.

Rogers și soția sa erau "îmbrăcați" ca locuitori ai colibelor din neolitic, ceea ce explica brusca dispariție a preșurilor din fața căminelor. Richard

Haydon și-a imaginat că e un marinar fenician, iar vărul său – șeful unei bande de hoți; doctorul Symonds făcea pe bucătarul șef, lady Mannering pe o soră de spital și fata ei pe o sclavă cercheză. Eu m-am travestit, cam străveziu, într-un călugăr. Diana Ashley a coborât ultima, dezamăgindu-ne pe toți, fiindcă era înfășurată într-un domino* negru inform.

— Necunoscuta, declară ea plină de aere. Asta sunt. Acum, pentru Dumnezeu, hai să mergem la masă.

* îmbrăcăminte de bal costumat.

După cină am ieșit din casă. Era o noapte frumoasă, caldă, blândă și luna se ridica. Am cutreierat, am pălăvrăgit și timpul a trecut destul de repede. Trebuie să fi trecut o oră când ne-am dat seama că Diana Ashley nu mai era cu noi.

— Sunt sigur că nu s-a dus la culcare, spuse Richard Haydon.

Violet Mannering clătină din cap:

— O, nu, interveni ea. Am văzut-o îndreptându-se în direcția aceea, acum vreun sfert de oră.

În timp ce vorbea indica crângul de copaci care se profila negru și plin de umbre în lumina lunii.

— Mă întreb ce pune la cale, se repezi Richard Haydon, jur că vreo drăcovenie. Să mergem să vedem!

Ne-am îndreptat cu toții într-acolo, oarecum plini de curiozitate de ce putea pune la cale domnișoara Ashley. Totuși, în ceea ce mă privește, simțeam o anumită rețineră de a intra în cercul de copaci întunecat, prevestitor de rele. Ceva mai puternic decât mine părea să mă rețină și să mă îndemne să nu pășesc înăuntru. Eram mai convins decât oricând de răul esențial al locului. Cred că unii dintre ceilalți simțeau aceleași senzații ca și mine, deși n-ar fi fost dispuși s-o recunoască. Copacii erau atât de apropiați unii de alții, încât lumina lunii nu putea pătrunde.

Se auzeau mai multe sunete în jurul nostru – șoapte și oftaturi. Aveam sentimentul a ceva extrem de straniu, așa că din spirit de conservare, am rămas cu toții grupați.

Deodată, am dat de poiana din mijlocul crângului și am rămas încremeniți de uimire, întrucât în pragul Casei Idolului, se profila o siluetă, învăluită toată în tifon diafan, purtând două coarne proeminente care se ridicau din masa neagră a părului ei.

— Doamne Sfinte, exclamă Richard Haydon și fruntea i se umplu de sudoare.

Dar Violet Mannering era mai perspicace.

— E Diana, exclamă ea. Cum s-a transformat? O, arată oarecum altfel!

Silueta din prag își ridică mâinile. Înaintă un pas și cântă pe un ton înalt, plăcut.

— Sunt Preoteasa Astartei, fredonă ea. Aveți grijă cum vă apropiați de mine, căci moarte țin în mâna mea.

— Nu fă asta, dragă, protestă lady Mannering. Ne trec toți fiorii, să știi! Haydon sări spre ea.

— Doamne, Diana, strigă el. Ești minunată!

Ochii mei se obișnuiseră de-acum cu lumina lunii și puteam vedea mai clar. Așa cum spusese Violet, ea arăta schimbată. Fața era mult mai oriental conturată, ochii – niște deschizături oblice – degajau o oarecare cruzime în strălucirea lor și ciudatul zâmbet ce i se citea pe buze nu-l mai văzusem niciodată.

— Ai grijă, strigă ea prevenind pe oricine. Nu vă apropiați de zeiță. Dacă cineva pune mâna pe mine, moare.

— Ești minunată, Diana, strigă și Haydon, dar termină! Nu știu cum, dar, nu-mi prea place!

El se îndrepta spre ea prin iarbă și ea întinse o mână.

— Oprește-te, strigă ea. Încă un pas și te voi lovi cu magia Astartei.

Richard Haydon râse și grăbi pasul, când, deodată, un lucru curios se întâmplă. Ezită o clipă, apoi păru că se împiedică și căzu lat.

Nu se ridică, ci rămase unde căzuse cu fața la pământ.

Deodată, Diana începu să râdă ca o isterică. Era un hohot straniu, oribil, care tulbura liniștea poienii.

Cu o înjurătură, Elliot se repezi în față.

— Nu suport asta, țipă el, ridică-te Dick, ridică-te, omule!

Și totuși, Richard Haydon zăcea unde căzuse. Elliot Haydon se apropie, îngenunche lângă el și-l întoarse încet cu fața-n sus. Se aplecă peste el, uitându-se la fața acestuia.

Apoi se ridică brusc și rămase clătinându-se puțin.

— Doctore, zise, doctore, pe crucea mea, vino! Cred. cred că e mort.

Symonds se repezi într-acolo, pe când Elliot se întoarse încet spre noi. Se uita în jos la mâinile sale într-un fel pe care nu l-am înțeles.

În clipa aceea o auzirăm pe Diana țipând sălbatic:

— L-am omorât! O, pe Dumnezeul meu, n-am vrut, dar l-am omorât!

Și leșină, căzând pe o grămadă de iarbă călcată în picioare.

Doamna Rogers urlă ca scoasă din minți:

— O, să plecăm din locul ăsta îngrozitor, ni se poate întâmpla orice aicea. Vai, e înfiorător!

Elliot mă apucă de umăr.

— Nu se poate, domnule, murmură el, îți spun că nu se poate! Un om nu poate fi ucis așa.

E.e împotriva Naturii.

Am încercat să-l liniștesc.

— Există vreo explicație, am zis eu. Vărul tău trebuie să fi suferit de pe urma unei slăbiciuni neașteptate a inimii. Șocul și excitarea.

El mă întrerupse:

— Nu înțelegi. Își ridică mâinile să le văd și am observat pete roșii pe ele. Dick nu a murit de pe urma șocului, a fost lovit. lovit în inimă și nu există nici o armă.

L-am privit neîncrezător. În momentul acela, Symonds se ridicase după ce examinase trupul și se îndrepta spre noi. Era palid și tremura tot.

— Am înnebunit cu toții? spuse el. Ce-i cu locul ăsta, încât lucruri de acest gen se pot întâmpla aici?

— Deci e adevărat? am întrebat eu.

Dădu din cap că da.

— Rana seamănă cu una făcută de un stilet lung, subțire, dar. nu-i nici un stilet acolo.

Ne-am uitat cu toții unii la alții.

— Dar trebuie să fie acolo, strigă Elliot Haydon. Trebuie să fi căzut din rană. Trebuie să fie, undeva, pe jos. Să cercetăm!

Ne-am uitat degeaba în jur. Violet Mannering spuse deodată:

— Diana avea ceva în mâna ei. Un fel de stilet. L-am văzut. L-am zărit strălucind când îl amenința.

Elliot Haydon clătină din cap:

— Nu s-a apropiat la mai mult de trei iarzi de ea, obiectă el.

Lady Mannering se aplecase peste fata care leșinase.

— N-are nimic în mână acum, ne informă ea, și nu văd nimic pe pământ. Ești sigură că l-ai văzut, Violet? Eu nu l-am văzut.

Doctorul Symonds se apropie de fată.

— Trebuie s-o ducem în casă, spuse el. Rogers, vrei să mă ajuți?

Am cărat fata leșinată în casă. Apoi ne-am întors și-am luat cadavrul lui sir Richard.

Dr. Pender se opri și, parcă cerându-și scuze, ne privi pe toți pe rând.

— Astăzi, se cunosc unele lucruri mai bine, datorită influenței romanelor detectiv. Orice băiat de pe stradă știe că un cadavru trebuie să fie lăsat unde se găsește. Dar, pe timpul acela, nu aveam asemenea cunoștințe, așa că am dus trupul lui Richard Haydon în dormitorul său din casa pătrată de granit, iar majordomul a fost trimis pe bicicletă să aducă poliția, de la vreo 12 mile depărtare.

Atunci, Elliot Haydon mă trase de o parte.

— Uite ce e, spuse el, mă întorc la crâng. Arma aceea trebuie găsită.

— Dacă a fost vreo armă, am răspuns eu sceptic.

Mă apucă de braț și mă trase cu furie.

— Ți-a intrat superstiția aia în cap. Crezi că moartea lui a fost supranaturală; bine, eu mă întorc în crâng să aflu.

Eram, în mod curios, împotriva ca el să procedeze așa. Am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să-l împiedic. Simpla idee a cercului acela des de copaci mă îngrozea și aveam presentimentul unei noi nenorociri. Dar Elliot era pornit de-a binelea. Cred că și el era speriat, dar nu vroia s-o recunoască. S-a dus ferm hotărât să dezlege tot misterul.

A fost o noapte foarte înfricoșătoare; niciunul dintre noi nu putea să doarmă sau să încerce măcar. Când au sosit, polițiștii nu prea au crezut nimic din toată povestea. Ei și-au exprimat dorința puternică de a o ancheta îndeaproape pe domnișoara Ashley, dar apoi s-au izbit de doctorul Symonds, care s-a opus, în mod vehement, ideii. Domnișoara Ashley își revenise din leșin sau din transă și el îi administrase un somnifer puternic. Sub nici un motiv, ea nu trebuia tulburată până a doua zi.

Nimeni nu s-a gândit până pe la șapte dimineața la Elliot Haydon și atunci Symonds a întrebat, deodată, unde e. I-am explicat ce făcuse Elliot și fața gravă a lui Symonds căpătă un aer și mai grav.

— Aș vrea să nu se fi dus. E. e o prostie, spuse el.

— Doar nu crezi că i s-ar fi putut întâmpla ceva rău?

— Sper că nu. Padre, cred că dumneata și cu mine am face mai bine să ne ducem să vedem.

Știam că are dreptate, dar a trebuit să-mi adun tot curajul de care eram în stare ca să mă înham la treaba asta. Am pornit împreună și am intrat din nou în crângul acela blestemat de copaci. L-am strigat de două ori și nu am primit nici un răspuns. Într-un minut, două, am dat de poiana care părea palidă și fantomatică în lumina dimineții care abia mijea. Symonds mă apucă de braț și eu am scos o exclamație înăbușită. Noaptea trecută, văzusem la lumina lunii trupul unui bărbat zăcând cu fața în jos, în iarbă. Acum, în zorii dimineții, aceeași priveliște se înfățișa ochilor noștri. Elliot Haydon zăcea în exact același loc în care fusese vărul său.

— Doamne Sfinte! spuse Symonds. L-a răpus și pe el!

Am alergat amândoi spre el. Elliot Haydon era inconștient, dar respira încet; de data aceasta nu mai era nici o îndoială în privința cauzei tragediei: o armă lungă și subțire din bronz rămăsese în rană.

— L-a lovit prin umăr, nu prin inimă. Țasta-i norocul, comentă doctorul. Pe cinstea mea, nu știu ce să cred. În orice caz n-a murit și el ne va putea povesti ce s-a întâmplat.

Dar tocmai asta e, că Elliot Haydon n-a fost în stare. Relatarea sa a fost cât se poate de vagă. Căutase fără succes stiletul și, în cele din urmă, renunțând să mai bâjbâie, se apropie de Casa Idolului. Abia atunci, începu să intuiască tot mai clar că cineva îl urmărea cu privirea dintre copaci. A încercat să alunge această impresie, dar n-a putut s-o îndepărteze cu totul. A descris cum un vânt rece, ciudat a început să bată. Părea că nu vine dinspre copaci, ci din interiorul Casei Idolului. Se întoarse și se uită înăuntru. A văzut mica siluetă a Zeiței și a simțit că se înșela din punct de vedere optic. Silueta părea să crească tot mai mare. Apoi, deodată, a primit o lovitură ce a simțit-o între tâmpile și care l-a făcut să se dea înapoi, dar atunci când a căzut, a fost conștient de o durere adâncă, usturătoare în umărul său stâng.

Stiletul a fost identificat de data aceasta ca fiind identic cu cel descoperit în săpăturile din movila de pe deal și care fusese cumpărat de Richard Haydon. Unde îl ținuse, în locuință sau în Casa Idolului din crâng, nimeni nu părea să știe.

Polițiștii au fost de părere și așa va rămâne pe veci că el a fost înjunghiat, în mod deliberat, de domnișoara Ashley, dar, luând în considerare depozițiile noastre, ale celorlalți, că ea s-a aflat la trei iarzi depărtare de el, ei n-au putut s-o inculpe. Și, așa, afacerea este și va rămâne un mister.

Se așternuse liniștea.

— Se pare că nu e nimic de zis, încercă Joyce Lemprière, în cele din urmă. Totul e atât de oribil și straniu! N-ați găsit personal nici o explicație, dr. Pender?

Bătrânul dădu afirmativ din cap.

— Da, spuse el. Am o explicație, adică un fel de explicație. Una cam curioasă – dar mi se pare că nu acoperă toate aspectele.

— Am fost la ședințe de spiritism, spuse Joyce, așa că puteți spune ce doriți, dar se întâmplă lucruri foarte ciudate. Bănuiesc că pot fi explicate printr-un anume fel de hipnotism.

Fata s-a transformat cu adevărat într-o Preoteasă a Astartei și presupun că, într-un fel sau altul, ea trebuie să-l fi înjunghiat. Poate că ea a aruncat stiletul pe care domnișoara Mannering l-a văzut în mâna ei.

— Sau o fi fost vreo suliță, sugeră Raymond West. În fond, lumina lunii nu e foarte puternică. Ea s-ar fi putut să aibă un fel de lance în mâna și l-a lovit de la distanță; apoi, presupun că trebuie să ținem seama și de hipnotism în masă. Vreau să zic că erați cu toții pregătiți să-l vedeți doborât prin mijloace supranaturale și așa ați văzut că s-a întâmplat.

— Am asistat la multe lucruri minunate făcute cu arme și cuțite la circ sau varietăți, spuse sir Henry. Cred că e posibil ca un om să se fi putut ascunde printre copaci și de acolo să fi aruncat un cuțit sau un stilet cu destulă dexteritate, bineînțeles dacă era un profesionist.

Recunosc că este cam deplasată, dar pare singura teorie cu adevărat credibilă. Vă amintiți că celălalt om a avut clar impresia că se ascundea cineva în crâng și-l supraveghea. În ceea ce privește faptul că domnișoara Mannering a spus că Diana Ashley avea un stilet în mână, pe când ceilalți au contrazis-o, asta nu mă surprinde. Dacă ați avea experiența mea, v-ați da seama că relatările a cinci persoane privitoare la același lucru diferă atât de mult încât frizează incredibilul.

Domnul Petherick tuși.

— Dar în toate aceste teorii se pare să trecem cu vederea un fapt esențial, remarcă el. Ce s-a întâmplat cu arma? Domnișoara Ashley nu s-ar fi putut descotorosi de o suliță, așa cum stătea în mijlocul luminișului și dacă un ucigaș ascuns ar fi aruncat stiletul, atunci acesta ar fi rămas în rană când omul a fost răsucit. Cred că trebuie să renunțăm la toate teoriile fanteziste și să ne limităm la fapte concrete.

— Și unde ne duc faptele concrete?

— Ei bine, un lucru pare destul de clar. Nimeni nu a fost în apropierea omului când acesta a fost doborât, așa că singura persoană care ar fi putut să-l înjunghie a fost el însuși. De fapt, sinucidere.

— Dar de ce naiba să fi vrut să se sinucidă? întrebă Raymond West, neîncrezător.

Avocatul tuși din nou.

— Ah, asta iar e o problemă de teorie, spuse el. Deocamdată, nu mă interesează teoriile.

Excluzând supranaturalul, în care nu cred nici o clipă, mi se pare că este singura modalitate în care lucrurile s-ar fi putut întâmpla. Și-a înfipt pumnalul în piept și, când a căzut, brațele i s-au desfăcut, scoțându-l din rană și aruncându-l departe printre copaci. Cred că este, deși oarecum improbabilă, o întâmplare posibilă.

— Deși nu vreau să mă amestec, spuse Miss Marple, totul mi se pare cât se poate de uluitor. Dar lucruri curioase se întâmplă, să știți. La petrecerea de anul trecut din grădina doamnei Sharpley, omul care aranja ceasul pentru golf, a sărit peste ceva, și-a pierdut cunoștința și nu și-a revenit decât după cinci minute.

— Da, dragă mătușă, spuse Raymond cu blândețe, dar el nu a fost înjunghiat, nu-i așa?

— A, sigur că nu, dragă, răspuse Miss Marple. Tocmai asta vă spuneam. Bineînțeles că nu există decât un singur mod în care acel biet sir Richard ar fi putut fi înjunghiat, dar tare aș vrea să știu ce l-a făcut întâi să se împiedice. Ar fi putut fi, desigur, rădăcina unui pom. El se uita numai la fată și la lumina lunii dai peste lucruri fără să vrei.

— Spuneți că există doar un singur mod în care sir Richard ar fi putut fi înjunghiat, Miss Marple? întrebă pastoral, uitându-se curios la ea.

— E foarte trist și nu-mi place să mă gândesc la asta. Omul era dreptaci, nu-i așa? Vreau să zic, pentru a se răni la umărul stâng trebuia să fie. Mi-a părut întotdeauna atât de rău de bietul Jack Baynes pentru ceea ce a pățit în timpul războiului! Vă amintiți, s-a împușcat în picior, 7 după lupte foarte grele la Arras. Mi-a povestit despre asta când m-am dus să-l văd la spital; și-i era tare rușine. Nu cred că acest biet individ, Elliot Haydon, a profitat mult după urma crimei sale oribile.

— Elliot Haydon, strigă Raymond. Crezi că el e făptașul?

— Nu văd cum ar fi putut-o face altcineva, spuse Miss Marple, ușor surprinsă, făcând ochii mari. Vreau să zic dacă, așa cum subliniază foarte înțelept domnul Petherick, luăm în considerare faptele concrete și ignorăm acea atmosferă cu zeițe păgâne despre care nu cred că e prea plăcută. Elliot s-a dus întâi la el de l-a întors cu fața în sus și, desigur, pentru a face acest lucru trebuie să fi fost cu spatele la toți, iar îmbrăcămintea de șef de briganzi îi impunea să aibă o armă de orice fel la brâu. Îmi aduc aminte că am dansat cu un bărbat îmbrăcat ca șef de briganzi când eram tânără. Avea cinci feluri de cuțite și stilette și nu pot să vă povestesc cât de ciudate și incomode erau pentru partenera sa.

Toți ochii erau ațintiți asupra dr. Pender.

— Am aflat adevărul, spuse acesta, cinci ani după ce s-a întâmplat tragedia. Dintr-o scrisoare pe care mi-a trimis-o Elliot Haydon. Scria în ea că își imagina că eu l-am suspectat întotdeauna. Mai zicea că a fost o tentație spontană. Și el o iubea pe Diana Ashley, dar era doar un biet avocat pledant sărac care se lupta să supraviețuiască. Odată Richard eliminat din cale, moștenindu-i titlul și moșiile, vedea deschizându-i-se frumoase perspective. Stiletul îi ieșise din cingătoare când se aplecase jos lângă vărul său și, aproape înainte de a avea timp să se gândească ce face, îl înfipse și-l puse înapoi în cingătoria sa. El însuși s-a înjunghiat mai târziu pentru a înlătura orice bănuială. Mi-a scris în ajunul plecării într-o expediție spre Polul Sud, în caz, cum zicea, că s-ar putea să nu se mai întoarcă niciodată. Nu cred că avea de gând să se mai întoarcă și știu că, așa cum s-a exprimat Miss Marple, n-a profitat deloc după urma crimei. "Timp de cinci ani, scria el, am trăit ca în

iad. Sper, cel puțin, că voi putea să-mi ispășesc pedeapsa, murind în mod onorabil".

Se așternu tăcerea.

— Și el a murit într-adevăr onorabil, spuse sir Henry. Ai schimbat numele în povestea ta, dr. Pender, dar cred că l-am recunoscut pe omul la care te-ai referit.

— Cum vă spuneam, continuă bătrânul prelat, nu cred că vreo explicație acoperă chiar toate aspectele. Îmi închipui însă, că exista o influență rea în acel crâng, o influență care l-a determinat pe Elliot Haydon să acționeze. Chiar și până în ziua de astăzi nu pot să mă gândesc la Casa Idolului Astartei fără să mă cutremur.

Trotuarul pătat cu sânge

— E curios, spuse Joyce Lemprière, dar nu-mi prea place să vă relatez povestea mea. S-a întâmplat demult, mai exact acum cinci ani, dar m-a obsedat tot timpul de atunci. Partea frumoasă, liniștită de deasupra și cea ascunsă, macabră de dedesubt. Și lucru ciudat e că schița pe care am pictat-o atunci s-a îmbibat de aceeași atmosferă. Când te uiți prima dată la ea, e doar o schiță neterminată a unei străzi în pantă din Cornwall, luminată de razele soarelui. Dar, dacă te uiți mai mult timp, ceva sinistru se strecoară în ea. N-am vândut-o, dar nici nu mă uit vreodată la ea. Se află în colțul studioului, cu fața la perete.

Numele localității este Rathole. E un mic sat pescăresc ciudat din Cornwall, foarte pitoresc, poate prea pitoresc. A conservat cam mult din atmosfera tipică pentru "La ceainăria voastră veche". Are prăvălii cu fete tunse scurt, în bluze de pânză groasă, care decorează motouri pe pergament. Totul e drăguț și ciudat, dar și plin de orgolii.

— Ce, nu știi eu? remarcă, mormăind dezaprobator, Raymond West. Blestemul autocarului pentru excursii, îmi închipui. Indiferent cât de îngust e drumul care duce la ele, nici un sat pitoresc nu e sigur.

Joyce îi dădu dreptate.

— Sunt drumuri foarte înguste care duc la Rathole și în pantă, ca acoperișul casei. Ei bine, dar să-mi continui povestirea. Mă dusesem în Cornwall pentru două săptămâni, ca să pictez.

Există un han vechi la Rathole numit "The Polharwith Arms". Se zice că fusese singura clădire care rămăsese în picioare, după ce spaniolii bombardaseră cu obuze localitatea, prin 1500 și ceva.

— Nu cu obuze, observă Raymond West, încruntându-se. Te rog, încearcă să fii mai exactă cu istoria, Joyce.

— În orice caz, spaniolii au descărcat tunuri undeva, de-a lungul coastei și au tras în ei și casele s-au făcut praf. Dar, oricum, nu despre asta e vorba. Hanul era un loc vechi, minunat, cu un fel de portal susținut de patru stâlpi. Mă instalasem foarte bine și tocmai m-apucasem de lucru, când un automobil se zări târându-se și răsucindu-se în jos pe deal. Sigur că avea să se oprească în fața hanului, tocmai unde mă stânjenea cel mai mult. Coborâră un bărbat și o femeie - nu le-am luat seama în mod deosebit. Ea purta un soi de rochie mov din pânză și o pălărie de aceeași culoare.

Imediat, bărbatul ieși din nou și, spre marea mea satisfacție, mută mașina jos, pe chei și o lăasă acolo. Se întoarse la han, trecând pe lângă mine. Chiar în momentul acela, o altă mașină nenorocită sosi, coborând pe drumul răsucit și din ea ieși o femeie îmbrăcată în rochie de creton foarte extravagantă, de o culoare țipătoare, roșie cu poinsettia*, ce purta o pălărie mare de pai cubaneză, nu-i așa? – de un roșu foarte aprins.

Femeia aceasta n-a oprit în fața hanului, ci a condus automobilul mai jos pe stradă, spre celălalt. Când bărbatul a văzut-o, a strigat uimit: "Carol, pe cinstea mea, nu-mi imaginam să te întâlnesc în locul ăsta uitat de lume. Nu te-am văzut de ani de zile. Hei uite-o pe Margery, soția mea. Trebuie să vii s-o cunoști".

Au urcat împreună spre han și am zărit-o pe cealaltă femeie ieșind pe ușă și îndreptându-se către ei. Am văzut-o în trecere pe cea cu numele de Carol. Suficient să observ o bărbie bine pudrată în alb și o gură rujată în roșu aprins și m-am întrebat, doar m-am întrebat, dacă Margery va fi prea încântată s-o cunoască. N-am putut să mă uit de aproape la Margery, dar, de la depărtare, părea să arate prost îmbrăcată și cu o purtare nefiresc de stângace.

Bineînțeles că asta nu era treaba mea, dar, câteodată, observi frânturi foarte ciudate de viață și, fără să vrei, le interpretezi. De unde stăteau ei n-am putut prinde decât momente din discuția care ajungea până la mine. Se gândeau să facă baie. Soțul, al cărui nume părea să fie Denis, vroia să ia o barcă și să vâslească de-a lungul coastei. Spunea că era o peșteră faimoasă cam la o milă, care merita să fie vizitată. Carol dorea și ea să vadă peștera, dar fu de părere să se plimbe pe stânci și să ajungă la ea pe uscat. Zicea că nu poate suferi bărcile. În cele din urmă, rămaseră înțeleși așa. Carol avea s-o ia pe poteca de pe stânci și să se întâlnească cu ei la peșteră, în timp ce Denis și Margery luau o barcă și ajungeau acolo vâslind.

Auzindu-i vorbind de făcut baie, m-a apucat și pe mine cheful să fac una. Era o dimineață foarte călduroasă și nu prea aveam spor la tabloul meu. M-am gândit că lumina soarelui de după-amiază va avea un efect mai reușit. Așa că mi-am adunat lucrurile și m-am dus spre o plajă micuță, pe care o descoperisem, ce se afla în partea opusă peșterii. Am tras o baie grozavă, am mâncat de prânz – limbă conservată și două roșii – și m-am întors după-masă plină de încredere și entuziasm să-mi continui schița.

Totul în Rathole părea să fie adormit. Avusesem dreptate în privința soarelui, umbrele erau mult mai pronunțate. Hanul "The Polharwith Arms" era în centrul tabloului. O rază de soare coborî oblic, lumină trotuarul din față, având un efect destul de curios. Am ghicit că cei trei se întorseseră cu bine, deoarece două costume de baie – unui roșu și altul bleumarin – atârnav pe balcon, uscându-se la soare.

Ceva se întâmplase cu un colț al schiței așa că m-am aplecat câteva momente să-l îndrept.

Când am ridicat din nou privirea, o siluetă se sprijinea de unul din stâlpii de la "The Polharwith

* specie mexicană cu frunze mari roșii care înconjoară flori mici galbene (bot. Euphorbia pulcherrima); denumire de la J. R. Poinsett, ambasador american în Mexic, care a descoperit-o.

Arms", părând să fi aterizat acolo ca prin farmec. Era îmbrăcat ca pentru mers pe mare și mi-am închipuit că e pescar. Dar purta o barbă lungă neagră și dacă aș fi căutat un model pentru un căpitan spaniol rău, nu aș fi găsit unul mai potrivit. M-am apucat să lucrez febril, înainte ca el să se miște din loc, deși, din atitudinea lui rezulta, că era prea bine pregătit să sprijine stâlpul pe vecie.

Totuși, s-a dezlipit din locul acela, dar, din fericire, nu înainte să prind ceea ce vroiam.

Veni spre mine și începu să vorbească. O, dar cum mai vorbea omul ăla!

— Rathole, spunea, a fost un loc foarte interesant.

Aflasem deja lucrul acesta și, deși l-am aprobat, nimic nu m-a salvat. Am înghițit toată povestea cu bombardamentul, adică cu distrugerea satului și cum proprietarul de la "The Polharwith Arms" a fost ultimul om ucis. Străpuns pe propriul său prag de sabia unui căpitan spaniol și cum sângele său s-a împrăștiat pe trotuar și pata n-a putut fi spălată timp de o sută de ani.

Totul se potrivea de minune cu atmosfera adormită, languroasă a după-amiezii. Vocea omului era foarte blândă și, totuși în același timp, se simțea în ea ceva cam înfricoșător. Deși avea o purtare foarte plăcută, simțeam că din fire era crud. Mi-a povestit cu lux de amănunte despre inchiziție și teroarea răspândită de faptele spaniolilor, făcându-mă să le înțeleg mai bine decât până atunci.

Tot timpul cât mi-a vorbit am continuat să pictez și, deodată, mi-am dat seama că, ascultându-i cu emoție povestirea, introdusesem ceva ce nu era acolo. Pe acel pătrat alb de trotuar pe care căzuseră mai înainte razele de soare, în fața ușii de la "The Polharwith Arms", pictasem niște pete de sânge. Părea extraordinar că mintea putea juca asemenea feste mâinii, dar, când m-am uitat din nou în direcția hanului, am simțit un al doilea șoc. Mâna trasese numai ceea ce ochii văzuseră: picături de sânge pe trotuar.

M-am uitat încremenită câteva clipe. Apoi, am închis ochii și mi-am zis în sinea mea: "Nu fii așa de proastă, nu-i nimic acolo, cu adevărat", după care i-am deschis, dar petele de sânge erau încă în locul acela.

Deodată, am simțit că nu mai puteam rezista. L-am întrerupt pescarului șuvoiul său de cuvinte.

— Spuneți-mi, n-am vederea foarte bună. Acolo sunt pete de sânge pe trotuar?

Mă privi cu indulgență și bunătate.

— Nu mai sunt pete de sânge în zilele noastre, doamnă. Ceea ce vă povestesc s-a întâmplat acum cinci sute de ani.

— Da, i-am răspuns, dar în momentul ăsta, pe trotuarul - cuvintele îmi înghețară pe buze.

Știam, știam că el nu vedea ceea ce eu vedeam. M-am ridicat și, cu mâinile care-mi tremurau, am început să-mi adun lucrurile. În momentul

acela, tânărul care sosise cu mașina de dimineață ieși pe ușa hanului, privi în sus și-n jos pe stradă, cu totul uluit. În balconul de deasupra, soția lui ieși și strânse costumele de baie. O luă în jos, spre mașină, dar, brusc, se întoarse și traversă drumul îndreptându-se către pescar.

— Spune-mi, domnule, nu știi dacă femeia care a venit cu a doua mașină nu s-a întors încă?

— Doamna în rochia înflorată? Nu, domnule, n-am văzut-o. A plecat pe stânci spre peșteră, de dimineață.

— Știi, știi. Am făcut toți trei baie acolo și, după aceea, a plecat pe jos încoace și de atunci n-am mai văzut-o. Nu putea să-i ia atâta timp să ajungă. Stâncile de pe-aici nu sunt periculoase, nu-i așa?

— Depinde, domnule, pe ce drum apuci. Cel mai bine e să iei un însoțitor care cunoaște locurile.

Fără îndoială, se referea la el însuși și începu o întregă dizertație pe această temă, dar tânărul i-o reteză nu prea politicos, se întoarse alergând spre han și-i strigă soției sale din balcon.

— Auzi, Margery, Carol încă nu s-a întors. Ciudat, nu-i așa?

Nu i-am auzit răspunsul lui Margery, dar soțul continuă:

— Știi, nu mai putem aștepta. Trebuie să ne grăbim spre Penrithar. Ești gata? Am să întorc mașina.

A făcut așa cum a zis și, imediat, cei doi au plecat, între timp, încercasem, în mod hotărât, să-mi dovedesc cât de ridicole erau închipuirile mele. După ce mașina a plecat, m-am îndreptat spre han și am examinat îndeaproape trotuarul. Bineînțeles că nu erau pete de sânge. Nu, absolut totul fusese rezultatul imaginației mele care o luase razna. Totuși, într-un fel lucrul părea să fie și mai înfricoșător. În timp ce stăteam acolo, auzii vocea pescarului.

Se uita la mine într-un mod curios.

— V-ați gândit că ați văzut picături de sânge aici, da, doamnă?

Am dat din cap afirmativ.

— Asta-i foarte curios, asta-i foarte curios. Există o superstiție la noi, doamnă. Dacă cineva vede petele acelea de sânge.

Se opri.

— Da? I-am întrebat.

Continuă pe tonul acela moale, cu intonație de Cornwall, dar, fără să-și dea seama, limpede, cu o pronunție corectă, complet lipsit de întortocherile de vorbire regională.

— Doamnă, se spune că, dacă cineva vede petele acelea de sânge, va avea loc un deces în următoarele douăzeci și patru de ore.

Înfiorător! Mă trecu un fior pe la spate.

Continuă cu convingere:

— Există o tăbliță foarte interesantă în biserică despre moartea.

— Nu, mulțumesc, am spus hotărâtă, m-am întors rapid pe călcâie și am luat-o în sus pe stradă spre căsuța unde locuiam. Exact când am ajuns, am văzut în depărtare pe femeia pe care o chema Carol, coborând pe poteca

dintre stânci. Se grăbea. Pe fundalul cenușiului stâncilor, semăna cu o floare roșie, otrăvitoare. Pălăria ei era de culoarea sângelui.

M-am cutremurat. Într-adevăr mi se urcase tot sângele la cap. Mai târziu am auzit zgomotul făcut de mașina ei. M-am întrebat dacă și ea se ducea la Penrithar; dar ea apucă drumul la stânga, în direcție opusă. Am urmărit mașina cum a urcat dealul și a dispărut, răsuflând parcă mai ușurată. Rathole apăru din nou în aerul său liniștit, somnoros.

— Dacă asta-i tot, sublinie Raymond West când Joyce se opri, îmi voi da imediat verdictul: indigestie, puncte în fața ochilor după mese.

— Asta nu-i tot, reîncepu Joyce. Trebuie să ascultați urmarea. Am citit-o în ziar, două zile mai târziu, sub titlul "Fatalitatea unei băi în mare". Se arăta cum doamna Dacre, soția căpitanului Denis Dacre, s-a înecat, din nenorocire, la Landeer Cove, puțin mai departe, pe coastă. Ea și cu soțul locuiau atunci la hotelul de acolo și-și exprimaseră dorința de a face baie, dar un vânt rece se porni. Căpitanul Dacre apreciasse că era prea frig, așa încât el împreună cu alții din hotel se duseseră pe terenul de golf din partea stângă. Totuși, doamna Dacre spusese că nu era prea rece pentru ea și se îndreptase singură spre golful mării. Când nu s-a întors, soțul ei s-a alarmat și, însoțit de prietenii săi, s-a dus pe plajă. I-au găsit hainele lângă o stâncă, dar n-au dat de urma nefericitei doamne. Cadavrul ei s-a găsit abia după o săptămână, când a fost adus la mal, la o oarecare distanță, mai jos pe coastă. Prezenta o lovitură puternică în cap, care-i precedase moartea și se agreea teoria că ea trebuie să se fi aruncat în mare și să se fi lovit cu capul de vreo stâncă. După câte am putut afla, moartea ei survenise exact la douăzeci și patru de ore după ce văzusem petele de sânge.

— Protestez, zise sir Henry. Asta nu e o problemă, e o poveste cu fantome. Domnișoara Lemprière este, evident, un medium.

Domnul Petherick tuși ca de obicei.

— Un lucru mă intrigă, interveni el, acea lovitură în cap. Cred că nu trebuie să excludem posibilitatea unei farse. Nu avem suficiente date la îndemână pentru asta.

Halucinația sau viziunea domnișoarei Lemprière este, desigur, interesantă, dar nu-mi dau seama prea clar asupra cărui punct dorește ea să ne pronunțăm.

— Indigestie și coincidență, zise Raymond, și oricum nu poți fi sigură că erau aceiași oameni. Pe lângă aceasta, blestemul, sau orice ar fi fost, se aplică numai locuitorilor din prezent de la Rathole.

— Presimt, spuse sir Henry, că sinistrul pescar are ceva de-a face cu această povestire. Dar sunt de acord cu domnul Petherick că domnișoara Lemprière ne-a dat foarte puține date.

Joyce se întoarse spre dr. Pender care, zâmbind, dădu neștiutor din cap.

— E o poveste foarte interesantă, zise el, dar mă tem că sir Henry și domnul Petherick au dreptate că există prea puține date pe care să ne bazăm.

Joyce se uită atunci curioasă la Miss Marple, care îi zâmbi.

— Și eu cred, Joyce dragă, că ești puțin șireată. Desigur, eu văd altfel lucrurile. Vreau să zic că noi, ca femei, apreciem amănuntul legat de haine. Dar nu cred că e o problemă cinstită să i-o pui unui bărbat. Trebuie să fi avut loc o mulțime de schimbări rapide. Ce femeie rea! Și un bărbat încă și mai rău.

Joyce se uită surprinsă la ea.

— Mătușă Jane, exclamă ea, vreau să zic Miss Marple, cred, sunt convinsă că știi adevărul.

— Ei bine, dragă, recunosc Miss Marple, e mult mai ușor pentru mine, care stau aici liniștită, decât a fost pentru tine, tu fiind și o pictoriță atât de sensibilă la atmosferă, nu-i așa?

Stând aici și împletind vezi clar faptele. Picăturile de sânge cădeau pe trotuar din costumul de baie care atârna deasupra; acesta fiind roșu, bineînțeles, criminalii înșiși nu și-au dat seama că era pătat de sânge. Biata fată, atât de tânără, biata de ea!

— Scuză-mă, Miss Marple, zise sir Henry, dar dumneata cunoști totul în timp ce eu sunt încă complet nelămurit. Dumneata și domnișoara Lemprière păreți să știți despre ceea ce vorbiți, dar noi, bărbații, suntem în necunoștință de cauză.

— Am să vă spun acum sfârșitul povestirii, zise Joyce. Era un an mai târziu. Mă aflam într-o mică stațiune pe coasta de Est și pictam, când, deodată, am avut acel sentiment straniu pe care-l simți când ți se repetă ceva ce ți s-a întâmplat mai înainte. Erau două persoane, un bărbat și o femeie, pe trotuarul din fața mea și ei întâmpinau o a treia persoană, o femeie îmbrăcată într-o rochie roșie de creton cu poinsettia: "Carol, ce splendid! Ce întâmplare să te întâlnesc după atâția ani. O cunoști pe soția mea? Joan, aceasta este o veche prietenă, domnișoara Harding".

L-am recunoscut de îndată pe bărbat. Era același Denis pe care-l văzusem la Rathole. Soția era alta, adică era o Joan în loc de o Margery; dar ea era de același tip, tânără, cam prost îmbrăcată și foarte ștearsă. Am crezut pentru o clipă că înnebunesc. Au început să vorbească despre înot. Am să vă spun ce-am făcut. Atunci m-am dus ca din pușcă la poliție. Îmi închipuiam că o să socotească că sunt, probabil, cam țicnită, dar nu-mi păsa. Și totul s-a întâmplat să fie în regulă. Acolo era un om de la Scotland Yard, care venise exact pentru lucrul acesta. Se părea - o, e groaznic să vorbesc despre asta - că poliția avea bănuiele în privința lui Denis Dacre. Acesta nu era numele său real, lua diferite nume pentru diverse ocazii. Făcea cunoștință cu fete, de obicei cât se poate de șterse, fără multe rude sau prieteni, se însura cu ele, le asigura viața pentru mari sume de bani și apoi, o, e oribil! Femeia pe nume Carol era soția lui adevărată și puneau întotdeauna în aplicare același plan. De fapt, așa au și reușit să-l prindă.

Companiile de asigurare au devenit suspicioase. El venea într-o stațiune liniștită de la mare cu noua sa soție, apoi apărea cealaltă femeie și se duceau toți trei să înoate. Soția era ucisă, Carol se îmbrăca în hainele ei și se întorcea în barcă cu el. Apoi, plecau din localitate, oricare ar fi fost, după ce întrebau despre presupusa Carol și, când ajungeau în afara satului, Carol

își punea în grabă, înapoi, rochia ei roșie țipătoare, se machia strident, se întorcea în sat și pleca cu propria ei mașină. Căutau să afle în ce direcție o lua curentul apei și presupusul deces se întâmpla în următorul loc de înot de-a lungul coastei, dar în direcția curentului. Carol juca rolul 12 soției, se ducea singură spre o plajă mai ferită, lăsa lucrurile soției lângă o stâncă și pleca în rochia ei de creton înflorată așteptând liniștită până când soțul ei putea s-o reîntâlnească.

Presupun că atunci când a ucis-o pe biata Margery, ceva sânge trebuie să fi pătat costumul de baie al Carolei și, acesta fiind roșu, ei n-au observat, așa cum spune Miss Marple. Dar când l-au atârnat peste balcon, a început să picure. Ah! se cutremură. Încă îl mai văd.

— Desigur, spuse sir Henry, acum îmi reamintesc foarte bine. Davis era numele adevărat al bărbatului. Am scăpat din vedere că unul din multele sale nume fictive fusese Dacre. Formau o pereche extraordinar de vicleană, întotdeauna mi s-a părut atât de uimitor că nimeni nu a sesizat schimbarea de identitate. De acord cu Miss Marple că hainele sunt mult mai ușor de descoperit decât fețele; dar a fost o schemă foarte inteligentă, deoarece, deși îl suspectam pe Davis, nu ne-a fost ușor să-l acuzăm de crimă, întrucât, întotdeauna, părea să aibă un alibi ireproșabil.

— Mătușă Jane, spuse Raymond, uitându-se la ea curios, cum de reușești? Ai dus o viață atât de liniștită și, totuși, nimic nu pare să te surprindă.

— Întotdeauna mi se pare că un lucru seamănă foarte mult cu un altul, în lumea asta, sublinie Miss Marple. Știți, a fost o doamnă Green care și-a înmormântat cinci copii și toți asigurați pe viață. Natural, cineva a început să devină bănuitor.

Dădu din cap dezaprobat:

— Există extrem de multă răutate în viața de la țară. Sper că voi, dragi tineri, să nu mai cunoașteți cât de rea este lumea!

Moștenirea.

Domnul Petherick tuși dându-și mai multă importanță ca de obicei.

— Mă tem că mica mea problemă vi se va părea tuturor cam blândă, spuse el în chip de scuză, după senzaționalele povestiri pe care le-am auzit. Nu-i nici o vărsare de sânge, dar mi se pare o afacere interesantă, destul de ingenioasă și, din fericire, știu răspunsul corect la ea.

— Nu e vorba de ceva grozav de juridic, nu-i așa? întrebă Joyce Lempriere. Vreau să zic treburi legate de legi și scandaluri de genul Barnaby împotriva lui Skinner din anul 1881.

Domnul Petherick se luminează plin de admirație, uitându-se la ea pe deasupra ochelarilor.

— Nu, nu, dragă domnișoară. Nu trebuie să te temi de așa o subtilitate. Povestea pe care am de gând s-o relatez este cât se poate de simplă și directă și poate fi urmărită de orice om care n-a făcut studii de drept.

— Fără echivocuri juridice, da? spuse Miss Marple, amenințându-l cu o andrea.

— Fără, n-aveți grijă, o asigură domnul Petherick.

— Bine, nu sunt chiar așa de sigură, dar hai să ascultăm povestea.

— E în legătură cu un fost client de-al meu. Am să-i spun Clode - Simon Clode. Era un om extrem de bogat și locuia într-o casă mare nu foarte departe de aici. Avusese un fiu, ucis în război și de la acest băiat îi rămăsese un singur copil, o fetiță. Mama ei murise la naștere și, după moartea tatălui, venise să locuiască cu bunicul său care, pe dată, s-a atașat extrem de mult de ea. Micuța Chris putea face orice vroia din bunicul ei. Niciodată nu mi-a fost dat să văd un om atât de complet vrăjit de un copil și nu pot să vă descriu durerea și disperarea când, la vârsta de 11 ani, fetița a făcut pneumonie și a murit.

Bietul Simon Clode era de neconsolat. Un frate îi murise recent în circumstanțe tragice și atunci Simon Clode le oferise, cu generozitate, o casă copiilor fratelui său - două fete, Grace și Mary și un băiat, George. Dar, deși era bun și generos cu nepotul și nepoatele sale, bătrânul nu le-a arătat niciodată aceeași dragoste și atașament ca micuței sale nepoțele. Pentru George Clode s-a găsit o slujbă la o bancă din apropiere și Grace s-a căsătorit cu un tânăr cercetător chimist inteligent, numit Philip Garrod. Mary, care era o fată liniștită, reținută, rămase acasă și avea grijă de unchiul ei. Cred că-l îndrăgea în felul ei calm, neostentativ. Și după toate aparențele, lucrurile mergeau foarte bine. Trebuie să vă spun că, după moartea micuței Christobel, Simon Clode a venit la mine cu instrucțiuni să redactez un nou testament. Prin acest 13 document, averea sa, care era uriașă, urma să fie împărțită egal între nepoți, câte o treime fiecăruia.

Timpul trecea. Întâlnindu-l, din întâmplare, într-o zi, pe George Clode l-am întrebat ce face unchiul său, pe care nu-l mai văzusem de câțva timp. Spre surpriza mea, George se întunecă la față: "Aș vrea să-l treziți la realitate pe unchiul Simon", spuse el necăjit. Fața sa cinstită, dar nu prea inteligentă, arăta speriată și îngrijorată: "Acest spirit al afacerilor merge din ce în ce mai rău". "Ce spirit al afacerilor?" am întrebat eu foarte surprins.

Atunci George mi-a povestit totul. Cum domnul Clode începuse treptat să se intereseze de subiect și cum, când era în formă maximă, se întâmplase să întâlnească un medium american, o anume doamnă Eurydice Spragg. Această femeie, pe care George nu ezită s-o caracterizeze ca pe o escroacă din toate punctele de vedere, câștigase o influență imensă asupra lui Simon Clode. Ea era practic pretutindeni în casă, ținea multe ședințe în care spiritul lui Christobel apărea bunicului său iubitor.

Recunosc că nu sunt dintre aceia care ridiculizează sau disprețuiesc spiritismul. După cum v-am spus, cred în dovezi. Și cred că, atunci când avem o minte imparțială în care dovada este în favoarea spiritismului, rămân multe lucruri care nu pot fi puse pe seama fraudei sau trecute cu vederea. Așadar, cred și nu prea. Există anumite dovezi pe care nu poți să-ți permiți a le dezaproba.

Pe de altă parte, spiritismul duce foarte ușor la fraudă și impostură și, din ceea ce tânărul George Clode mi-a vorbit despre această doamnă, Eurydice Spragg, m-am convins tot mai mult că Simon Clode se afla pe mâini rele și că doamna Spragg era probabil o impostoare de cea mai proastă

speță. Bătrânul, așa abil cum era el în afaceri, putea ușor fi influențat când venea vorba despre dragostea pentru nepoata sa moartă.

Întorcând lucrurile pe toate fațetele, mă simțeam tot mai neliniștit. Îmi erau dragi tinerii din familia Clode, Mary și George, și mi-am dat seama că această doamnă Spragg, cu influența sa asupra unchiului lor, le-ar putea cauza necazuri în viitor.

Cu prima ocazie, m-am folosit de un pretext pentru a-i face o vizită lui Simon Clode. Am găsit-o pe doamna Spragg instalată ca un musafir căruia i se aduceau toate onorurile și era privit cu prietenie. De îndată ce-am văzut-o, am fost cuprins de cele mai rele presimțiri. Era o femeie înaltă, de vârstă mijlocie, îmbrăcată țișător. La tot pasul trântea expresii despre "dragii noștri care au trecut în neființă" și alte lucruri de genul acesta.

Și soțul ei stătea în casă, pe nume Absalom Spragg, un bărbat înalt și slăbănog, cu o expresie melancolică și ochi extrem de șireți. De-ndată ce am putut rămâne singur cu Simon Clode, i-am vorbit, tacticos, despre acest subiect. El se manifestă plin de entuziasm. Eurydice Spragg era minunată! Îi fusese trimisă direct, în urma unei rugăciuni! Nu-i păsa deloc de bani, pentru ea era suficientă bucuria de a ajuta o inimă îndurerată. Avea chiar un sentiment matern pentru micuța Chris. Începuse s-o considere aproape ca pe o fiica. Apoi continuă să-mi de-a amănunte: cum auzise vocea lui Chris, cât de bine și fericită se simțea cu tatăl și mama ei. Îmi mai vorbi despre alte sentimente exprimate de copil, care, comparându-le cu amintirile mele despre micuța Christobel, îmi păreau cât se poate de nepotrivate. Ea sublinia faptul că "tata și mama o iubesc pe draga doamnă Spragg".

— Dar, sigur, izbucni el, Petherick tu ești un zeflemist.

— Nu, nu sunt zeflemist. Departe de mine așa ceva. Unii dintre cei care au scris pe această temă sunt oameni ale căror dovezi le-aș accepta fără să ezit și aș acorda, oricărui medium recomandat de către ei, respect și credit. Îmi închipui că această doamnă Spragg prezintă multe garanții.

Simon era extaziat după doamna Spragg. Îi fusese trimisă de bunul Dumnezeu. Dăduse peste ea pe plaja unde petrecuse două luni vara. O întâlnire întâmplătoare cu un rezultat atât de minunat!

Am plecat foarte nemulțumit. Mi se împliniseră temerile cele mai rele, dar nu-mi dădeam seama ce puteam face. După ce m-am gândit și am chibzuit îndelung, i-am scris lui Philip 14

Garrod care, așa cum v-am spus, se căsătorise cu cea mai mare dintre fetele Clode, Grace. I-am expus cazul, bineînțeles, în termenii cei mai prudenți cu putință. Am subliniat pericolul ca o asemenea femeie să pună stăpânire pe mintea bătrânului. Și i-am sugerat ca domnul Clode să fie pus în contact, dacă era posibil, cu unele cercuri reputate de spiritism. M-am gândit că aceasta nu va fi o treabă prea dificilă pentru Philip Garrod s-o aranjeze.

Garrod a acționat cu promptitudine. El și-a dat seama, spre deosebire de mine, că sănătatea lui Simon Clode se afla într-o stare precară și, ca om practic, n-avea intenția să-și lase soția, cumnata sau cumnatul să fie spoliați de moștenirea care li se cuvenea de drept. Veni în săptămâna următoare, aducând cu el ca musafir pe celebrul profesor Longman. Acesta era un om de

știință de primă clasă a cărei performanță în spiritism te obliga să-l tratezi cu respect.

Era nu numai un savant strălucit, dar și un om de o deosebită corectitudine și probitate.

Rezultatul vizitei a fost cât se poate de nefericit. Se pare că Longman spusese foarte puține lucruri cât timp stătuse acolo. Au fost ținute două ședințe, în condiții pe care nu le cunosc. Cât timp s-a aflat în casă, Longman nu s-a pronunțat, dar, după plecarea sa, i-a trimis o scrisoare lui Philip Garrod. În ea, recunoștea că nu putuse să detecteze vreo înșelătorie la doamna Spragg, dar că, totuși, după părerea sa personală, fenomenele nu erau reale. Domnul Garrod, mai scria el, putea să arate această scrisoare unchiului său, dacă aprecia potrivit și mai sugera că el însuși l-ar putea pune pe domnul Clode în legătură cu un medium de o perfectă integritate.

Philip Garrod îi duse scrisoarea direct unchiului său, dar rezultatul nu a fost cel la care se așteptase. Bătrânul a făcut un tărăboi grozav. Totul nu era decât o intrigă care s-o discrediteze pe doamna Spragg, o sfântă nedreptățită și jignită! Ea îi povestise deja de câtă amară invidie suferea în țara aceasta. Sublinie că Longman a fost forțat să spună că nu a detectat vreo escrocherie. Eurydice Spragg venise la el în momentul cel mai dificil al vieții sale, îl ajutase și-l alinase și el era pregătit să-i susțină cauza, chiar dacă asta însemna să se certe cu toți membrii familiei sale. Ea reprezenta mai mult pentru el decât oricine pe lumea asta.

Philip Garrod fu poftit afară din casă, fără prea multă ceremonie, dar, ca urmare a furiei sale, sănătatea lui Clode se înrăutăți definitiv. O lună întreagă stătuse aproape tot timpul în pat și se părea că era foarte posibil să rămână invalid, legat de pat până când ceasul morții l-ar fi eliberat. La două zile după plecarea lui Philip, am fost chemat urgent și m-am grăbit într-acolo.

Clode se afla în pat și arăta, chiar și după părerea mea de avocat, într-adevăr foarte rău. Abia putea respira.

— Mi se apropie sfârșitul, spuse el. Îl simt. Nu mă contrazice, Petherick. Dar înainte de a muri vreau să-mi îndeplinesc datoria față de ființa care a făcut mai mult pentru mine decât oricine în lumea asta. Vreau să redactez un nou testament.

— Desigur, am consimțit eu, dacă-mi dai instrucțiunile acum, am să-ți fac o ciornă și ți-o trimit mâine.

— Nu așa, spuse el. Știi de ce, omule, pentru că s-ar putea să mor în noaptea asta. Am scris aici ceea ce vreau - căută sub pernă - și tu să-mi spui dacă e bine.

Scoase o foaie de hârtie cu câteva cuvinte mâzgălite cu creionul. Era simplu și cât se poate de clar. Lăsa câte 5.000 de lire nepoatelor și nepotului iar restul din vasta sa avere Eurydicei Spragg "în semn de grațitudine și admirație".

Nu mi-a plăcut, dar asta era. Nu se punea problema de senilitate, bătrânul era cât se poate de sănătos.

Sună clopoțelul după doi servitori. Veniră imediat. Fata în casă, Emma Gaunt, era o femeie înaltă, între două vârste, care se afla acolo de mulți ani

și-l îngrijise pe Clode cu mult devotament. Împreună cu ea veni bucătăreasa, o tânără cu piept plin, de vreo 30 de ani. Simon Clode le privi pe amândouă pe sub sprâncenele lui stufoase.

— Vreau să-mi fiți martore la testamentul meu. Emma adu-mi stiloul. Emma se duse ascultătoare spre birou.

— Nu în sertarul acela din stânga, fată, spuse iritat bătrânul Simon. Nu știi că este în cel din dreapta?

— Nu, e aici, domnule, spuse Emma, scoțându-l.

— Atunci trebuie să-l fi pus tu greșit ultima oară, mormăi bătrânul. Nu suport ca lucrurile să nu stea la locul lor.

Încă mormăind, luă stiloul de la ea și își copie ciorna, aprobată de mine, pe o foaie de hârtie curată. Apoi se semnă. Emma Gaunt și bucătăreasa Luci David, semnară și ele. Am îndoit testamentul și l-am introdus într-un plic lung, albastru. Înțelegeți că a fost scris pe o foaie de hârtie obișnuită.

Tocmai când servitoarele se întorceau să părăsească încăperea, Clode căzu pe pernă abia respirând și cu fața schimonosită. M-am aplecat asupra lui îngrijorat și Emma Gaunt se întoarse repede. Totuși, bătrânul își reveni și zâmbi slab.

— E în regulă, Petherick, nu te speria. În orice caz am să mor liniștit acum după ce am făcut ceea ce vroiam.

Emma Gaunt se uită întrebătoare la mine să știe dacă putea să părăsească încăperea. Am dat din cap încurajând-o și ea ieși, mai întâi oprindu-se să ridice plicul albastru care-mi alunecase pe jos în clipa când fusesem îngrijorat. Mi-l înmână și eu îl strecurai în buzunarul de la haină, după care ea plecă.

— Ești supărat, Petherick, spuse Simon Clode. Ești plin de prejudecăți, ca toți ceilalți.

— Nu este o chestiune de prejudecată, i-am răspuns. Doamna Spragg poate fi tot ceea ce susține că este. N-aș face nici o obiecție dacă i-ai lăsa o mică moștenire ca amintire a recunoștinței tale, dar îți spun sincer, Clode, că e rău să-ți dezmoștenești propriile tale rude de sânge în favoarea unui străin.

Cu asta, m-am întors și am plecat. Făcusem ce am putut ca să-mi exprim protestul.

Mary Clode ieși din sufragerie și mă întâlni în hol.

— Luați ceaiul înainte de a pleca, nu-i așa? Veniți aici! și ea mă conduse în sufragerie.

Focul ardea în cămin, iar camera arăta plăcută și veselă. Îmi luă haina tocmai când fratele ei, George, intră în cameră. Acesta o luă și-o puse peste un scaun din capătul încăperii, apoi reveni în fața focului, unde se servea ceaiul. În timpul acesta se ridică o problemă privind moșia. Simon Clode spusese că nu vroia să fie deranjat și îl lăsase pe George să hotărască.

George era cam nervos privind decizia pe care trebuia s-o ia de unul singur. La sugestia mea, după ceai, ne-am dus în birou și am cercetat documentele respective. Mary Clode ne-a însoțit.

După un sfert de oră mă pregăteam de plecare. Amintindu-mi că-mi lăsasem haina în sufragerie, m-am dus acolo s-o iau. Singura persoană în

cameră era doamna Spragg, care îngenunchease lângă scaunul pe care se aflate aceasta. Părea să îndrepte ceva care nu era necesar la husa de creton. Când intrarăm, se ridică și avea fața foarte roșie.

— Husa asta niciodată nu stă ca lumea, se plânse ea. Zău, aş putea să fac eu una mai bună.

Mi-am luat haina și m-am îmbrăcat. În timpul ăsta am observat că plicul care conținea testamentul căzuse din buzunar și se afla pe dușumea. L-am pus la loc în buzunar, i-am spus "la revedere" și am plecat.

Când am sosit la biroul meu. Am să vă descriu următoarele mele acțiuni cu grijă. Mi-am scos haina și-am luat testamentul din buzunar. Îl țineam în mână și stăteam lângă masă când funcționarul intră. Cineva dorea să-mi vorbească la telefon și derivația de la biroul meu era deranjată. Ca urmare, l-am însoțit în biroul din față și-am rămas acolo vreo cinci minute, angajat în discuția de la telefon.

Când am ieșit, mi-am găsit funcționarul așteptându-mă.

— Domnul Spragg dorește să vă vadă, domnule. L-am condus în biroul dumneavoastră.

M-am dus acolo și l-am găsit pe domnul Spragg stând la masă. Se ridică și mă salută într-o manieră oarecum mieroasă, apoi îmi ținu o cuvântare lungă și fără noimă. Esențialul părea să fie o justificare inabilă a lui și a soției sale. Se temea că oamenii spuneau etc., etc. Soția sa fusese cunoscută încă din copilărie pentru puritatea inimii sale și a motivelor ei. Ș.a.m.d.

Ș.a.m.d. Mă tem că am fost c-am rece cu el. În cele din urmă, cred, și-a dat seama că vizita sa 16 eșuase și plecă oarecum brusc. Atunci mi-am reamintit că lăsasem testamentul pe masă. L-am luat, am sigilat plicul, am scris al cui era și l-am pus în seif.

Acum ajung la capătul povestirii mele. Două luni mai târziu, domnul Simon Clode a murit.

N-am să intru în detalii anevoioase, am să vă relatez adevărul gol-goluț. Când plicul sigilat, care conținea testamentul, a fost deschis s-a descoperit că nu conținea decât o foaie de hârtie albă.

Se opri, uitându-se în jur la fețele curioase. Zâmbi încântat.

— Desigur, că apreciați poanta? Timp de două luni, plicul sigilat se aflate în seiful meu.

Nu putuse fi modificat atunci. Nu, intervalul a fost foarte scurt: între momentul în care testamentul a fost semnat și cel în care l-am închis în seif. Acum, cine avusese prilejul și în interesul cui se făcuse asta?

Am să vă recapitulez punctele principale într-un scurt rezumat: Testamentul a fost semnat de domnul Clode și pus de mine într-un plic. Până aici toate bune. Apoi l-am pus în buzunarul de la haină. Aceasta mi-a fost luată de către Mary și înmănată de ea lui George, eu fiind de față în timp ce el îmi așeză haina. Câtă vreme m-am aflat în birou, doamna Eurydice Spragg ar fi avut o mulțime de timp să scoală plicul din buzunarul de la haină, să-i citească conținutul și, de fapt, găsind plicul pe jos și nu în buzunar dovedește că așa ar fi procedat. Dar aici ajungem la un punct curios: ea a avut prilejul de a substitui testamentul cu o hârtie albă, dar nu avea motiv.

Acesta era în favoarea ei; și făcând substituirea se depreda de moștenirea pe care o dorea cu atâta nerăbdare. Același lucru este valabil și în cazul domnului Spragg. Și el a avut prilejul. A fost lăsat singur cu documentul în discuție vreo două, trei minute în biroul meu. Dar, din nou, nu era în avantajul său să procedeze așa. Suntem confrunțați cu această problemă curioasă: doi oameni care au avut prilejul de a introduce o foaie albă de hârtie, dar fără vreun motiv, și alți doi oameni ce aveau motivul, dar nu și prilejul. Apropos, n-aș exclude s-o bănuiesc pe servitoarea Emma Gaunt. Aceasta le era devotată tinerilor stăpâni și detesta familia Spragg.

Sunt sigur că ar fi fost tentată să încerce substituirea dacă s-ar fi gândit la asta. Dar, deși a pus mâna într-adevăr pe plic, când l-a ridicat de pe dușumea și mi l-a înmânat, cu siguranță, n-a avut prilejul să umble la conținutul său și n-ar fi putut înlocui plicul printr-o iuțeală de mână

(de care, oricum, n-ar fi capabilă) deoarece plicul a fost adus în casă de mine și nimeni de-acolo n-ar fi putut avea un duplicat.

Se uită la cei din jur încântat.

— Pofțiți, asta este mica mea problemă. Sper că am expus-o clar. M-ar interesa să aud părerile voastre.

Spre uimirea tuturor, Miss Marple izbucni într-un hohot prelung de râs. Ceva părea s-o amuze extraordinar de mult.

— Ce s-a întâmplat, mătușă Jane? Nu ne spui și nouă gluma? Întrebă Raymond.

— Mă gândeam la micul Tommy Simonds, un băiețel cam obraznic, dar câteodată foarte amuzant. Unul dintre acei copii cu fețe inocente, care sunt întotdeauna puși pe făcut șotii. Mă gândeam cum, săptămâna trecută, la Școala de Duminică el a întrebat: " Doamnă profesoară, se spune albușul de ouă este alb sau albușul de ouă sunt albe? " Și domnișoara Durston îi explică acestuia că oricine ar spune " albușurile de ouă sunt albe sau albușul de ou este alb", la care obraznicul de Tommy a spus: " Bine, atunci am să spun că albușul de ou este galben! " A fost o obrăznicie din partea lui, bineînțeles, dar veche de când lumea. O știam de când eram copil.

— Foarte nostim, dragă mătușă Jane, zise cu bunăvoință Raymond, dar sigur asta n-are nimic de-a face cu povestea foarte interesantă pe care domnul Petherick ne-a spus-o.

— Ba da, are, îl contrazise Miss Marple. E o capcană! Precum și povestea domnului Petherick. Așa sunt avocații! Ah, dragă prietene! Și ea îi făcu semn din cap a reproș.

— Chiar știi despre ce e vorba? se minună avocatul, făcându-i cu ochiul.

Miss Marple scrise câteva cuvinte pe o bucățică de hârtie, o împături și o trimise din mână în mână. Domnul Petherick o deschise, citi ce era scris pe ea și se uită cu apreciere la Miss Marple.

— Dragă prietenă, remarcă el, există oare ceva ce nu cunoști?

— O știu de copil, răspunse Miss Marple. M-am și jucat cu ea.

— Habar n-am despre ce este vorba, spuse sir Henry. Sunt sigur că domnul Petherick are vreo scamatorie juridică inteligentă în mânecă.

— Nici vorbă, făcu domnul Petherick. Nici vorbă. Este o chestiune cât se poate de clară și directă. Nu trebuie să-i acordați atenție domnișoarei Marple. Ea are felul ei propriu de a privi lucrurile.

— Ar trebui să găsim adevărul, spuse Raymond West, ușor vexat. Faptele, desigur, par destul de simple. În fond, cinci persoane au atins plicul acela. Familia Spragg ar fi putut, în mod clar, umbla în el, dar e la fel de clar că n-au făcut-o. Rămân ceilalți trei. Acum, când vezi mijloacele minunate prin care conspiratorii fac un lucru în fața ta, cred că hârtia ar fi putut fi extrasă și înlocuită cu alta de către George Clode, în timp ce ducea haina spre capătul camerei.

— Ei bine, eu cred c-a fost servitoarea, spuse Joyce. Ea a alergat și i-a spus lui Mary ce se întâmplase și aceasta a luat un alt plic albastru și doar le-a înlocuit.

Sir Henry clătină din cap.

— Nu sunt de acord cu niciunul dintre voi, spuse el rar. Astfel de lucruri sunt făcute de conspiratori, pe scenă și în romane, dar cred că sunt imposibile în viața reală, mai ales, sub privirea versată a unui om ca prietenul meu, domnul Petherick. Dar, mi-a venit o idee, e doar o idee și nimic mai mult. Noi știm că profesorul Longman tocmai fusese acolo în vizită și că vorbise foarte puțin. E destul de rezonabil să presupunem că cei doi Spragg au fost foarte neliniștiți de rezultatul acelei vizite. Dacă Simon Clode nu le-a mărturisit nimic, ceea ce e foarte probabil, ei ar fi interpretat sosirea domnului Petherick dintr-un cu totul alt unghi de vedere.

Ei credeau, probabil, că domnul Clode își făcuse deja testamentul în beneficiul doamnei Eurydice Spragg și că cel nou ar fi putut fi schimbat exact în scopul de a o înlătura de la moștenire, ca urmare a revelațiilor profesorului Longman sau, altfel zis, așa cum spuneți voi avocații, că Philip Garrod îl impresionase pe unchiul său cu sentimentele față de rudele sale de sânge. În acest caz, să presupunem că doamna Spragg era pregătită să înlocuiască documentul.

Asta și face, dar domnul Petherick intră într-un moment nefericit, încât ea nu are timp să-l citească pe cel adevărat și-l aruncă în grabă în foc ca avocatul să nu descopere lipsa lui.

Joyce respinse foarte hotărâtă din cap toată pledoaria.

— Nu l-ar arde niciodată fără să-l citească.

— Soluția e una simplă, admise sir Henry. Presupun că. domnul Petherick nu a ajutat el însuși providența.

Sugestia era doar o glumă, dar micul avocat se îndreptă în scaun ca un om a cărui demnitate fusese ofensată.

— O sugestie cât se poate de nelalocul ei, remarcă el cu asprime.

— Ce părere are doctorul Pender? întrebă sir Henry.

— Nu pot să spun că am vreo idee clară. Cred că substituirea trebuie să fi fost efectuată ori de doamna Spragg, ori de soțul ei, foarte posibil pentru motivul arătat de sir Henry. Dacă nu a citit testamentul decât după plecarea domnului Petherick, atunci trebuie să fi fost pusă într-o dilemă, de vreme ce el n-a putut să acționeze cum vroia. E posibil ca ea să fi băgat testamentul

printre documentele domnului Clode, acolo unde se gândea că acesta ar fi fost găsit după decesul lui. Dar nu știu de ce nu a fost descoperit. Asta ar putea fi doar o simplă speculație, – că Emma Gaunt a dat peste el – și, dintr-un devotament deplasat față de stăpânii săi, l-a distrus cu bună știință.

— Consider că soluția doctorului Pender este cea mai bună dintre toate, spuse Joyce. E adevărat, domnule Petherick?

Avocatul dădu din cap negativ.

— Voi continua de unde am rămas. Am fost consternat și la fel de derutat ca voi toți. Nu cred c-aș fi aflat vreodată adevărul – probabil niciodată – dar m-am luminat. S-a procedat și în mod inteligent.

M-am dus și am luat cina cu Philip Garrod o lună mai târziu, și, în timpul conversației noastre, el mi-a povestit un caz interesant, de care aflase recent.

— Aș vrea să vi-l povestesc, Petherick, bineînțeles, în mod confidențial.

— Foarte bine, i-am răspuns eu.

— Un prieten de-al meu, care se aștepta la o moștenire din partea uneia dintre rudele sale, a fost foarte deprimat când a aflat că acea rudă se gândea să lase ce i se cuvenea unei persoane cu totul nemerituoase. Mă tem că prietenul meu e puțin cam fără scrupule în metodele sale. În casă era o servitoare foarte devotată intereselor părții legitime, dacă aș putea s-o numesc așa.

Prietenul meu i-a dat instrucțiuni foarte simple și un stilou umplut așa cum trebuia. Ea urma săl pună într-un sertar de la biroul din camera stăpânului ei, dar nu în sertarul obișnuit în care era ținut stiloul în general. Dacă stăpânul îi cerea să fie martoră la semnarea oricărui document și dorea să-i aducă stiloul, ea trebuia să i-l dea nu pe cel adevărat, ci duplicatul acestuia. Asta era tot ce avea ea de făcut. Nu-i dădu alte amănunte. Servitoarea era o ființă devotată și-i duse la îndeplinire instrucțiunile în cel mai mic detaliu.

Se opri și adăugă:

— Sper că nu vă plictisesc, Petherick?

— Absolut deloc, am zis. Sunt cât se poate de interesat.

Ochii noștri se întâlniră.

— Desigur, prietenul meu îți este cu totul necunoscut, spuse el.

— Desigur, i-am răspuns eu.

— Atunci totul este în regulă, conchise Philip Garrod. Făcu o pauză și-apoi, spuse zâmbind:

— Ați înțeles poanta? Stiloul era umplut cu ceea ce în mod obișnuit se numește cerneală care dispare – o soluție de amidon și apă la care au fost adăugate câteva picături de iod. Astea produc un lichid de un albastru foarte închis, dar scrisul dispare în întregime după patru sau cinci zile.

Miss Marple chicoti.

— Cerneală care dispare, zise ea. O știu. De multe ori m-am jucat cu ea când eram copil.

Și ea se uită strălucind de satisfacție la toți cei din jur, oprindu-se, pentru a-i face încă o dată cu degetul domnului Petherick.

— Cu toate astea, este un clenci, domnule Petherick, spuse ea. Exact ca un avocat.

Semnul degetului cel mare al Sf. Petru

— Și acum, mătușă Jane, e rândul dumitale, spuse Raymond West.

— Da, mătușă Jane, așteptăm ceva cu totul picant, răsună vocea lui Joyce Lemprière.

— Ei acum, râdeți de mine, dragii mei, oftă liniștită Miss Marple. Credeți că dacă am trăit în locul ăsta uitat de lume toată viața n-am avut posibilitatea să mi se întâmple lucruri foarte interesante?

— Să mă ierte Dumnezeu dacă am considerat viața de la țară așa de liniștită și monotonă, se scuză Raymond plin de fervoare. Nu după oribilele revelații pe care le-am auzit de la dumneata! Lumea din metropolă pare un loc blând și pașnic în comparație cu St. Mary Mead.

— Ei bine, dragul meu, îl asigură Miss Marple, natura umană este cam aceeași peste tot și, firește, ai prilejul s-o observi mai îndeaproape într-un sat.

— Ești într-adevăr unică, mătușă Jane, strigă Joyce. Sper să nu te superi că-ți spun mătușă Jane? adăugă ea. Nu știu de ce-o fac.

— Nu știi, dragă? întrebă Miss Marple.

O privi câteva clipe cu o undă ciudată, care-o făcu pe fată să se înroșească toată. Raymond West se frământă în scaun și tuși oarecum stânjenit.

Miss Marple se uită la amândoi, zâmbi din nou și-și concentră atenția asupra tricotatului.

— E-adevărat, desigur, că am dus o viață care se poate numi lipsită de evenimente, dar am căpătat multă experiență în rezolvarea a diferite mici probleme care se ivesc. Unele au fost cât se poate de ingenioase, dar n-ar avea nici un rost să vi le povestesc pentru că sunt legate de lucruri minore care nu v-ar interesa, precum: cine a tăiat plasa de la geanta din sfoară a doamnei Jones? De ce doamna Sims a purtat numai o dată noua sa haină de blană? Lucruri foarte interesante, cu adevărat, pentru oricine studiază natura umană. Nu, singura întâmplare pe care mi-o amintesc și care v-ar trezi interesul este cea privitoare la soțul bieteii mele nepoate Mabel.

S-a întâmplat cu vreo 10-15 ani în urmă și, din fericire, totul s-a terminat și lumea a uitat.

Oamenii au memorii foarte scurte - mare noroc, mi-am zis întotdeauna.

Miss Marple se opri și murmură pentru sine.

— Trebuie doar să număr rândul acesta. Descreșterea e puțin mai dificilă. 1, 2, 3, 4, 5 și apoi trei ochiuri luate; e în ordine. Acum, despre ce vorbeam? O, da, despre biata Mabel.

Mabel era nepoata mea. O fată drăguță, cu adevărat o fată foarte drăguță, dar nu mai puțin cam ceea ce s-ar putea numi prostuță. Îi plăcea tare mult să fie melodramatică și să se plângă mult mai mult decât era cazul ori de câte ori era necăjită. Când avea 22 de ani s-a căsătorit cu un domn Denman și mă tem că n-a fost o căsnicie foarte fericită.

Sperasem foarte mult ca atașamentul dintre ei să nu ducă la nimic, dar domnul Denman era un bărbat cu un temperament foarte violent - nu tipul

de om care ar fi avut răbdare cu fanteziile lui Mabel – și am mai aflat că fuseseră și nebuni prin familia lui. Totuși, fetele erau la fel de încăpățânate pe vremea aceea ca și acum, așa cum vor fi întotdeauna. Și Mabel s-a căsătorit cu el.

N-am văzut-o prea des după mariaj. A venit să locuiască la mine o dată sau de două ori și m-au invitat la ei de câteva dată, dar, de fapt, mie nu prea îmi place să locuiesc în casele altor oameni și am reușit întotdeauna să găesc o scuză plauzibilă. Erau căsătoriți de zece ani, când domnul Denman a murit subit. Nu au avut copii și el i-a lăsat toți banii săi lui Mabel. I-am scris, desigur, oferindu-mă să mă duc la Mabel dacă avea nevoie de mine; ea mi-a răspuns printr-o scrisoare de foarte mult bun simț și am înțeles că nu era chiar copleșită de amărăciune.

M-am gândit că era firesc deoarece știam că de la un timp nu se prea înțelegeau. Abia după trei luni am primit o scrisoare cât se poate de isterică de la Mabel, implorându-mă să mă duc la ea, zicând că lucrurile merg din ce în ce mai rău și că ea nu mai rezistă.

Așa că, bineînțeles, continuă Miss Marple, i-am dat bani de concediu Clarei, am trimis argintăria și cana mare de bere a regelui Charles la bancă spre depozitare și-am plecat de îndată. Am găsit-o pe Mabel într-o stare foarte nervoasă. Casa, Myrtlie Dene, era foarte mare, mobilată foarte confortabil. Acolo se aflau o bucătăreasă, o cameristă și o infirmieră ce aveau grijă de bătrânul domn Denman, socrul Mabelei, care era ceea ce se numește "un om nu prea în toate mințile". Destul de liniștit și bine crescut, dar câteodată foarte ciudat. Cum să vă spun, fuseseră nebuni prin familie. Am fost foarte șocată când am văzut cât se schimbase Mabel. Era toată numai nervi, tremurând și mi-a fost cât se poate de greu s-o fac să-mi povestească peste ce necaz dăduse. Am aflat, așa cum se întâmplă întotdeauna cu astfel de lucruri, în mod indirect. Am întrebat-o despre niște prieteni de care vorbea mereu în scrisorile ei, familia Gallagher. Spre surprinderea mea, mi-a spus că-i vedea foarte rar atunci. Când i-am menționat alți prieteni am primit același răspuns. I-am vorbit atunci despre nebunia de a se închide în sine, de a se izola și a sta numai pe gânduri, în special despre prostia de a se îndepărta de prietenii ei. Atunci mi-a destăinuit adevărul.

— Nu e vina mea, ci a lor. Nimeni de aici nu vrea să vorbească acum cu mine. Când mă duc pe strada mare, toți o iau într-o altă direcție, în așa fel încât să nu fie obligați să mă întâlnească sau să-mi vorbească. Sunt un fel de leproasă. Este îngrozitor și nu mai pot să suport. Va trebui să vând casa și să plec în străinătate. Totuși, de ce trebuie să fiu izgonită dintr-o casă ca asta? N-am făcut nimic.

Am fost mult mai tulburată decât vă pot mărturisi. Tricotam pe atunci un fular de lână pentru bătrâna doamnă Hay și, în agitația mea, am scăpat două ochiuri și n-am descoperit asta decât mult timp mai târziu.

— Draga mea Mabel, i-am spus, mă uimești. Dar, care este cauza acestor lucruri?

Încă de mică, Mabel fusese întotdeauna dificilă. Îmi era cât se poate de greu s-o fac să-mi dea un răspuns direct la întrebarea mea. Spunea numai

lucruri vagi despre discuții răutăcioase și oameni indolenți care n-aveau nimic mai bun de făcut decât să vorbească și despre unii care băgau idei în capul celorlalți.

— Îmi este destul de clar, am asigurat-o eu. Evident, circulă o poveste în legătură cu tine.

Dar care e povestea trebuie s-o știi la fel de bine ca toată lumea. Și te rog să mi-o spui.

— E așa de răutăcioasă, gemu Mabel.

— Bineînțeles, că este răutăcioasă, am răspuns iute. Nu-i nimic de povestit despre ce le trece oamenilor prin minte, care să mă surprindă. Acum, Mabel, vrei să-mi expui într-o engleză clară ce spun oamenii despre tine?

Atunci am aflat totul.

Se părea că moartea lui Geoffrey Denman fiind "bruscă și neașteptată" a dat naștere la diferite zvonuri. De fapt, ca s-o spunem drept, așa cum i-am spus-o și ei, oamenii vorbeau că ea își otrăvise soțul.

Acum, după cum îmi închipui că știți, nimic nu este mai crudă decât calomnia și nimic mai dificil de combătut. Când oamenii te vorbesc pe la spate nu poți respinge sau nega nimic și zvonurile cresc în intensitate, fără ca cineva să le poată opri. Sigură eram de un lucru: Mabel era incapabilă să otrăvească pe cineva. Și nu înțelegeam de ce să i se ruineze viața și casa să-i devină insuportabilă numai pentru că, după toate probabilitățile, făcuse ceva prostesc și lipsit de sens.

— Nu iese fum fără foc, i-am spus. Acum, Mabel, trebuie să-mi povestești ce i-a stârnit pe oameni să însăileze o asemenea poveste. Trebuie să fi fost ceva.

Mabel a fost foarte incoerentă și a declarat că nu s-a întâmplat nimic, absolut nimic, cu excepția faptului că, desigur, moartea lui Geoffrey fusese instantanee. Părase că se simte foarte bine la supeu în seara aceea și se îmbolnăvise violent în timpul nopții. Chemase doctorul, dar bietul om murise la câteva minute după sosirea medicului. Se considerase că decesul survenise ca urmare a ingerării unor ciuperci otrăvitoare.

— Bine, am zis, îmi închipui că o moarte violentă de acest fel ar putea face limbile să trâncănească, dar, sigur, nu fără alte fapte suplimentare. Te-ai certat cu Geoffrey sau ceva de genul acesta?

Ea recunoscuse că se certase cu el în dimineața precedentă la micul dejun.

— Și servitorii au auzit, nu-i așa? am întrebat-o.

— Nu erau în cameră.

— Nu, draga mea, dar ei erau probabil foarte aproape, afară lângă ușă.

Cunoșteam prea bine forța vocii isterice ascuțite a Mabelei. Geoffrey Denman era și el un om obișnuit să ridice glasul când se supăra.

— Pentru ce v-ați certat?

— O, lucruri obișnuite. Erau întotdeauna mereu și mereu aceleași lucruri. Câte un fleac ne deranja și atunci Geoffrey devenea imposibil aruncând lucruri îngrozitoare și eu îi spuneam ce credeam despre el.

— Atunci v-ați certat o mulțime? am întrebat eu.

— N-a fost vina mea.

— Dragă copilă, i-am zis, nu contează a cui a fost vina. Nu contează ce discutăm. Într-un loc ca acesta, viața particulară a fiecăruia constituie mai mult sau mai puțin proprietate publică.

Tu și soțul tău v-ați certat tot timpul. Ați avut o ceartă deosebit de puternică într-o dimineață și în noaptea aceea soțul ți-a murit brusc și misterios. Asta-i tot, sau mai e și altceva?

— Nu știu ce vrei să spui prin altceva, zise Mabel morocănoasă.

— Exact ceea ce spun, draga mea. Dacă ai făcut vreo prostie, pentru numele lui Dumnezeu nu mi-o ascunde. Eu vreau să fac tot ce pot ca să te ajut.

— Nimeni și nimic nu mă poate ajuta, doar moartea, se răsti Mabel.

— Trebuie să ai puțin mai multă încredere în Providență, dragă, i-am spus. E-n regulă acum, Mabel, știu perfect de bine că mai e ceva pe care mi-l ascunzi.

Întotdeauna știam, încă de când era mică, când îmi spunea tot adevărul. Îmi lua mult timp, dar până la urmă tot îl scoteam de ia ea. În dimineața fatală se dusese la farmacist și cumpăraseră niște arsenic. Bineînțeles că trebuise să semneze în registru pentru el. Firesc, farmacistul povestise despre asta.

— Cine-i doctorul tău, am întrebat-o.

— Dr. Rawlinson.

Îl știam din vedere. Mabel mi-l arătase cu o zi mai înainte. Ca să vă spun într-un limbaj cât se poate de simplu, el era ceea ce aș descrie un bătrân care abia se ține pe picioare. Am prea multă experiență de viață ca să cred în infailibilitatea doctorilor. Unii sunt oameni deștepți, alții nu; și cei mai buni dintre ei, jumătate din timp nu știu de ce suferi. Eu nu am de-a face cu doctorii și nici cu medicamentele lor.

Am meditat la situație, mi-am pus boneta și m-am dus să-i fac o vizită dr. Rawlinson. Era exact cum mi-l închipuisem - un bătrân drăguț, bun, vorbea neclar și atât de miop că ți se făcea milă, puțin surd și pe deasupra sensibil și sentimental în cel mai înalt grad. Se înflăcăra de îndată ce am adus în discuție moartea lui Geoffrey Denman, mi-a vorbit o mulțime despre diferitele soiuri de ciuperci, comestibile și otrăvitoare. O întrebare pe bucătăreasă și ea recunoscuse că una sau două ciuperci gătite fuseseră "puțin ciudate", dar cum erau trimise de la magazin crezuse că nu aveau nimic. Cu cât se gândea la ele, cu atât mai mult era convinsă că aparența lor era neobișnuită.

— S-ar putea, am zis eu. Pentru început arată ca ciupercile obișnuite și termină prin a fi portocalii cu pete roșii. Nu-i nimic de care categoria asta de oameni să nu-și reamintească dacă încearcă.

Am înțeles că Denman nu mai putea să vorbească când doctorul a ajuns la el. Era incapabil să înghită și murise după câteva minute. Medicul părea perfect satisfăcut de certificatul pe care-l dăduse. Dar cât de mult din asta era încăpățănare și cât certitudine, nu puteam fi sigură.

M-am întors direct acasă și-am întrebat-o de îndată pe Mabel de ce cumpărase arsenic.

— Trebuie să-ți fi trecut vreo idee prin cap, am insistat.

Mabel a izbucnit în plâns.

— Vroiam să mă sinucid, gemu ea. Eram, prea nefericită. Credeam că termin cu toate.

— Mai ai arsenicul? am întrebat-o.

— Nu, l-am aruncat.

Am rămas întorcând problema pe toate fețele.

— Ce s-a întâmplat când s-a îmbolnăvit? Te-a chemat?

— Nu. Dădu din cap. A sunat clopoțelul violent. Trebuie să fi sunat de mai multe ori. Până la urmă, Dorothy, camerista, l-a auzit, a trezit bucătăreasa și au coborât. Când Dorothy l-a văzut, s-a speriat. El se zbuciuma și delira. A lăsat-o pe bucătăreasă cu el și s-a repezit la mine.

M-am sculat și m-am dus la el. Desigur, mi-am dat seama imediat că era groaznic de bolnav.

Din nefericire Brewster, care are grijă de bătrânul domn Denman, era plecată în noaptea aceea, așa că nu era nimeni care să știe ce să facă. Am trimis-o pe Dorothy după doctor, pe când bucătăreasa și cu mine am rămas cu el, dar după câteva minute n-am mai putut suporta; era prea îngrozitor. Am alergat în camera mea și am închis ușa.

— Foarte rău și egoist din partea ta, i-am spus eu; și, fără îndoială, purtarea ta de atunci nu te-a ajutat cu nimic, poți fi sigură de asta. Bucătăreasa trebuie s-o fi povestit peste tot. Bine, bine, asta-i o treabă proastă.

Apoi am stat de vorbă cu servitorii. Bucătăreasa vroia să-mi vorbească despre ciuperci, dar am oprit-o. Mă săturasem de ciupercile alea. În schimb, le-am întrebat pe bucătăreasă și pe 22 cameristă, în amănunt, despre starea stăpânului lor în noaptea aceea. Amândouă au spus la fel că el părea să se afle în agonie, că nu era în stare să înghită, că putea vorbi numai cu o voce strangulată și când spunea ceva erau numai frânturi, nimic de înțeles.

— Ce spunea când vorbea incoerent? am întrebat curioasă.

— Ceva despre un fel de pește, nu-i așa? spuse bucătăreasa întorcându-se către cealaltă.

Dorothy îi întări spusele.

— O grămadă de pește", zise ea, niște prostii ca astea. Mi-am dat seama imediat că nu era în toate mințile, bietul domn.

Nu părea să găsesc vreun înțeles în lucrurile astea. Ca o ultimă scăpare, m-am dus sus s-o văd pe Brewster, o femeie deșelată de vreo 50 de ani.

— E păcat că n-am fost aici în noaptea aceea, zise ea. Nimeni nu pare să fi încercat să facă ceva pentru el până când a sosit doctorul.

— Mi se parc că delira, am spus cu îndoială în glas; dar acesta nu-i un simptom de otrăvire cu ptomaină, nu-i așa?

— Depinde, răspunse Brewster.

Am întrebat-o cum îi merge pacientului ei. Dădu din cap tristă.

— Cam rău!

— E slăbit?

— O, nu, e destul de puternic din punct de vedere fizic, cu excepția ochilor. Ei îl lasă din ce în ce mai mult. S-ar putea să ne supraviețuiască tuturor, dar mintea i se sclerozează foarte repede acum. Le-am spus domnului și doamnei Denman c-ar trebui internat într-o instituție, dar doamna Denman nu vrea să audă de așa ceva cu nici un preț.

Trebuie să vă spun că Mabel a avut întotdeauna o inimă bună.

Ei bine, așa stăteau lucrurile. M-am gândit la toate aspectele și, în cele din urmă, am decis că rămânea un singur lucru de făcut. Având în vedere zvonurile care circulau, trebuia cerută permisiunea pentru exhumarea cadavrului, întocmit un certificat post-mortem adecvat pentru ca să punem capăt odată pentru totdeauna calomniilor. Desigur, Mabel, a făcut scandal, mai ales din motive sentimentale – să tulburi mortul din pacea mormântului său etc. etc. – dar eu m-am ținut fermă pe poziție.

N-o să mă lungesc prea mult cu partea asta a povestirii. Am obținut permisiunea, au făcut autopsia sau cum îi zic, dar rezultatul n-a fost atât de satisfăcător cum ne-am fi așteptat. Nu era nici o urmă de arsenic – asta tot era bine – dar concluzia raportului suna "că nu există nimic care să indice prin ce mijloace decedatul murise".

Așadar, vedeți, asta nu ne-a scos deloc din necaz. Oamenii au continuat să vorbească despre otrăvuri rare, imposibil de detectat și prostii de felul ăsta. Discutasem cu patologul care scrisese certificatul și i-am pus mai multe întrebări: el și-a dat toată silința să se eschiveze de a răspunde la majoritatea, dar am aflat de la el că, după părerea sa, era cât se poate de improbabil ca ciupercile otrăvite să fi cauzat decesul. O idee îmi trecu prin cap și l-am întrebat ce otravă, dacă exista vreuna, ar fi putut fi folosită pentru obținerea acelui rezultat. Mi-a explicat îndelung, dar trebuie să recunosc că nu prea l-am urmărit, dar în rezumat totul ducea la concluzia aceasta: moartea ar fi putut surveni ca urmare a unui puternic alcaloid vegetal.

Ajunsesem la următoarea idee: presupunând că tenta de nebunie se afla și în sângele lui Geoffrey Denman, n-ar fi putut el să se sinucidă? Într-o anumită perioadă a vieții, el studiasse medicina și cunoștea foarte bine otrăvurile și efectele acestora.

Nu credeam că era un lucru foarte probabil, dar nu mă puteam gândi la altceva. Și aproape îmi pierdusem răbdarea, vă spun sincer. Acum, așa zice că voi, tinerii de astăzi, veți râde. Dar eu când mă aflu într-adevăr la ananghie îmi spun întotdeauna o mică rugăciune, oriunde, când mă plimb pe stradă sau mă aflu într-un bazar și întotdeauna obțin un răspuns. Acesta poate fi un fleac, aparent fără nici o legătură cu subiectul, dar iată despre ce este vorba. Am avut acest text prins cu ace deasupra patului meu când eram mică: "întreabă și ți se va răspunde"! În dimineața 23 de care vă povesteam, mă plimbam pe strada principală și mă rugam din toate puterile. Am închis ochii și când i-am deschis, ce credeți că a fost primul lucru pe care l-am văzut?

Fețele a cinci persoane, manifestând diferite grade de curiozitate, se întoarseră spre Miss Marple. Totuși, trebuie să nu ne îndoim vreo clipă că niciunul n-ar fi ghicit răspunsul corect la întrebare.

— Am văzut, continuă Miss Marple convingătoare, vitrina de la magazinul vânzătorului de pește. Era un singur lucru în ea, un haddock proaspăt.

Se uită în jur triumfătoare.

— O, dumnezeule! exclamă Raymond West. Un răspuns la o rugăciune - un haddock proaspăt!

— Da, Raymond, zise Miss Marple severă, și n-are rost să fii profan. Mâna Domnului este pretutindeni. Primul lucru pe care l-am văzut acolo au fost petele negre - semnele degetului cel mare al Sf. Petru. Așa e legenda, o știți. Degetul cel mare al Sf. Petru. Și asta m-a făcut să înțeleg. Aveam nevoie de credință, de credința adevărată dintotdeauna a Sf. Petru. Am legat cele două lucruri, credință și pește.

Sir Henry își suflă nasul în grabă. Joyce își mușcă buza.

— Acum, ce mi-a dat prin gând? În mod sigur, atât bucătăreasa cât și camerista menționaseră că peștele fusese unul dintre lucrurile despre care vorbise muribundul. Eram convinsă, absolut convinsă că exista o anumită soluție pentru mister în aceste cuvinte. M-am întors acasă hotărâtă să dau de capătul afacerii.

Se opri.

V-a trecut vreodată prin minte, continuă bătrâna doamnă, cât de mult ignorăm ceea ce se numește, cred, contextul? Este un loc pe lângă Dartmoor numit Grey Wethers. Dacă vorbești cu un fermier de acolo și menționezi Grey Wethers, el va conchide, probabil, că te referi la cercurile acelea din piatră, deși e posibil ca să vorbești despre starea vremii; și, la fel, dacă te referi la cercurile de piatră, un străin, care ar auzi un fragment din conversație, ar putea crede că te referi la starea vremii. Deci, când repetăm o conversație, de regulă, nu repetăm cuvintele exacte; adăugăm alte cuvinte care ni se par c-ar însemna exact același lucru.

Am stat de vorbă separat cu bucătăreasa și cu Dorothy. Am întrebat bucătăreasa dacă era pe deplin sigură că stăpânul ei menționase cu adevărat heap of fish, adică o grămadă de pește.

Ea a spus că era sigură.

— Acestea au fost cuvintele lui exacte, am întrebat-o, sau a menționat un anume soi de pește?

— Asta e, spuse bucătăreasa, era un soi deosebit de pește, dar nu-mi pot reaminti acum care. O grămadă de. ce era? Nu pește de făcut mâncare. Să fi fost biban. sau știucă? Nu. Nu începea cu p*.

Dorothy și-a reamintit, de asemenea, că stăpânul ei menționase un fel special de pește. "Era un tip străin de pește", spuse ea. A pile of adică o grămadă de. ce a zis că era?

— A spus el heap sau pile? am întrebat-o*.

— Cred că a spus pile. Dar, vedeți, nu prea sunt sigură, e atât de greu să-ți amintești cuvintele exacte, nu-i așa, Miss Marple, în special când nu par

să aibă vreun sens. Dar acum, când stau și mă gândesc sunt aproape sigură că a spus pile și peștele începea cu C; dar nu era nici cod, nici langustă*.

Ceea ce urmează este partea de care sunt într-adevăr mândră, se însenină Miss Marple, pentru că, bineînțeles, nu știu nimic despre medicamente, care mi se par lucruri neplăcute, periculoase. Am păstrat de la bunica mea o veche rețetă pentru ceai din tanacetum care valorează cât un munte din medicamentele voastre. Știam că erau mai multe volume de

* în engleză biban (perch) și știucă (pike) încep cu aceeași literă.

* "Heap" și "pile" sunt sinonime și înseamnă grămadă.

* în engleză "crayfish" medicină în casă și într-unui din ele se afla un index de medicamente. Știți, părerea mea era că Geoffrey luase o anumită otravă și încerca să-i spună numele.

Ei bine, m-am uitat întâi la lista cu H, începând cu He. Nimic acolo care să sune apropiat; apoi am început cu P. Și aproape imediat am dat de. ce credeți?

Se uită roată, amânându-și momentul său de triumf.

Pilocarpină. N-ați putea înțelege un om care abia vorbește și încearcă cu greu să pronunțe cuvântul! Cum i-ar suna unei bucătărese care n-a auzit niciodată cuvântul? Nu i-ar lăsa impresia de pile of carpi adică o grămadă de crap?

— Pe cinstea mea! exclamă sir Henry.

— Nu m-aș fi gândit o clipă la asta, zise doctorul Pender.

— Extrem de interesant, remarcă domnul Petherick. Chiar extraordinar.

— Am răsfoit repede la pagina arătată de index. Am citit despre pilocarpină și efectele ei asupra ochilor și ale altor organe care nu păreau să aibă vreo legătură cu acest caz, dar, în cele din urmă, am ajuns la o propoziție cât se poate de semnificativă: "A fost testată cu succes ca antidot pentru otrăvirea cu atropină".

Nu pot să vă spun cât m-am luminat atunci. Nu mă gândisem niciodată că Geoffrey Denman s-ar fi putut sinucide. Nu, această nouă soluție era nu numai probabilă, dar și cea corectă, pentru că îmi dădeam seama că toate elementele se potriveau în mod logic.

— N-am de gând să încerc să ghicesc, interveni Raymond. Continuă, mătușă Jane și explică-ne ce era atât de uimitor de clar pentru dumneata.

— Evident că eu nu mă pricep deloc la medicină, recunosc Miss Marple, dar s-a întâmplat să știu un lucru, că atunci când vederea a început să mă lase, doctorul mi-a prescris să pun picături de sulfat de atropină în ei. M-am dus direct sus în camera bătrânului Denman. L-am luat la sigur.

— Domnule Denman, știu totul. De ce v-ați otrăvit fiul?

Mă privi câteva minute - era un bătrân destul de frumos în felul său - și apoi izbucni în râs. A fost unul dintre cele mai urâte hohote de râs pe care le-am auzit în viața mea. Vă pot asigura că mi s-a făcut pielea găină. Mai auzisem așa ceva numai o singură dată înainte, când biata doamnă Jones s-a scrântit la cap.

— Da, recunosc el, i-am făcut felul lui Geoffrey. Am fost mai deștept decât Geoffrey.

Avea de gând să mă ducă de aici, nu-i așa? Să mă închidă într-un azil? I-am auzit vorbind despre asta. Mabel este o fată bună. Mabel mi-a ținut partea, dar știam că nu va fi în stare să i se opună lui Geoffrey. În cele din urmă ar fi făcut cum vroia el; întotdeauna a procedat așa. Dar l-am aranjat. L-am aranjat pe bunul, iubitul meu fiu! Ha, ha! M-am strecurat noaptea. A fost foarte ușor. Brewster era plecată. Dragul meu fiu dormea; avea un pahar cu apă lângă pat; se trezea întotdeauna în mijlocul nopții și-l bea. Am vărsat-o. ha, ha! Și am turnat sticluța cu picături de ochi în pahar. El avea să se trezească și să-l dea peste cap înainte de a-și da seama ce era. Doar o lingură de picături. suficient, suficient. Și așa a făcut! Au venit la mine dimineața și mi-au adus vestea cu foarte multă grijă. Se temeau să nu mă supere. Ha! Ha! Ha!

Ha! Ha!

— Ei bine, zise Miss Marple, acesta este sfârșitul povestirii. Desigur, bietul bătrân a fost internat într-un azil. Nu era chiar responsabil pentru ceea ce făcuse, adevărul a fost dezvăluit și toată lumea s-a întristat pentru Mabel și nu mai știau ce să facă să se împace cu ea pentru bănuielile lor nejuste. Dar, dacă Geoffrey nu și-ar fi dat seama ce lucru înghițise și n-ar fi încercat să facă pe toată lumea să înțeleagă să-i aducă antidotul repede, n-am fi descoperit niciodată. Cred că sunt simptome foarte clare ale atropinei – pupilele dilatate ale ochilor și chestii din astea, dar, sigur, așa cum am spus, dr. Rawlinson era foarte miop, bietul bătrân. Și în aceeași carte de medicină, pe care am continuat s-o citesc – și o parte din ea a fost cât se poate de interesantă – se descriau simptomele otrăvirii cu ptomaină și atropină și ele nu se deosebesc.

Dar vă pot asigura că niciodată n-am văzut o grămadă de haddock proaspăt fără să mă gândesc la semnul degetului cel mare al Sf. Petru.

Urmă o tăcere foarte lungă.

— Draga mea prietenă, spuse domnul Petherick, draga mea prietenă ești într-adevăr uluitoare.

— Voi recomanda Scotland Yard-ului să vină la dumneata să-ți ceară sfaturi, zise sir Henry.

— Bine, în orice caz, mătușă Jane, spuse Raymond, e un lucru pe care nu-l știi.

— O, ba da, îl știu, dragă, spuse Miss Marple. S-a întâmplat chiar înainte de cină, nu-i așa?

Când ai condus-o pe Joyce să admire apusul de soare. Acela este un loc preferat. Acolo, aproape de gardul viu din iasomie. Unde lăptarul a întreat-o pe Annie dacă poate să anunțe căsătoria.

— La naiba, mătușă Jane, sări Raymond, nu ne strica povestea noastră de iubire. Joyce și cu mine nu suntem ca lăptarul și Annie.

— Vezi, aici greșești, dragă, zise Miss Marple. Toată lumea se aseamănă foarte mult, zău.

Dar, din fericire, poate nu-și dau seama de asta.

Cei patru suspecți.

DISCUȚIA se învârtea în jurul unor crime nedescoperite și rămase nepedepsite. Fiecare își spunea părerea: colonelul Bantry, soția lui grăsuță și blajină, doctorul Lloyd și chiar bătrâna Miss Marple. Singurul care nu vorbea, deși era cel mai îndreptățit s-o facă, după cum credeau cu toții, era Sir Henry Clithering, fost inspector la Scotland Yard. Acesta tăcea și își răsucea mustața zâmbind ușor de parcă se gândea la ceva și-i venea să râdă.

— Sir Henry, a zis doamna Bantry, de ce nu spui nimic, zău, îmi vine să urlu, rămân atâtea crime nepedepsite, ce ziceți despre asta?

— Vă referiți la titlurile de o șchioapă din ziare, de felul acesta: SCOTLAND YARD AT FAULT AGAIN urmate de o listă de misterioase cazuri nerezolvate?

— Și care alcătuiesc doar un mic procentaj față de cele petrecute în întreaga lume, a zis dr.

Lloyd.

— Asta cam așa este. Sutele de crime rezolvate și sutele de făptași pedepsiți rareori sunt trâmbițate în ziare. Dar nu despre asta vorbeam. Când vorbim de crime nedescoperite și nepedepsite, avem în vedere două lucruri total diferite. În prima categorie intră toate crimele despre care Scotland Yardul n-a auzit niciodată și nimeni nu știe că s-au întâmplat.

— Cred că nu sunt prea multe de felul acesta, a zis doamna Bantry.

— Nu sunt?

— Sir Henry, doar nu vreți să spuneți că sunt atât de multe?

— Cred că trebuie să fie un număr foarte mare de astfel de cazuri, a zis Miss Marple gânditoare.

Bătrâna domnișoară, de modă veche, cu un farmec aparte, cu un aer imperturbabil, a spus acest lucru pe un ton cât se poate de calm.

— Draga mea Miss Marple, a zis colonelul Bantry.

— Bineînțeles, a zis aceasta, o bună parte dintre oameni sunt proști și se dau în vileag, dar o mare parte nu sunt proști și te cutremuri când te gândești ce pot înfăptui dacă nu au puternice principii morale.

— Da, a zis Sir Henry, sunt mulți isteți. Adeseori, când o crimă e descoperită datorită faptului că ai lucrat prost, îți zici tot timpul: dacă nu mi-ar fi scăpat asta, nimeni n-ar fi știut niciodată.

— Da, e într-adevăr ceva serios, Clithering, a zis colonelul Bantry. Chiar foarte serios!

— Așa crezi?

— Ce vrei să spui? Sigur că e ceva foarte serios.

— Spuneți că rămân crime nepedepsite, dar oare așa să fie?

Nepedepsite de lege se poate, dar cauza și efectul lucrează în afara legii. Credeți că după faptă urmează răsplată. A spune lucrul acesta e o nerozie, după părerea mea, lucrurile nu stau chiar așa.

— Se poate, se poate, a zis colonelul Bantry, dar asta nu schimbă gravitatea problemei. A făcut o pauză.

Sir Henry Clithering a zâmbit.

— Nouăzeci și nouă la sută dintre oameni gândesc, fără îndoială, ca dumneavoastră. Dar dumneavoastră nu știți că cel mai important e să dovedești nevinovăția, nu vina. La lucrul acesta nu se gândește nimeni.

— Eu nu înțeleg, a spus Jane Helier.

— Eu înțeleg, a zis Miss Marple. Când doamna Trent a observat că-i lipsea o jumătate de coroană din poșetă, cea suspectată a fost femeia de serviciu, doamna Arthur. Soții Trent erau convinși că ea a fost, dar fiind oameni cumsecade și știind că are o familie mare și că soțul ei era bețiv, n-au făcut mare scandal din asta. Dar s-au purtat altfel cu ea de atunci, n-au mai lăsat-o singură în casă când erau plecați, ceea ce o făcea să fie foarte nedumerită; și alții au început să aibă o rezervă față de ea. Și deodată au descoperit că vinovată era guvernanta, doamna Trent o văzuse în oglindă prin ușa întredeschisă. Norocul, mai bine zis providența. Iată ce vrea Sir Henry să spună. Mulți cred că cel mai condamnabil lucru e să fure cineva bani, asta se vede și în povestirile cu detectivi! Dar pentru doamna Arthur adevărul era o problemă de viață și de moarte, ea nu era vinovată cu nimic. Asta voiți să spuneți, Sir Henry, nu-i așa?

— Miss Marple, ați ghicit exact ceea ce voiam să spun. Menajera despre care vorbiți a avut noroc, nevinovăția ei a ieșit la iveală. Dar mulți oameni trăiesc toată viața sub apăsarea unei suspiciuni care în realitate nu se bazează pe nimic.

— Vă gândiți la o anumită întâmplare, Sir Henry? a întrebat doamna Bantry insinuant.

— La drept vorbind, mă gândesc la un caz foarte ciudat. E un caz în care presupun că s-a comis o crimă, dar n-am nici o șansă să o dovedesc vreodată.

— Bănuiesc că e vorba de otrăvire, a șoptit Jane, ceva care e foarte greu de descoperit.

Dr. Lloyd se foia pe scaun. Sir Henry a dat din cap:

— Nu, scumpă doamnă, nu e vorba de săgeata otrăvită a indienilor din America de Sud. Aș fi dorit să fie așa ceva. E mult mai prozaic și nu-i nici o speranță să descoperim făptașul. Un bătrân a căzut din capul scărilor și și-a frânt gâtul; unul din acele regretabile accidente care se întâmplă zilnic.

— Dar ce s-a întâmplat în realitate?

— Cine poate ști? Sir Henry a ridicat din umeri. Să-l fi împins cineva? O sfoară întinsă chiar în capul scărilor și luată apoi cu mare grijă? Nu vom putea ști niciodată.

— Dumneavoastră nu credeți că a fost un accident? De ce? a întrebat doctorul.

— E o poveste lungă, dar, sunt sigur că nu avem nici o șansă să găsim pe cineva vinovat, ar fi neîntemeiat. Dar există o altă față a lucrurilor despre care aș vrea să vorbesc. Vedeți, sunt patru oameni care i-ar fi putut juca această festă bătrânului. Numai unul dintre ei e vinovat, iar ceilalți trei au mâinile curate. Dar, chiar dacă adevărul ar ieși la lumină, toți trei ar rămâne acoperiți de o umbră de suspiciune.

— Ar fi bine să ne spuneți toată istoria, a zis doamna Bantry.

— Nu vreau s-o lungesc prea mult, dar nu pot trece peste începutul acestei povești. E vorba despre o afacere legată de o organizație germană secretă – Schwarze Hand – ceva asemănător cu organizația teroristă italiană, Camorra¹. Contrabandiști și teroriști. A apărut imediat după primul război și luase mare amploare. Mulți oameni au fost victimele acestei organizații.

Autoritățile n-au reușit să intre în legătură cu ei pentru că își păstrau cu strășnicie secretele, a 1 Camorra – organizație teroristă secretă italiană. Își are originile în Neapole, în anii 1830.

Operațiunile sale au inclus activități criminale de diferite feluri, ca jafuri, șantaj, tâlhării la drumul mare. La sfârșitul anilor 1840, Camorra a cucerit o mare putere politică, dar apoi a pierdut terenul. În 1911, guvernul italian i-a aplicat o lovitură puternică. Totuși, organizația nu este încă lichidată.

fost imposibil să găsească printre ei un trădător. În Anglia nu s-a auzit nimic despre această organizație, dar în Germania a avut urmări groaznice. Până la urmă au fost descoperiți și obligați să se împrăștie, grație efortului unui bărbat, doctorul Rosen, care era pe atunci o figură bine cunoscută în serviciul secret. El a devenit membru al organizației, a pătruns în cele mai secrete cercuri și a fost cel care a contribuit la prăbușirea lor. În urma acestui fapt, era mai înțelept să plece din Germania o vreme, pentru că se găsea chiar sub ochii lor. A venit în Anglia, adusesse și recomandări de la poliția din Berlin. Chiar eu am avut o întrevedere personală cu el. Era descurajat și resemnat, nu se îndoia de ceea ce îl aștepta. „Mă vor găsi, Sir Henry, fără îndoială”. Era un bărbat impunător, cu un cap frumos, o voce profundă, ușor guturală, care îi trăda originea.

„Totul e dinainte prevăzut, dar nu-i nimic, eu mă aștept la orice. Mi-am asumat acest risc atunci când m-am vârat în afacere. Am făcut tot ce am putut. Organizația nu se va mai reface niciodată, dar mulți dintre membrii ei sunt în libertate și singura revanșă ar fi pentru ei viața mea. E doar o chestiune de timp, dar aș vrea ca acest timp să fie cât mai lung cu putință. Știți, eu am adunat și am publicat unele materiale foarte interesante, rezultatul muncii mele de o viață. Mi-ar plăcea să pot să-mi închei munca”.

Vorbea simplu, cu oarecare grandilocvență pe care nu puteam să n-o admir. I-am spus că vom lua toate precauțiile, dar el n-a dat atenție cuvintelor mele.

„Într-o zi, mai devreme ori mai târziu, mă vor prinde, a repetat el. Când ziua aceea va veni, nu trebuie să vă faceți reproșuri. Nu mă îndoiesc că veți face tot ce vă stă în putință”.

Apoi a început să-mi înșire planurile sale care erau cât se poate de simple. Și-a propus să-și cumpere o căsuță la țară, unde ar fi putut să trăiască liniștit și să-și continue munca. A ales pentru asta un sat în Somerset, King's Gnaton, cam la zece kilometri de calea ferată, ce nu era atins de civilizație. A cumpărat o căsuță splendidă, i-a adus unele modificări și îmbunătățiri și s-a stabilit acolo foarte mulțumit. În casa lui locuiau: nepoata sa, Greta, secretarul său, o bătrână servitoare din Germania care îl

slujise, cu credință aproape patruzeci de ani și un servitor foarte îndemânat pentru curte și grădină, care era din King's Gnaton.

— Cei patru suspecți, a zis încet dr. Lloyd.

— Exact. Patru suspecți. Atât și nimic mai mult. Timp de cinci luni viața a decurs pașnic la King's Gnaton, până când s-a întâmplat nenorocirea. Într-o dimineață dr. Rosen s-a prăbușit de pe scări și l-au găsit mort după o jumătate de oră. Când a avut accidentul, Gertrud era în bucătărie, cu ușa închisă, și n-a auzit nimic – cel puțin așa susținea ea. Fräulein Greta era în grădină ocupată cu plantatul florilor, cum spusese chiar ea. Grădinarul Dobbs era în seră, unde tocmai își lua gustarea de la ora unsprezece, după cum zicea el. Secretarul era la plimbare, deci nu putea să spună o vorbă despre cele întâmplate. Niciunul nu avea un alibi și nu putea corobora povestea sa cu a altuia. Un lucru e sigur: nimeni din afară n-ar fi putut face lucrul acesta, pentru că un străin, în sat, n-ar fi trecut neobservat. Ambele uși, din față și din spate, erau închise, fiecare dintre ai casei avea cheia lui. Cum vedeți, lucrurile sunt împotriva celor patru. Fiecare pare să fie dincolo de orice bănuială. Greta era fiica unicului său frate; Gertrud îl slujise cu credință timp de patruzeci de ani; Dobbs nu ieșise niciodată din sat, iar Charles Templeton, secretarul.

— Da, a zis colonelul Bantry, ce-i cu el? Îmi pare suspect. Ce știi despre el?

— Ceea ce știu despre el îl disculpă de orice acuzare. Știți, Charles Templeton a fost unul dintre oamenii mei.

— Oh! a exclamat colonelul Bantry, dând vădit înapoi.

— Da, aveam nevoie de unul, dar nu voiam să se știe în sat. Lui Rosen îi trebuia un secretar, așa că i l-am recomandat pe Templeton. E un gentleman, un tip foarte priceput și vorbește germana curent.

— Dar atunci pe cine bănuieți? a întrebat doamna Bantry foarte încurcată. Toți par nevinovați, ceea ce e imposibil.

— Da, așa se pare, dar să privim lujrurile și din alt unghi. Fräulein Greta era o fată în-cântătoare, dar războiul ne-a demonstrat mereu că poate întoarce pe frate contra fratelui, pe tată contra fiului și așa mai departe, ne-a demonstrat că cele mai simpatice și mai încântătoare fete au făcut lucrurile cele mai uimitoare. Lucrul acesta s-ar potrivi și lui Gertrud, cine știe ce alte forțe s-au declanșat în cazul ei? Poate o ceartă cu stăpânul sau poate un resentiment mocnit născut din lunga ei servitute. Femeile de teapa ei pot fi, uneori, uimitor de înverșunate. Dar Dobbs? Ar putea fi exclus pentru că nu avea legături cu cei din familie? Banii pot face multe Dobbs ar fi putut fi atras și cumpărat cu bani.

Un lucru e sigur: un mesaj sau un ordin a venit din afară, pentru că altfel nu s-ar explica cele cinci luni de imunitate. Agenții organizației lucrau. Nu erau încă siguri de trădarea lui Rosen, au amânat lucrurile până când n-au mai avut nici o îndoială cu privire la trădarea lui.

Când toate îndoielile au fost date la o parte, au trimis un mesaj spionului din casă, un mesaj care spunea: Moarte!

— Ce mârșavie! a zis Jane Helier îngrozită.

— Dar cum a ajuns mesajul? E o treabă pe care încerc s-o clarific și care e singura speranță de a descoperi vinovatul. Unul dintre cei patru a intrat în legătură cu ei și comunica într-un anumit fel cu aceștia. Nu era timp de pierdut și, sigur, în momentul în care a primit ordinul, a trecut la fapte. E grăitor pentru organizația Schwarze Hand.

Mă apropii de problemă pe o cale care vi se va părea ridicol de meticuloasă. Cine a fost pe la ei în dimineața aceea? Am aici lista, nu mi-a scăpat niciunul.

A scos un plic din buzunar, a luat o hârtie și a citit:

— Măcelarul a adus carne de oaie, am cercetat și corespunde realității; băiatul de la prăvălie i-a adus făină de porumb, două livre de zahăr, o livră de unt și o livră de cafea, am cercetat și corespunde realității. Poștașul i-a adus două prospecte lui Fräulein Rosen, o scrisoare din localitate pentru Gertrud, trei scrisori pentru dr. Rosen, una cu timbru străin și două scrisori pentru domnul Templeton, una tot cu ștampilă din străinătate.

Sir Henry s-a oprit și a scos un teanc de hârtii din plic.

— Ar fi interesant de văzut. Mi le-au dat diverși tipi care le-au descoperit și cules de la coșul de gunoi. Vă spun drept, au fost cercetate de specialiști în scrisul cu cerneală simpatică și așa mai departe. N-am nici o îndoială asupra acestui fapt.

Toți s-au adunat în jurul lui să se uite. Prospectele veneau de la un grădinar și de la o cunoscută firmă de blănuri din Londra. Cele două facturi adresate doctorului Rosen erau, una din localitate în legătură cu semințele pentru grădină și alta de la o firmă de papetărie din Londra. Scrisoarea, care îi era adresată, suna astfel: „Dragul meu Rosen, Abia m-am întors de la Dr. Helmuth Spath's. L-am văzut pe Edgar Jackson alaltăieri. El și Amos Ptry abia s-au întors de la Tsingtau. Îți spun cu toată Onestitatea că nu-i invidiez pentru călătorie. Dă-mi vești despre tine cât se poate de repede. Și cum ți-am mai spus: păzește-te de un anumit tip. Știi ce vreau să spun, chiar dacă nu ești de acord.

A dumneavoastră, Georgina”

— Corespondența lui Templeton constă din această factură de la croitorul său și o scrisoare venită de la un prieten din Germania, a continuat Sir Henry. Scrisoarea, din nefericire, a rupt-o pe când se plimba. În sfârșit, iată scrisoarea primită de Gertrud: „Dragă doamnă Schwartz, Sperăm că puteți veni la întrunirea de vineri seara, vicarul speră să veniți cu toții, veți fi bine veniți. Rețeta pentru șuncă a fost foarte bună, vă mulțumesc pentru ea. Sper că sunteți sănătoasă și, până la revederea de vineri seara, rămân a dumitale, Emma Greene”

Dr. Lloyd a zâmbit ușor, la fel a făcut și doamna Bantry.

— Cred că ultima scrisoare nu poate fi luată în considerare, a zis dr. Lloyd.

— Așa cred și eu, a zis Sir Henry, dar cu o rezervă: am luat toate măsurile de precauție să văd dacă era vorba de o întrunire religioasă și dacă doamna Greene există. Trebuie să fim foarte atenți.

— Așa cum spune mereu prietena noastră, Miss Marple, a zis dr. Lloyd zâmbind. Ai căzut în reverie, Miss Marple, la ce te gândești?

Miss Marple a tresărit.

— Ce prostie! Tocmai mă întrebam de ce cuvântul Onestitate e scris cu literă mare în scrisoarea adresată doctorului Rosen.

Doamna Bantry a întărit ideea:

— Așa e, a zis ea, oh!

— Da, dragii mei, a zis Miss Marple, cred că ați observat.

— În scrisoare îl previne de ceva, a zis colonelul Bantry. E primul lucru care mi-a atras atenția. Am băgat de seamă mai mult decât credeți. Da, îl previne clar. Împotriva cui?

— E ceva curios cu scrisoarea aceasta, a zis Sir Henry. După cum spune Templeton, dr.

Rosen a deschis scrisoarea la micul dejun și a azvârlit-o, zicând că nu știe cine e tipul care i-a scris.

— Nu era un „tip”, a zis Jane Helier, era semnată de una Georgina.

— E greu de spus asta, poate fi Georgey, tot așa de bine, a zis dr. Lloyd, deși pare să fie mai repede Georgina. Ceea ce mă izbește, însă, e că scrisul aparține unui bărbat.

— Să știți că lucrul acesta e foarte interesant, a zis colonelul Bantry. A azvârlit scrisoarea pretinzând că nu știe de la cine era. Voia să citească ceva pe chipul cuiva. Al cui? Al fetei ori al bărbatului?

— Ori pe al menajerei, și-a spus părerea doamna Bantry. Poate tocmai intrase în cameră aducând dejunul. E ceva foarte deosebit aici, nu știu ce poate fi.

Apoi s-a uitat peste scrisoare. Miss Marple a venit mai aproape de ea, a pipăit hârtia cu degetele și au început să vorbească în șoaptă.

— Dar de ce secretarul a rupt cealaltă scrisoare? a întrebat deodată Jane Helier. Lucrul acesta pare foarte, foarte curios. De ce a primit o scrisoare din Germania? Deși, după cum spuneți, el e în afară de orice bănuială.

— Dar Sir Henry n-a spus așa ceva, a zis repede Miss Marple, întrerupând discuția șoptită cu doamna Bantry. El ne-a spus că sunt patru suspecti, așa că în piesa acesta joacă și Templeton. Nu-i așa, Sir Henry?

— Așa e, Miss Marple. Am învățat un lucru dintr-o amară experiență: să nu te grăbești niciodată să spui că cineva e în afară de orice bănuială. Până acum v-am dat motive să credeți că trei dintre ei pot fi vinovați, deși e puțin probabil să fie. N-ar trebui ca acest lucru să fie valabil și în cazul lui Templeton. Dar, urmând cele spuse mai înainte, am fost forțat să recunosc că în fiecare armată, în marină și în poliție există un număr de trădători din rândurile acesteia, chiar dacă nu ne convine să admitem această idee. Am examinat la rece cazul lui Charles Templeton. M-am întrebat adeseori, ceea ce domnișoara Helier a întrebat adineaori. De ce el a fost singurul dintre cei din casă care nu a putut arăta scrisoarea pe care o primise, scrisoare care, pe deasupra, mai avea și un timbru german? De ce să primească scrisori din Germania?

Ultima întrebare e naivă, fără îndoială, dar i-am pus-o și lui. Mi-a răspuns destul de simplu: mama lui avea o soră măritată cu un german, scrisoarea era de la verișoara lui. Am aflat ceva ce nu știusese înainte – că Templeton avea rude în Germania, ceea ce m-a făcut să-l pun hotărât 30 pe lista celor suspecti. Era omul meu, aveam mare încredere și țineam la el; dar, urmând calea justiției și a cinstei, trebuie să admit că el e cap de listă.

Dar e ceva aici, nu știu ce, nu știu. Și, după toate probabilitățile, n-o să știu niciodată. Nu problema pedepsirii ucigașului, o altă problemă mi se pare de o mie de ori mai importantă: a distruge întreaga carieră a unui om cinstit din cauza unei suspiciuni de care nu pot să nu țin seama.

Miss Marple și-a dres glasul și a zis cu blândețe:

— Sir Henry, dacă am înțeles exact, tânărul Templeton e singurul la care vă gândiți atât de mult?

— Într-un fel, da. Teoretic aș putea să mă gândesc la toți patru, dar nu e cazul. De pildă, Dobbs. Îl pot bănuși cât vreau, asta nu i-ar afecta cu nimic cariera. Tot satul știe că moartea doctorului Rosen a fost un accident. Gertrud e ceva mai mult afectată. Ar putea duce la o schimbare în atitudinea domnișoarei Rosen față de ea, lucru care n-ar avea cine știe ce importanță pentru ea.

În legătură cu Greta Rosen, ei bine, aici e greutatea problemei. Greta e o fată foarte frumoasă și Charles Templeton e un tânăr foarte atrăgător și vreme de cinci luni au stat împreună, fără alte distracții din afară. Ceea ce era de așteptat, s-a întâmplat. S-au îndrăgostit unul de altul, chiar dacă nu și-au mărturisit acest lucru. Apoi a venit nenorocirea. Acum trei luni, după vreo două zile de la întoarcerea mea, m-a căutat Greta Rosen. Vânduse căsuța și voia să se întoarcă în Germania, încheiase toate afacerile unchiului său. A ținut să vină neapărat la mine, deși știa că mă retrăsesem din poliție. Voia să mă vadă într-o chestiune absolut personală. Mai întâi m-a luat pe departe, apoi a revenit la subiect. Ce părere aveam? Scrisoarea cu marcă din Germania, aceea pe care Charles a rupt-o, era în regulă? Ar fi vrut să fie în regulă, ea credea tot ce-i spusese el, dar dacă ar putea să știe sigur!

Vedeți? Același lucru: să poți avea încredere, dar bănuiala oribilă stă la pândă, și se înfinge în creier, nu te lasă în pace. I-am vorbit absolut deschis și am rugat-o să facă la fel. Am întrebat-o până unde au ajuns, dacă țineau unul la altul.

„Eu așa cred, mi-a spus ea, din câte știu eu eram foarte fericiți, fiecare zi trecea atât de plăcut. Amândoi știam asta, dar nu ne grăbeam, aveam destul timp înainte. Într-o bună zi mi-ar fi spus că mă iubește și eu i-aș fi spus la fel. Oh, vă puteți închipui că acum totul s-a schimbat.

Nori negri plutesc între noi, când ne întâlnim nu știm ce să ne spunem. Amândoi gândim același lucru: o, dacă aș fi sigură! Iată de ce vă rog, Sir Henry, să-mi spuneți: «Fii sigură că cel care l-a ucis pe unchiul tău nu e Charles Templeton!» Spuneți-mi lucrul acesta, vă rog spuneți-mi asta!”

Nu puteam să-i spun așa ceva. Și ei se vor îndepărta unul de celălalt cu bănuiala între ei ca o fantomă pe care n-o vor putea alunga niciodată.

S-a lăsat pe spatele scaunului, arăta obosit și palid și dădea din cap descurajat.

— Nu mai e nimic de făcut, afară de cazul în care Miss Marple ar putea să ne ajute. Ați putea, Miss Marple? Am presimțirea că scrisoarea vă spune ceva, aceea despre întrunirea religioasă. Nu vă amintește de cineva sau de ceva limpede ca lumina zilei? Ați putea să ajutați doi tineri disperați să fie iar fericiți?

Dincolo de aspectul bizar al lucrurilor, era ceva cinstit în apelul său. Ajunsese să aibă o impresie foarte bună despre posibilitățile mentale ale acestei domnișoare - bătrână, fragilă și demodată. S-a uitat la ea cu un fel de speranță în priviri.

Miss Marple a început să tușească, în timp ce își netezea dantelele rochiei.

— Îmi amintește, a recunoscut ea, într-o-câtva de Annie Poultny. Scrisoarea e cât se poate de limpede pentru mine și doamna Bantry. Nu vorbesc despre scrisoarea referitoare la întrunirea religioasă, ci despre alta. Trăind atâta timp la Londra și neocupându-vă cu grădinăritul, Sir Henry, nu ați putut observa ceva?

— Ei? a zis Sir Henry, ce să observ?

Doamna Bantry a întins mâna și a luat un prospect. L-a deschis și a început să citească cu glas tare și răspicat: „Dr. Helmuth Spath. Liliac, flori splendide, susținute de o tulpină foarte lungă și dură.

Efect decorativ în grădină. O noutate foarte frapantă”; „Edgar Jackson. Splendide crizanteme de culoare cărămizie”; „Amos Perry. Roșu aprins, efect decorativ deosebit”; „Tsingtau. Roșu-portocaliu strălucitor, plantă de grădină de mare efect, florile tăiate rezistă mult timp proaspete”; „Honesty1, cu literă mare în scrisoare, vă amintiți? Flori roz și albe, bogate, enorme”.

Doamna Bantry a azvârlit catalogul și a zis cu o voce care parcă tuna: Dalii!

— Dalii!

— Și litera inițială înseamnă moarte2, a adăugat Miss Marple. Acesta era și avertismentul.

Ce putea să facă el cu o scrisoare primită de la cineva pe care nu-l cunoștea, încărcată de nume pe care nu le știa? A aruncat-o pur și simplu secretarului său.

— Așadar.

— Oh, nu, a zis Miss Marple, nu secretarul, lucrurile sunt clare, el nu e vinovat. Dacă ar fi fost vinovat n-ar fi lăsat să fie găsită această scrisoare și n-ar fi rupt niciodată scrisoarea primită de el din Germania. Într-adevăr, nevinovăția lui, dați-mi voie s-o spun - e bătătoare la ochi.

— Atunci, cine?

— Ei bine, e sigur, atât cât poate fi sigur un lucru pe lumea aceasta, că mai era cineva la micul dejun care ar fi putut, în anumite împrejurări, să pună mâna pe scrisoare și s-o citească.

Numai așa poate să fie. Vă amintiți că a primit prospectul pentru flori de la același poștaș.

— Greta Rosen, a zis Sir Henry încet. Atunci vizita pe care mi-a făcut-o.

— Bărbații nu înțeleg niciodată lucrurile astea, a zis Miss Marple. Mă tem că ei cred, adeseori, că noi femeile bătrâne suntem ca pisicile care văd pe întuneric. Asta așa e! Din nefericire știm foarte multe despre semenele noastre. Nu mă îndoiesc că ceva stătea între ei.

Tânărul a simțit brusc o repulsie inexplicabilă, o suspecta fără să vrea și nu-și putea ascunde suspiciunea. Și cred că vizita fetei la dumneata arată o curată dușmănie. Se simțea destul de sigură pe ea, dar s-a băgat la apă inutil, încercând să te facă să-ți îndrepti bănuiala definitiv asupra bietului Templeton.

Niciodată n-ai fost atât de sigur de asta, ca după vizita fetei.

— Sunt sigur că nu s-a trădat cu nimic. a început Sir Henry.

— Bărbații, a zis Miss Marple, calmă, nu înțeleg niciodată lucrurile astea.

— Și fata asta., a zis el și s-a oprit. A comis o crimă cu sânge rece și mai vrea să iasă basma curată!

— Nu, Sir Henry, a zis Miss Marple, nu va ieși basma curată. Niciunul dintre noi nu crede asta. Amintește-ți ce ai spus mai înainte. Nu. Greta Rosen își va primi răsplata. A intrat în horă, trebuie să joace și va juca cu oameni foarte suspecti, cu contrabandiști și teroriști, o tovărășie care n-o va duce la bine și care îi rezervă un sfârșit amar.

Așa cum spuneai, trebuie să ne pese de cel nevinovat, nu de cel vinovat. Templeton se va căsători, cred eu, cu verișoara sa din Germania, gestul de a rupe scrisoarea, ei bine, deși pare suspect, are cu totul alt înțeles decât cel pe care i l-am atribuit în seara asta. A rupt-o de teamă că cealaltă fată o va vedea și îi va cere să i-o arate. Da, pentru că cred că între ei s-a înfiripat o idilă. Cu Dobbs nu-i nici o problemă, el nu avea altceva în cap decât gustarea de la ora unsprezece. Mai rămâne biata Gertrud - cea care îmi amintește de Annie Poultny. După ce a slujit-o cu credință vreme de cincizeci de ani, a fost suspectată că a furat testamentul domnișoarei Lamb, deși nu avea nici o dovadă împotriva ei. Cât pe ce să moară de inimă rea.

Numai după ce a murit, adevărul a ieșit la iveală din cutia în care ținea ceaiul, unde bătrâna domnișoară Lamb îl pusese bine. Dar era prea târziu pentru biata Annie. De aceea sunt 1 Onestitate în engleză, dar și dalie

2 Death, în engleză.

Îngrijorată în cazul bătrânei nemțoaice. Când ești bătrân, ești ușor de lovit. Mi-e mai mare mila de ea, mai mult decât de Templeton care e tânăr, arătos și, după cum se vede, favoritul femeilor.

Vă rog să-i scrieți, Sir Henry, și să-i spuneți că nevinovăția ei e în afară de orice îndoială.

Stăpânul ei a murit și ea trăiește și se gândește tot timpul că e suspectată de. Oh! Nu suport nici să mă gândesc la așa ceva.

— O să-i scriu, Miss Marple, o să-i scriu, a zis Sir Henry și s-a uitat la ea într-un fel foarte curios. Știți, nu vă pot înțelege. Punctul dumneavoastră de vedere e totdeauna cu totul altul decât m-aș aștepta.

— Mă tem că punctul meu de vedere e fără importanță, a zis Miss Marple cu modestie.

Rareori plec din St. Mary Mead.

— Și totuși ați rezolvat un caz care putea să constituie un mister de ordin internațional, a zis Sir Henry. Am convingerea că dumneavoastră l-ați rezolvat. Miss Marple s-a înroșit toată, apoi s-a pornit iar:

— Cred că am primit o educație potrivită pentru ziua de azi. Eu și sora mea am avut o guvernantă din Germania – o Fräulein, o ființă foarte sentimentală. Ne-a învățat limbajul florilor – ceva care azi nu se mai învață nicăieri, dar care e ceva foarte interesant. De pildă, o lalea galbenă înseamnă „iubire fără speranță”, pe când în China înseamnă „mor de gelozie la picioarele tale”. Scrisoarea era semnată „Georgina”, cuvânt care în germană înseamnă „dalie”, ceea ce face totul foarte limpede. Încerc să-mi amintesc ce înseamnă dalie, dar îmi scapă.

Memoria mea nu mai e ca mai demult. Dar, oricum, nu înseamnă moarte. Sigur nu înseamnă moarte. Ce lucruri triste se petrec pe lume!

— Așa e, a zis doamna Bantry suspinând. Noroc cu florile și cu prietenii!

— Ne-a pus la urmă, observați, a zis dr. Lloyd.

— Pe vremuri cineva îmi trimitea în fiecare seară la teatru orhidee mov, a zis Jane visătoare.

— Aș vrea să intru în grațiile tale”, a zis Miss Marple, asta înseamnă orhidee.

Sir Henry a tușit într-un fel aparte și și-a întors capul.

Domnișoara Marple a strigat deodată:

— Îmi amintesc! Dalie înseamnă „trădare și inducere în eroare”.

— Minunat, a zis Sir Henry, absolut minunat!

Și a oftat ușurat.

larba morții

— Atunci, e rândul doamnei B., spuse încurajator Sir Henry Clithering.

Doamna Bantry, gazda, îl privi cu reproș.

— V-am mai spus că nu vreau să fiu azi Doamna B. Sună prea impunător.

— Fiți atunci Șeherezada.

— Chiar dacă aș fi Șehe. Cum ați spus? Tot nu vă pot povesti nimic; întrebați-l pe Arthur, dacă nu mă credeți.

— Tu te pricepi la relatarea faptelor concrete, dar nu ai imaginație, zise colonelul Bantry.

— Așa este, adăugă doamna Bantry. Flutură catalogul de bulbi pe care-l păstra pe masa din fața ei. V-am ascultat pe toți și nu pricep cum faceți. „Unul spune ceva, altul răspunde, unii întreabă, unii gândesc, toată lumea este implicată” – eu n-aș putea așa ceva! În plus, nu am nici un subiect în jurul căruia să țes o poveste.

— Dă-mi voie să nu te cred, doamnă Bantry, zise dr. Lloyd. Clătină din capul cărunt a neîncredere.

Bătrâna Miss Marple spuse cu o voce blândă:

— Firește, dragă.

Doamna Bantry se scuză în continuare:

— Nu știți ce viață banală duc eu. Necazurile cu servitoarele, cu bucătăresele, scurte vizite în oraș la târguieli, dentist, sau la cursele de cai de la Ascot pe care Arthur le urăște așa de mult, sau grădinăritul.

— Ah, zise dr. Lloyd. Grădina. Știm cu toții că este marea dumneavoastră pasiune.

— Trebuie să fie o adevărată plăcere să ai o grădină, zise Jane Helier, tânăra și frumoasa actriță. Adică, atâta vreme cât nu trebuie să sapi sau să-ți murdărești mâinile. Și eu ador florile.

— Grădina, repetă Sir Henry. N-am putea-o lua drept punct de pornire? Încercați, doamnă B. Bulbii otrăviți, narcisele letale, iarba morții!

— E ciudat că spuneți aceste lucruri, zise doamna Bantry. Îmi amintesc eu de ceva acum.

Arthur, mai ții minte afacerea de la Clodderham Court? Știți doar, bătrânul Sir Ambrose Bercy.

Îți amintești ce bătrân amabil și curtenitor îl crezusem cu toții?

— Desigur. Da, a fost o întâmplare tare ciudată. Continuă, Dolly.

— Spune-o tu mai bine, dragule.

— Nu vorbi copilării. Continuă tu. Dacă ai început, n-ai decât să termini singură. Eu mi-am terminat partea mea.

Doamna Bantry inspiră adânc. Își împreună mâinile și pe fața ei se așternu o umbră de îndurerare. Vorbi repede și cursiv.

— Nu sunt prea multe de spus. Iarba morții - de aici am pornit să fac legătura, deși în mintea mea îi zic salvie și ceapă.

— Salvie și ceapă, se minună dr. Lloyd.

Doamna Bantry confirmă.

— Iată cum s-a întâmplat, explică ea. Ședeam, eu și Arthur, cu Sir Ambrose Bercy la Clodderham Court, și într-o zi, din greșală (într-un mod de-a binelea prostesc), odată cu salvia s-a cules și un mănunchi de frunze de degețelu-roșu. În seara respectivă, la cină rațele au fost umplute cu ele și toată lumea s-a îmbolnăvit, iar o tânără, sărmana - pupila lui Sir Ambrose Bercy - a și murit.

Se opri.

— Doamne, doamne, ce tragic, spuse Miss Marple.

— Nu-i așa?

— Ei, și ce-a mai urmat? Întrebă Sir Henry.

— Nimic, zise doamna Bantry. Asta-i tot.

A urmat un suspin general. Deși fuseseră avertizați de dinainte, nu se așteptaseră ca povestea să fie atât de scurtă.

— Dar, draga mea doamnă, protestă Sir Henry, asta nu poate fi tot. Ceea ce ne-ați relatat dumneavoastră este o întâmplare tragică, dar în nici un caz o enigmă.

— Ei, ar mai fi ceva, zise doamna Bantry. Dar dacă v-aș spune și acest lucru, ați ghici imediat ce-a fost.

Apoi privi sfidător la cei adunați și le aminti:

— V-am spus că nu pot să creez din fapte o povestire care să pară verosimilă.

— Aha! Sir Henry se ridică din scaunul lui comod și-și potrivește lornionul. Să știi, Șeherezada, că e cel mai reconfortant așa: ne provoci ingeniozitatea. Încă nu sunt sigur dacă n-ai făcut-o deliberat pentru a ne stimula curiozitatea. Să încercăm să ghicim din „douăzeci de întrebări”. Miss Marple, ați vrea să începeți dumneavoastră?

— Eu aș vrea să știu ceva despre bucătăreasă, zise Miss Marple. Trebuie să fi fost o femeie proastă sau neexperimentată.

— Foarte proastă, zise doamna Bantry. A plâns mult după aceea zicând că frunzele i-au fost culese și aduse drept salvie și ea nu avea de unde să știe acest lucru.

— A fost una care nu prea gândește, adăugă Miss Marple. Probabil o femeie mai în vârstă și o bucătăreasă bună, mă gândesc, nu?

— O, una excelentă, zise doamna Bantry.

— E rândul dumneavoastră, domnișoară Helier, i se adresă Sir Henry.

— Oh, vreți să spuneți că e rândul meu să pun o întrebare? Urmă o pauză în care Jane reflectă și în final spuse neajutorată: De fapt, nici nu știu ce să întreb.

Ochii ei frumoși îl priveau rugător pe Sir Henry.

— De ce nu întrebați asupra „dramatis personae”, domnișoară Helier? sugeră acesta, zâmbind.

Jane îl privi cu nedumerire.

— Personajele în ordinea apariției lor, clarifică Sir Henry cu amabilitate.

— O, da, într-adevăr, bună idee, acceptă Jane.

Doamna Bantry începu imediat să numere pe degete persoanele implicate.

— Sir Ambrose, Sylvia Keene (fata care a murit), o prietenă a ei care stătea tot acolo, Maud Wye, una din acele fete negricioase și urâte, dar care totuși impresionează - niciodată n-am înțeles cum de reușesc să impresioneze. Apoi mai era domnul Curie, care venise să discute despre cărți cu Sir Ambrose - niscaiva cărți rare, ciudățeni în latină, tot felul de pergamente învechite. Apoi mai era Jerry Lorimer, un fel de vecin. Reședința sa, Fairlies, se învecina cu proprietatea lui Sir Ambrose. Și-apoi mai era doamna Carpenter, un gen de femeie pisicuță, între două vârste, răsfățată; era un fel de „dame de compagnie” pentru Sylvia, mi se pare.

— Dacă acum e rândul meu, și mi se pare că așa este, zise Sir Henry, pentru că stau lângă domnișoara Helier, aș dori foarte mult, doamnă Bantry, scurte portrete verbale ale tuturor celor care s-au perindat prin casă.

— Dar., doamna Bantry ezită.

— Începeți cu Sir Ambrose, continuă Sir Henry. Cum era el?

— Era un bătrân foarte distins, de fapt nici nu era chiar așa de bătrân, nu cu mult peste șaiszeci, cred. Era foarte delicat; avea inima slăbită, nu putea urca scările, își montase un lift în acest scop, așa că părea mai bătrân decât era din cauza bolii. Avea maniere deosebit de elegante, rafinat - acesta este

cuvântul care l-ar descrie cel mai exact. Nu-l puteai vedea niciodată iritat sau supărat. Avea un păr alb frumos și o voce nespuse de plăcută.

— Bun, zise Sir Henry. Mi-l imaginez deja pe Sir Ambrose. Și acum fata, Sylvia, sau cum spuneți că se numea?

— Sylvia Keene. Era frumoasă, într-adevăr frumoasă. Blondă și cu un ten splendid. Nu prea deșteaptă. De fapt, chiar proastă.

— Ei, lasă, lasă Dolly, protestă soțul ei.

— Bineînțeles, Arthur nu e de aceeași părere, zise sec doamna Bantry. Dar era proastă, niciodată nu spunea un lucru demn de ascultat.

— Era una dintre ființele cele mai grațioase pe care le-am văzut vreodată, mărturisi colonelul Bantry cu duioșie. S-o fi văzut când juca tenis – era pur și simplu încântătoare. Și plină de umor, o ființă amuzantă. Și cu maniere alese. Garantez că toți tinerii o vedeau așa.

— Aici greșești, interveni doamna Bantry. Juvenalitatea în sine nu mai are farmec pentru tinerii de azi. Numai ageamiii de felul tău, Arthur, mai fabulează așa în privința tinerelor.

— A fi tânăr nu-i suficient, zise Jane. Trebuie să ai și S. A.

— Ce înseamnă S. A.? Întrebă Miss Marple.

— Sex appeal, o lămurii Jane.

— Aha, adică ceea ce pe vremea mea se numea „a avea pe vino-ncoa”, se dumiri Miss Marple.

— Nu e rea treaba cu descrierile, zise Sir Henry. Doamna „de companie” ați descris-o, dacă nu mă-nșel doamnă Bantry, drept genul pisicuță, nu?

— Nu m-am referit la o felină, ci la un gen de persoană „torcătoare”, dacă mă-nțelegeți, răspunse doamna Bantry. Întotdeauna amabilă. Așa era Adelaide Carpenter.

— Cam câți ani avea?

— În jur de patruzeci. Locuia acolo de mult, de când Sylvia avea unsprezece ani. O persoană plină de tact. Una din acele văduve nefericite cu multe neamuri aristocratice dar cu 35 prea puțini bani. Personal, n-o agream; dar mie nu mi-au plăcut niciodată oamenii cu degete lungi și albe. Și nu mi-au plăcut nici pisicuțele.

— Dar domnul Curie?

— O, un bătrânel din aceia gârboviți de ani, care seamănă atâta între ei că aproape nu-i deosebești. Se înflăcăra numai când era vorba despre cărțile lui vechi, niciodată altcândva. Nu cred că Sir Ambrose îl cunoștea mai îndeaproape.

— Dar vecinul Jerry?

— Un băiat foarte încântător. Era logodit cu Sylvia. De aceea, toată povestea a fost atât de tristă.

— Mă întreb..., începu Miss Marple dar se opri.

— Ce?

— Nimic, dragă.

Sir Henry o privi curios pe bătrânică. Apoi adăugă îngândurat:

— Deci tinerii erau logodiți. De multă vreme?

— Cam de un an. Sir Ambrose se opusese logodnei pe motivul că Sylvia era prea tânără.

Dar, după un an de logodnă, cedă și căsătoria urma să aibă loc curând.

— Dar, spuneți, tânăra avea vreun venit?

— Unul foarte mic, o sută-două lire pe an.

— Nimic suspect până acum. Clithering, zise colonelul Bantry și râse.

— E rândul doctorului să întrebe, zise Sir Henry. Eu mă așez.

— Curiozitatea mea este strict profesională, zise doctorul Lloyd. Mi-ar plăcea să știu ce diagnostic s-a stabilit la anchetă, adică, vreau să spun dacă vă amintiți sau știți cumva.

— Știu cu aproximație, zise doamna Bantry. S-a vorbit de otrăvire cu digitalină, așa se spune?

Dr. Lloyd aprobă din cap.

— Agentul activ al digitalinei are efect asupra inimii și este, de fapt, un medicament bun în unele forme de tulburări cardiace. E un caz curios. N-aș crede, totuși, că mâncând cineva un preparat din digitală ar putea avea un efect fatal. Se cam exagerează cu otrăvirea prin ingerarea unor frunze sau fructe dăunătoare. Puțini oameni își dau seama că agentul vital, alcaloidul, trebuie extras cu grijă și trebuie preparat.

— Doamna MacArthur i-a trimis, zilele trecute, niște bulbi speciali doamnei Toomie, interveni Miss Marple. Iar bucătăreasa doamnei Toomie i-a luat drept cepe și a reușit să îmbolnăvească toată familia Toomie.

— Dar nimeni n-a murit din asta, zise dr. Lloyd.

— Nu, nu a murit nimeni, recunosc Miss Marple.

— Eu am cunoscut o fată care a murit intoxicată cu ptomaină, își aminti Jane Helier.

— Să continuăm investigarea crimei, sugeră Sir Henry.

— Crimă? se minună Jane. Credeam că e vorba de un accident.

— Dacă ar fi fost un accident, spuse Sir Henry, nu cred că doamna Bantry ne-ar fi relatat acest caz. Din cele spuse până acum, îmi dau seama că a fost un accident doar în aparență; în esență a fost ceva mai cumplit, îmi amintesc de un alt caz: diverși musafiri discutau după cină la un party. Pereții erau împodobiți cu tot felul de arme vechi. Vrând să facă o glumă, unul dintre meseni apucă un pistol vechi și ținti spre un alt comesean amenințându-l că-l împușcă. În acel moment, pistolul s-a descărcat și l-a ucis pe cel țintit. În acest caz, a trebuit în primul rând să constatăm cine a încărcat arma și, mai apoi, cine a condus în așa fel conversația, încât rezultatul a fost acest joc grotesc, pentru că omul care a țintit era absolut inocent.

— Se pare că ne confruntăm cu aceeași problemă și acum. Frunzele acelea de digitală au fost amestecate voit cu cele de salvie, știindu-se dinainte ce se poate întâmpla. Dacă o scoatem din discuție pe bucătăreasă – și o scoatem, nu? – rămâne următoarea întrebare: cine a cules frunzele cu pricina și le-a dus la bucătărie.

— Foarte simplu de răspuns, zise doamna Bantry. Sylvia însăși a dus frunzele în bucătărie.

Era una din treburile ei să culeagă, pentru salate, diverse ierburi, morcovi, mă rog, tot soiul de verdețuri pe care grădinarii nu le culeg cum trebuie. Ei îndeobște se tem să-ți dea ceva proaspăt și crud; așteaptă să fie bine coapte. Sylvia și doamna Carpenter obișnuiau să se îndeletnicească cu aceste treburi. Iar în colțul cu salvie, într-adevăr, creștea și digitală, așa că greșeala a fost firească.

— Dar Sylvia le-a cules ea însăși?

— Asta nimeni nu mai știe. Dar așa s-a presupus.

— Presupunerile sunt întotdeauna periculoase, interveni Sir Henry.

— Cert este că nu doamna Carpenter le-a cules, zise doamna Bantry.

Pentru că, întâmplător, s-a plimbat cu mine pe terasă în acea dimineață. Am ieșit împreună după micul dejun. Era neobișnuit de cald și senin pentru o zi de primăvară timpurie. Sylvia a coborât singură în grădină, dar ceva mai târziu, am văzut-o la braț cu Maud Wye.

— Erau prietene bune, nu-i așa? întrebă Miss Marple.

— Da, răspunse doamna Bantry. Păru că mai vrea să adauge ceva, dar se opri.

— De când se afla prietena ei acolo? continuă Miss Marple.

— De vreo două săptămâni, zise doamna Bantry.

În vocea ei se strecură o ușoară tulburare.

— Nu vă plăcea domnișoara Wye, sugeră Sir Henry.

— O, cum să nu.

Tulburarea din vocea ei se accentuă.

— Ne ascundeți ceva, doamne Bantry, spuse Sir Henry ușor acuzator.

— Mă gândeam la ceva, dar parcă n-aș mai vrea să insist, zise Miss Marple.

— La ce?

— La faptul că ați spus că tinerii erau logodiți și că de aici provenea marea tristețe. Dar vocea dumneavoastră nu suna prea convingător când ați spus asta, înțelegeți?

— Ce persoană chițibușară sunteți, zise doamna Bantry. Le știți întotdeauna pe toate. Da, într-adevăr mă gândeam la ceva dar nu știu dacă ar trebui s-o spun sau nu.

— Trebuie s-o spuneți, zise Sir Henry. Oricâte scrupule ați avea, nu trebuie să ne ascundeți nimic.

— Atunci, iată despre ce e vorba: într-o seară, de fapt chiar în seara premergătoare tragediei, m-am plimbat întâmplător pe terasă înainte de cină. Fereastra camerei de zi era deschisă. Și i-am văzut pe Jerry Lorimer și pe Maud Wye. El, el o săruta. Nu știam dacă e ceva întâmplător sau, mă rog, chiar știu eu ce altceva. Știam că lui Sir Ambrose nu i-a plăcut niciodată Jerry Lorimer, deci îl cunoștea ce fel de tânăr era. Dar de un lucru sunt sigură: fata aceea, Maud Wye, îl iubea nespuse de mult. De-ați fi văzut-o cum îl privea când nu îi observa nimeni. Și cred, de fapt, că erau mai potriviți ei doi decât Sylvia cu el.

— Vreau să vă întreb ceva înainte! ca Miss Marple să aibă cuvântul, zise Sir Henry. Vreau să știu dacă, după tragedie, Jerry Lorimer s-a căsătorit cu Maud Wye?

— Da, după șase luni, confirmă doamna Bantry.

— Șeherezado, Șeherezado, și când mă gândesc ce simplu ne-ai spus această poveste la început. Și uite ce palpitantă a devenit, zise Sir Henry. Oase goale și când te gândești câtă carne găsim acum pe ele.

— Nu vorbi așa, spuse doamna Bantry. Și nu folosi cuvântul carne. Vegetarienii o fac. Ei obișnuiesc să spună: eu nu mănânc niciodată carne”, o spun într-un fel de-ți taie cheful să-ți mai mănânci friptura. Domnul Curie era vegetarian. El mânca ceva foarte special la micul dejun. Bătrâneii aceștia cu bărbi sunt întotdeauna ciudați. Au și un fel de lenjerie de corp.

— Ce naiba, Dolly, spuse soțul ei, ce știi tu despre lenjeria de corp a domnului Curie?

— Nimic, zise doamna Bantry cu demnitate. Doar stăteam și mă gândeam.

— Îmi schimb afirmația anterioară, spuse Sir Henry. Prezentarea personajelor e foarte interesantă, parcă le și văd aieva. Miss Marple, aveți cuvântul.

— Firea omului e întotdeauna foarte curioasă, Sir Henry. E ciudat să vezi cum anumite tipuri tind întotdeauna să acționeze în același fel.

— Două femei și un bărbat, vechiul și eternul triumfi uman, continuă Sir Henry, îmi imaginez că aceasta este baza cazului nostru.

Dr. Lloyd își drese vocea.

— Mă gândeam la ceva. Doamnă Bantry, spuneți că și dumneavoastră ați fost bolnavă?

— Ba bine că nu! Și Arthur! Și toți ceilalți.

— Deci toți, zise doctorul. Înțelegeți la ce mă gândesc? Cine a plănuit totul a acționat ciudat: fie că a mers la marele risc, fie că n-a ținut cont de viața niciunuia. E greu de crezut că un om poate, în mod voit, să otrăvească opt oameni în scopul înlăturării unuia singur.

— Înțeleg unde bateți, zise Sir Henry meditativ. Mărturisesc că și eu m-am gândit la acest aspect.

— Putea să se otrăvească și pe sine, adăugă Jane Helier.

— A lipsit cineva de la masă în seara aceea? întrebă Miss Marple.

Doamna Bantry clătină din cap:

— Toată lumea a fost acolo.

— În afară de domnul Lorimer, presupun, draga mea. El nu locuia în casă, nu?

— Nu, dar în seara aceea a cinat cu noi, zise doamna Bantry.

— Aha! Miss Marple își schimbă vocea: Asta-i cu totul altceva.

Se arată încruntată și ușor agitată.

— Ce proastă sunt, murmură ea, chiar proastă.

— Vă mărturisesc că acest aspect mă surprinde, Lloyd, zise Sir Henry. Cum se putea asigura cineva că fata și numai fata va primi doza fatală?

— Nu putea, zise doctorul. Asta mă face să cred altceva. Dar dacă presupunem că nu fata a fost victima prevăzută?

— Cum?

— În toate cazurile de otrăvire cu mâncare rezultatul este nesigur. Câțiva oameni mănâncă aceeași mâncare. Ce se întâmplă? Unul sau doi sunt ușor bolnavi, doi sau mai mulți sunt serios afectați, iar unul moare. Cam așa e: nimic nu e sigur. Dar există cazuri unde intervine un alt factor. Digitalina este un medicament care acționează direct asupra inimii – după cum v-am mai spus, este și prescris în unele cazuri. Acum, în casă exista o singură persoană care suferea de inimă. Dacă el era victima aleasă? Doza care pentru ceilalți nu ar fi fost fatală ar fi fost fatală pentru el – cam așa trebuie să fi gândit ucigașul. Că lucrurile s-au întâmplat altfel, este dovada a ceea ce tocmai vă spuneam – nesiguranța și imprevizibilitatea efectului medicamentelor asupra omului.

— Deci, dumneavoastră credeți că Sir Ambrose a fost persoana vizată? întrebă Sir Henry.

Da, da, și fata să fi fost omorâtă din greșeală.

— Cui îi reveneau banii după moartea lui? se interesă Jane.

— Iată o întrebare bună, domnișoară Helier. Una din primele care obișnuiam să le pun în vechea mea profesie, spuse Sir Henry.

— Sir Ambrose avea un fiu, zise doamna Bantry. Dar se certaseră cu câțiva ani în urmă.

Cred că băiatul era nebun. Totuși, nu sta în puterea lui Sir Ambrose să-l dezmoștenească.

Clodderham Court era o moștenire inalienabilă. Martin Bercy urma să capete titlul de proprietar al întregii averi. Ar mai fi fost niște bunuri pe care Sir Ambrose se hotărâse să le lase drept moștenire Sylviei. Știu toate acestea, pentru că Sir Ambrose a murit la mai puțin de un an de la tragica întâmplare despre care vă povesteam și nu și-a reînnoit testamentul după dispariția fetei. Cred că banii au fost transferați Coroanei sau probabil că i-a moștenit tot fiul său, în calitate de ruda cea mai apropiată, nu știu exact cum a fost.

— Deci moartea lui ar fi interesat doar un fiu care, oricum, nu era prezent și pe fata care a murit, se gândi Sir Henry cu voce tare. Asta nu lămurește prea mult situația.

— Dar femeia cealaltă, pe care doamna Bantry a numit-o pisicuță, ea nu se alegea cu nimic? întrebă Jane.

— Ea nu a fost menționată în testament, preciză doamna Bantry.

— Miss Marple, nici măcar nu ne ascultați, observă Sir Henry. Sunteți cu gândul departe de noi.

— Mă gândeam la bătrânul domn Badger, farmacistul, zise Miss Marple. Avea o menajeră foarte tânără, îndeajuns de tânără să-i poată fi nu numai fiică, ci chiar nepoată. N-a spus nimănui nici un cuvânt, familiei sau nepoților care trăiau în așteptarea unei moșteniri, iar când a murit, ce credeți? Erau căsătoriți de doi ani, fără știrea nimănui. Firește, domnul Badger era farmacist și un bătrân destul de necioplit, pe când Sir Ambrose Bercy era un

gentleman perfect, după cum spune doamna Bantry, dar, cu toate acestea, natura umană este aceeași peste tot.

Se lăsa un moment de liniște. Sir Henry aruncă o privire aspră către Miss Marple care îi răspunde cu blândețea ochilor ei albaștri, ușor exoftalmici. Jane Helier sparse tăcerea.

— Spuneți-mi, această doamnă Carpenter arăta bine?

— Da, în felul ei, dar. nimic deosebit.

— Avea o voce plăcută, își aminti colonelul Bantry.

— De felină, că altfel nu-i pot spune. Era o pisicuță, aprecie doamna Bantry.

— Și ție ti se va spune așa într-o bună zi, Dolly.

— Nu-mi displace să fiu o pisicuță în cercul prietenilor mei, zise doamna Bantry. Dar, oricum, eu nu agreez femeile, știi și tu. Prefer bărbații și florile.

— Aveți excelente gusturi, n-am ce spune, interveni Sir Henry. Mai ales, în a-i pune pe bărbați pe primul loc.

— O chestiune de tact, lămuri doamna Bantry. Ei, dar să revenim la problema noastră.

Cred că v-am relatat totul corect, nu, Arthur?

— Da, draga mea. Oricum, nu cred că cineva se îndoiește de acest lucru.

— Și acum, dumneavoastră. Doamna Bantry arătă cu degetul înspre Sir Henry.

— O s-o iau mai pe ocolite, pentru că, vedeți dumneavoastră, nu am certitudinea cazului.

Să-l luăm pe Sir Ambrose. El n-ar fi apelat la această modalitate de sinucidere; pe de altă parte, nu ar fi câștigat nimic de pe urma morții fetei. Deci, îl scoatem de pe lista suspectilor. Domnul Curie. N-avea nici un motiv să dorească moartea fetei. Iar dacă ținta otrăvirii ar fi fost Sir Ambrose, motivul ar fi că furase vreun manuscript rarism. Nu stă în picioare, deci și domnul Curie este scos de pe lista suspectilor, în pofida suspiciunilor doamnei Bantry. Domnișoara Wye. N-ar fi avut nici un motiv să-l omoare pe Sir Ambrose, în schimb ar fi putut dori moartea Sylviei. Râvnea la inima și la mâna logodnicului acesteia, după cum am aflat și din cele relatate de doamna Bantry. Ea a fost cu Sylvia dimineața în grădină, așa că a avut posibilitatea să culeagă frunzele otrăvitoare. Domnișoara Wye rămâne pe listă. Tânărul Lorimer. Avea motive pentru ambele cazuri. Dacă scăpa de fată, putea să se însoare cu cealaltă. Deși e cam drastic să ucizi pentru un asemenea motiv când o logodnă se desface atât de ușor în zilele noastre. Dacă ar fi murit Sir Ambrose, s-ar fi însurat cu o fată bogată, nu cu una săracă. Acest aspect are importanță sau nu, în funcție de situația lui financiară. Dacă se descoperă că proprietatea lui era ipotecată și doamna Bantry ne-a ascuns acest lucru, aș cere penalizarea ei pentru acțiune incorectă. Și-acum, doamna Carpenter. Să știți că o suspectez pe această doamnă. O dată, pentru mâinile ei albe, mai apoi pentru alibiul excelent avut pentru momentul când s-au cules ierburile. N-am niciodată încredere în alibiuri. Și mai am un motiv pentru care o suspectez, dar deocamdată îl păstrez numai pentru mine. Totuși, pentru că

trebuie să-mi exprim părerea, o consider pe domnișoara Maud Wye autoarea crimei pentru că există mai multe probe împotriva ei decât a celorlalți.

— Următorul. Doamna Bantry arată spre doctorul Llyod.

— Cred că greșiți, Clithering, în a menține părerea că moartea fetei a fost premeditată. Sunt convins că ucigașul voia să-l lichideze pe Sir Ambrose. Pe tânărul Lorimer nu-l cred în stare de așa ceva pentru că avea prea puține cunoștințe. Sunt înclinat să cred că vinovata este doamna 39

Carpenter. Ea trăia de mulți ani în familie, cunoștea starea sănătății lui Sir Ambrose și putea foarte bine să aranjeze astfel lucrurile ca Sylvia să fie cea care să culeagă frunzele (ați spus și dumneavoastră că fata nu era prea deșteaptă). Motivul, vă mărturisesc, nu-l văd; dar mă aventurez să presupun că Sir Ambrose întocmise odată un testament în care și ea figurase. Cam asta pot spune.

Doamna Bantry își îndreaptă degetul arătător spre Jane Helier.

— Nu știu ce să spun, decât atât: de ce să nu fie chiar fata vinovată? Ea a dus frunzele în bucătărie, la urma urmei. Ați spus că Sir Ambrose se opusese căsătoriei ei. Dacă el murea, ea căpăta banii și se putea mărita. Și știa la fel de bine care este starea sănătății lui Sir Ambrose ca și doamna Carpenter.

Degetul doamnei Bantry se îndreaptă acum spre Miss Marple.

— Și-acum, atoateștiutoarea noastră prietenă, zise ea.

— Sir Henry a explicat totul foarte clar, începu Miss Marple. Doctorul Lloyd a avut perfectă dreptate în tot ce a spus. Pentru ei, totul este foarte limpede. Mă întreb însă dacă doctorul Lloyd a sesizat un aspect al spuselor sale. Vedeți dumneavoastră, nefiind medicul curant al lui Sir Ambrose, nu putea ști ce fel de boală a inimii avea acesta, nu-i așa?

— Nu prea văd ce vreți să spuneți, Miss Marple, o întrerupse doctorul Lloyd.

— Dumneavoastră presupuneți, nu-i așa, că Sir Ambrose avea o afecțiune în care digitalina era dăunătoare. Dar n-avem nici o dovadă că ar fi așa. Ar putea la fel de bine să fie și invers.

— Invers?

— Da, n-ați spus dumneavoastră că este deseori prescrisă în bolile cardiace?

— Tot nu înțeleg. Miss Marple, unde vreți să ajungeți?

— S-ar fi putut foarte bine ca Sir Ambrose să aibă digitalină în permanență, fără să trebuiască s-o justifice. Ceea ce încerc să spun (întotdeauna mă exprim greoi) este aceasta: să presupunem că cineva vrea să otrăvească pe altcineva cu o doză fatală de digitalină. Cel mai simplu lucru nu e oare să aranjeze în așa fel, încât toată lumea să fie otrăvită cu frunze de digitalină? În niciunul din cazuri nu va fi fatală, firește, dar în același timp, nimeni nu va fi surprins să existe o victimă; după cum spunea și doctorul Lloyd, aceste lucruri sunt incerte.

Nimeni nu se va întreba dacă fata a mâncat o doză fatală de digitalină sau ceva de felul acesta.

Putea foarte bine să-i fi fost amestecată într-un cocteil, sau în cafea, sau chiar să-i fi fost administrată sub forma unei băuturi tonice.

— Vreți să spuneți că Sir Ambrose și-a otrăvit pupila, pe fata încântătoare pe care o iubea?

— Exact, spuse Miss Marple. Vedeți cazul domnului Badger și al menajerei sale tinere. Să nu-mi spuneți că-i un lucru absurd ca un bărbat de șaiszeci de ani să se îndrăgostească de o fată de douăzeci. Se întâmplă în fiecare zi. Îndrăznesc să spun că în cazul unui autocrat ca Sir Ambrose este nebunie curată, cum deseori se întâmplă în asemenea împrejurări. El n-a putut suporta gândul de a o vedea măritată - s-a și opus cât a putut - și a cedat. Gelozia lui nebunească a luat asemenea proporții încât a preferat s-o omoare decât s-o lase lângă tânărul Lorimer. Probabil că avea de mult în cap acest gând, devreme ce frunzele de degețel creșteau printre salvii. Le-ar fi cules chiar el, la un moment dat, și le-ar fi trimis la bucătărie chiar prin ea. E groaznic să te gândești la asta, dar cred că trebuie să privim mai compătimitor această situație. Bărbați, onorabili chiar, la vârsta aceasta devin ciudați, mai ales când e vorba de tinere.

Ultimul nostru organist. o, dar să nu mai bârfesc.

— Doamna Bantry, ăsta-i adevărul? întrebă Sir Henry.

Doamna Bantry aprobă din cap.

— Da. Niciodată nu mi-aș fi imaginat această întâmplare altfel decât ca pe un accident. Pe urmă, după moartea lui Sir Ambrose, am primit o scrisoare. Lăsase instrucțiuni să-mi fie trimisă. În ea mi-a dezvăluit tot adevărul. Nu știu de ce, dar noi doi întotdeauna ne-am înțeles foarte bine.

În tăcerea care se lăsă, simți o obiecțiune mută și se grăbi să adauge:
40

— Să nu credeți că trădez secrete. Am schimbat toate numele personajelor. N-ați observat ce uimit a fost Arthur când am rostit numele de Sir Ambrose? N-a înțeles de la început. Am schimbat totul. Este ca în cărți, când la început scrie: „Toate personajele din această nuvelă sunt fictive”. Niciodată nu afli cine sunt de fapt.

Sanctuarul.

Soția vicarului dădu colțul bisericii cu brațele pline de crizanteme. De ghetele ei solide se prinsese mult pământ din grădină și câteva urme se aflau și pe nasul ei, dar de asta ea nu avea câtuși de puțin habar.

Se chinui puțin să deschidă poarta de la biserică, ce atârna ruginită, pe jumătate prinsă în balamale. O boare de vânt îi agită pălăria ponosită, făcând-o să-i șadă și mai aiurea decât până atunci. "Mai du-te la naiba!" spuse Bunch.

Botezată de părinții săi optimiști Diana, doamna Harmon devenise Bunch la o vârstă timpurie pentru motive oarecum evidente și numele îi rămase acesta încă de atunci. Strângând la piept crizantemele, se îndreptă spre cimitir și de-acolo spre ușa bisericii.

Aerul de noiembrie era blând și umed. Norii acopereau cerul, lăsând pete albastre ici și colo. Înăuntru, biserica era întunecoasă și rece; era încălzită doar în timpul slujbelor.

— Brrr! se înfrigură Bunch. Mai bine aş termina repede cu asta. Nu vreau să mor de frig.

Cu repeziciune născută din obișnuință adună obiectele necesare: vase, sticle, apă. "Aș fi vrut să fi avut crini" se gândi Bunch în sinea ei. "Mă obosesc crizantemele astea uscățive".

Mâinile ei durdulii așează florile în vase.

Nu era nimic original sau artistic în aranjamente, deoarece Bunch Harmon în persoană nu era nici originală, nici nu avea simț artistic, dar era unul obișnuit de casă, plăcut. Ducând vasele cu grijă, Bunch păși prin mijlocul bisericii, îndreptându-se spre altar. În momentul acela soarele ieși dintre nori.

Lumina pătrundea prin fereastra dinspre răsărit, prevăzută cu un geam ușor colorat, mai ales în albastru și roșu - darul unui membru bogat al parohiei din epoca victoriană. Efectul era aproape impresionant în neașteptata sa opulență. "Ca bijuteriile " se gândi Bunch. Deodată se opri, uitându-se uimită înainte. Pe treptele altarului se afla o formă întunecată ghemuită.

Lăsând cu grijă florile jos, Bunch se apropie de ea și se aplecă deasupra-i. Un bărbat zăcea acolo, chircit tot. Bunch îngenunche lângă el și, încet, cu precauțiune, îl întoarse cu fața în sus.

Îi luă pulsul - era slab, se pierdea, vorbind despre starea omului, așa cum făcea și paloarea aproape verzuie a feței. Nu încăpea îndoială, se gândi Bunch, omul era pe moarte.

Era un bărbat de vreo 45 de ani, îmbrăcat într-un costum uzat. Dădu drumul mâinii lipsite de putere de la care luase pulsul și se uită la cealaltă mână a omului. Aceasta părea încleștată pe inimă ca un pumn. Privindu-l mai îndeaproape observă că strângea în mână o compresă sau o batistă mare pe care o ținea la piept. În jurul mâinii erau urmele unui lichid maroniu ce se uscaseră și pe care Bunch îl luă drept sânge închegat. Bunch se ridică, încruntându-se.

Până atunci ochii omului fuseseră închiși, dar, în momentul acela, îi deschise deodată și se uită fix la fața femeii. Nu erau nici împăienjeniți, nici tulburi. Păreau foarte vioi și inteligenți.

Își mișcă buzele și Bunch se aplecă să prindă cuvintele, sau mai bine zis, cuvântul. Rostise numai un singur cuvânt "Sanctuar".

I se păru că vede un zâmbet foarte slab în timp ce pronunța acest cuvânt. Nu era nici o îndoială în legătură cu el, pentru că, după o clipă, repetă "sanctuar".

Apoi, cu un oftat slab, prelung, își închise din nou ochii. Din nou Bunch încercă să-i ia pulsul. Mai avea, dar acum era mai slab și tot mai rar. Se ridică în picioare hotărâtă.

— Nu te mișca, nici nu încerca să te miști. Mă duc după ajutor.

Ochii bărbatului se redeschiseseră și acum părea să-și fixeze atenția asupra luminii colorate care pătrundea prin fereastra de est. Murmură ceva ce Bunch nu prea înțelese. Se gândi, tresărind, că ar fi putut fi numele soțului ei.

— Julian? întrebă ea. Ai venit aici după Julian?

Dar nu primi nici un răspuns. Omul zăcea cu ochii închiși, respirând încet, fără vlagă.

Bunch se întoarse și ieși repede din biserică. Se uită la ceas și dădu din cap cu oarecare mulțumire. Doctorul Griffiths trebuia să fie încă la chirurgie. Era numai la câteva minute depărtare de biserică. Intră, fără să aștepte să bată sau să sune, trecând prin camera de așteptare, direct în cabinetul medicului.

— Trebuie să veniți imediat, spuse Bunch. Un om moare în biserică.

Câteva minute mai târziu, doctorul Griffiths se ridica din genunchi, după o sumară examinare.

— Putem să-l ducem de aici în casa parohială? L-aș putea consulta mai bine acolo - nu că i-ar folosi la ceva!

— Bineînțeles, răspuse Bunch. Mă duc înainte să pregătesc lucrurile. Să-i aduc pe Harper și Jones, da? Să vă ajute să-l cărați.

— Mulțumesc. Pot să telefonez de la casa parohială după o ambulanță, dar mă tem că până vine.

Nu-și termină fraza. Bunch spuse:

— Hemoragie internă?

Doctorul Griffiths încuviință. Mai adăugă:

— Cum naiba de a ajuns aici?

— Cred că trebuie să fi fost aici toată noaptea, fu de părere Bunch, gândindu-se: Harper deschide biserica dimineața și se duce la lucru, dar, de obicei, nu intră în ea.

După vreo cinci minute, doctorul Griffiths puse receptorul la loc și se întoarse în camera pentru micul dejun, unde rănitul zăcea pe niște păaturi așezate în grabă pe sofa. Bunch tocmai lua un lighean cu apă și se pregătea să iasă cu el, după ce doctorul îl examinase.

— Deci, asta-i, o anunță Griffiths. Am trimis după o ambulanță și am anunțat poliția.

Stătea încruntat, uitându-se la pacientul întins pe jos, cu ochii închiși. Mâna stângă i se mișca într-un fel nervos, spasmodic lângă coaste.

— A fost împușcat, preciză Griffiths. Împușcat foarte de aproape. Și-a făcut batista ghemotoc și și-a băgat-o în rană ca să oprească sângerarea.

— După ce s-a întâmplat, ar fi putut să meargă mult? întrebă Bunch.

— O, da, e foarte posibil. Se știe că un om rănit mortal s-a ridicat și a mers pe stradă, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat și, apoi, deodată, s-a prăbușit, după cinci sau zece minute. Deci, se poate să nu fi fost împușcat în biserică. O, nu! Trebuie să fi fost împușcat la o oarecare depărtare. Desigur, s-ar fi putut sinucide, arunca revolverul și s-ar fi împleticit, venind orbește către biserică. Nu prea înțeleg de ce s-a îndreptat spre biserică și nu spre casa parohială.

— O, știi de ce, îl opri Bunch. A rostit: "Sanctuar".

Doctorul se uită uimit la ea.

— Sanctuar?

— A venit Julian, anunță Bunch, întorcându-și capul, când auzi pașii soțului în hol. Julian!

Vino aici!

Reverendul Julian Harmon intră în cameră. Purtarea sa rezervată, profesorală îl făcuse să pară, întotdeauna, mai bătrân decât era în realitate.

— Vai de mine! exclamă Julian Harmon, privind uimit și îngrijorat trusa chirurgicală și trupul întins pe sofa.

Bunch îi relatează, ca de obicei, în puține cuvinte:

— Era în biserică, pe moarte. A fost împușcat. Îl cunoști, Julian? Mi s-a părut că ți-a pronunțat numele.

Vicarul se apropie de sofa și se uită la muribund:

— Bietul de el, spuse și dădu din cap. Nu, nu-l cunosc. Sunt aproape sigur că nu l-am mai văzut niciodată.

În momentul acela, ochii muribundului se deschiseră încă o dată. Trecură de la medic la Julian Harmon și de la acesta la soția lui. Ochii îi rămăseră ațintiți pe fața lui Bunch. Griffiths înaintă.

— Dacă ne-ați putea spune, întrebă el precipitat.

Dar cu ochii pironiți asupra lui Bunch, omul spuse pe un ton slab: "Vă rog. vă rog." Și apoi, cu un ușor tremur, își dădu sufletul.

Sergentul de poliție Hayes își băgă creionul în gură și întoarse pagina carnetului.

— Deci, asta-i tot ceea ce-mi puteți spune, doamnă Harmon?

— Asta-i tot! confirmă Bunch. Acestea sunt lucrurile din buzunarele hainei sale.

Pe o masă, lângă cotul sergentului Hayes se afla un portmoneu, un ceas vechi, cam uzat, cu inițialele W. S. și un bilet de întors spre Londra. Nimic altceva.

— Ați descoperit cine e? întrebă Bunch.

— Un domn sau o doamnă Eccles a telefonat la poliție. El este fratele ei, se pare. Pe nume Sandbourne. A fost de câțiva timp, într-o stare proastă cu sănătatea și nervii. Îi mergea și mai rău de la o vreme. Alaltăieri a plecat și nu s-a mai întors. A luat un pistol cu el.

— Și a venit înapoi să se împuște cu el? întrebă Bunch. De ce?

— Știți, era deprimat.

Bunch îl întrerupse.

— Nu mă refer la asta. Ci la altceva, de ce aici?

Din moment ce sergentul Hayes, în mod evident, nu cunoștea răspunsul la asta, îi oferii unul colateral:

— A ajuns aici cu autobuzul 510.

— Bine, spuse Bunch din nou. Dar, de ce?

— Nu știu, doamnă Harmon, zise sergentul Hayes. Nu avem nici o mărturie. Dacă echilibrul său mental era afectat.

Burich termină fraza în locul lui:

— Putea s-o facă oriunde. Dar, totuși, mie mi se pare inutil să iei un autobuz până la o mică localitate din provincie ca aceasta. Nu cunoștea pe nimeni de pe aici? Chiar?

— Pe nimeni, după câte știm până acum, zise sergentul Hayes. Tuși ca un om stânjenit și adăugă, în timp ce se ridica în picioare: S-ar putea ca un

domn sau o doamnă Eccles să vină să vă viziteze, doamnă, dacă nu vă supără.

— Sigur că nu mă supără, îl asigură Bunch. E foarte firesc. Aș vrea numai să le pot spune ceva.

— De acum plec, o anunță sergentul Hayes.

— Sunt atât de mulțumită că n-a fost crimă, spuse Bunch, conducându-l la ușa din față.

O mașină se opri la poarta casei parohiale. Uitându-se la ea, sergentul Hayes remarcă:

— Doamnă, se pare că domnul și doamna Eccles vin chiar acum să stea de vorbă cu dumneavoastră.

Bunch se pregăti sufletește să reziste la ceea ce, simțea ea, părea să fie o încercare cam dificilă. "Totuși, se gândi, pot să-l chem oricând pe Julian să mă ajute. Un preot este de mare ajutor când oamenii sunt în doliu."

Bunch nu ar fi putut spune exact cum s-ar fi așteptat să arate domnul și doamna Eccles, dar era conștientă, când îi întâmpină, că ceva o surprindea la ei. Domnul Eccles era un bărbat solid, înfloritor, a cărui fire n-ar fi putut fi decât veselă și glumeață. Doamna Eccles părea puțin plinuță. Avea o gură mică, strânsă pungă, ca de om meschin; vocea ei era subțire, pițigăiată.

— A fost un șoc teribil, doamnă Harmon, dacă vă puteți imagina, spuse aceasta.

— O, știu, recunosc Bunch. Trebuie să fi fost. Vă rog luați loc. Pot să vă ofer, da, poate e puțin prea devreme pentru ceai.

Domnul Eccles refuză dând din mâna sa masivă.

— Nu, nu, nu vă deranjați pentru noi. Sunteți foarte bună, vă mulțumesc. Vroiam doar să.

ei bine. ce-a spus bietul William și chestii de astea, știți?

— A fost mult timp în străinătate, interveni doamna Eccles și cred că trebuie să fi trăit niște evenimente neplăcute. De când s-a întors acasă a fost foarte liniștit și deprimat. Spunea că nu merită să trăiești în lumea asta și că nu mai avea nimic de așteptat de la ea. Bietul Bill, întotdeauna a fost un om posomorât.

Bunch îi privi, pentru câteva clipe, fără să vorbească.

— A luat revolverul soțului meu, așa a făcut, continuă doamna Eccles. Fără ca noi să știm.

Apoi, se pare, c-a venit aici cu autobuzul. Mi se pare c-a fost foarte frumos din partea lui. că n-a vrut s-o facă în casa noastră.

— Bietul băiat, bietul băiat, spuse domnul Eccles, oftând. Nu se face să-l judecăm.

Urmă o altă scurtă pauză, după care domnul Eccles întrebă:

— A lăsat vreun mesaj? Ultime cuvinte, ceva de genul acesta?

Ochii lui strălucitori și mari o cercetau îndeaproape pe Bunch. Și doamna Eccles se aplecă în față, nerăbdătoare după un răspuns.

— Nu, rosti Bunch calmă. A intrat în biserică, când era pe moarte, pentru sanctuar.

Doamna Eccles spuse pe un ton uimit:

— Sanctuar? Nu cred că.

Domnul Eccles o întrerupse.

— Locul sfânt; draga mea, zise el nerăbdător. Asta vrea să spună soția vicarului. Este un păcat – sinuciderea, știi. Cred că vroia să se spovedească.

— A încercat să spună ceva chiar înainte de a muri, le povesti Bunch. A început cu, "vă rog", dar n-a putut să mai continue.

Doamna Eccles și-a dus batista la ochi și a smiorcăit:

— O, doamne, e teribil de trist, nu-i așa?

— Haide, haide, Pam, o potoli soțul. Nu pune la inimă. N-ai cum să împiedici lucrurile astea. Bietul Willie. Oricum, acum s-a liniștit. Bine, vă mulțumim foarte mult, doamnă Harmon. Sper că nu v-am deranjat. Știm că soția unui vicar este o femeie ocupată.

Au dat mâna cu ea și apoi familia Eccles s-a întors deodată, ca să întrebe:

— O, da, mai e un lucru. Credem că haina lui a rămas aici, nu-i așa?

— Haina lui? se încruntă Bunch.

Doamna Eccles spuse:

— Am dori toate lucrurile lui, știți, din sentimentalism.

— A avut un ceas, un portmoneu și un bilet de cale ferată în buzunare, zise Bunch. I le-am dat sergentului Hayes.

— Atunci, totul e în regulă, declară domnul Eccles. Ni le va de el, cred. Actele lui trebuie să fie în portmoneu.

— Era o bancnotă de o liră, preciză Bunch. Nimic mai mult!

— Nici un fel de scrisori? Nimic de genul ăsta?

Bunch negă.

— Bine, vă mulțumim din nou, doamnă Harmon. Haina pe care o purta, poate că e tot la sergent, nu?

Bunch se încruntă, făcând un efort să-și amintească.

— Nu, spuse ea. Nu cred. Ia să văd. Doctorul și cu mine i-am scos haina ca să-i examineze rana. Se uită, în trecere, prin cameră. Trebuie s-o fi dus sus cu prosoapele și ligheanul.

— Doamnă Harmon, dacă nu vă supărați, ați putea. Am vrea haina lui, știți, ultimul lucru pe care l-a purtat. Soția mea e o fire foarte sentimentală!

— Desigur, încuviință Bunch. Ați dori s-o curăț mai întâi? Mă tem că e cam. pătată.

— O, nu, nu, nu, asta nu contează. Bunch se încruntă.

— Mă întreb unde. scuzați-mă o clipă!

Se duse sus și după câteva minute se reîntoarse.

— Îmi pare tare rău, spuse ea gâfâind, servitoarea trebuie s-o fi pus laolaltă cu alte lucruri pe care le-am dat la curățat. Mi-a luat o mulțime de timp s-o gădesc. Pofțiți! Să vi-o împachetez?

Fără să țină seama de protestele lor, ea o împachetă; apoi își luară, din nou, la revedere și soții Eccles plecară.

Bunch traversă încet holul și intră în bibliotecă. Reverendul Julian Harmon își ridică privirea și fața i se luminează. Scria o predică și se temea că se

îndepărtase de la subiect din cauza interesului pentru relațiile politice dintre Iudeea și Persia, în timpul domniei lui Cyrus*.

— Da, dragă, o întrebă el afectuos.

— Julian, ce e un sanctuar, în mod exact?

Julian Harmon, încântat, își puse deoparte hârtiile cu predica.

— Ei bine, încep eu el, în templele romane și grecești, sanctuar se folosea pentru "cella" unde era statuia zeului. Cuvântul latin pentru altar, "ara" înseamnă protecție. Continuă în maniera asta doctă. În anul 399 e.n., dreptul la sanctuar în bisericile creștine a fost, în cele din urmă, recunoscut în mod definitiv. Prima mențiune a dreptului la un sanctuar în Anglia se află în Codul de legi publicat de Ethelbert în anul șase sute.

Câtva timp vorbi tot astfel, în manieră de expozeu, dar era, adesea, încurcat de cum recepționa soția lui informațiile sale de erudit.

— Dragă, îl opri ea. Ești un scump.

Aplecându-se, îl sărută pe vârful nasului. Julian se simți în pielea unui câine care fusese felicitat pentru că îi reușise o figură de dresaj.

— Familia Eccles a fost aici, îl informă Bunch.

Vicarul se încruntă.

— Familia Eccles? Nu-mi prea amintesc.

— Nu-i cunoști. Sunt sora și cumnatul omului din biserică.

— Draga mea, trebuia să mă fi chemat.

— N-a fost nevoie, îl asigură Bunch. Nu căutau consolare. Acum stau și mă întreb. Se încruntă. Dacă-ți las mâine un vas de Jena cu mâncare în cuptor, crezi că o să te descurci Julian? Cred că am să mă duc până la Londra după cumpărături.

— Cumpărături? Soțul se uită descumpănit la ea. Te gândești la vreo barcă, iaht sau ceva de genul ăsta?

Bunch râse.

— Nu, dragă. E o zi în care se vând convenabil albituri la magazinul "Burrows and Portman". Știi, cearșafuri, fețe de masă, prosoape și cârpe de bucătărie. Ce să mă fac cu cârpele astea de bucătărie care se rup întruna. După aceea, adăugă, pe gânduri, am să trec să o văd pe mătușa Jane.

Acea doamnă în vârstă, blândă, Miss Jane Marple, tocmai se bucura de plăcerile oferite de metropolă, instalată de vreo două săptămâni, confortabil, în apartamentul nepotului ei.

— Ce drăguț din partea lui Raymond, murmură ea. El și cu Joan au plecat în America pentru 14 zile și au insistat să vin aici și să mă distrez. Și acum, dragă Bunch, spune-mi, te rog, ce te preocupă.

Bunch era fina favorită a lui Miss Marple și bătrâna doamnă o privi cu mare afecțiune cum ea își împinse mai pe spate cea mai bună pălărie de fetru, începându-și povestirea.

Relatarea lui Bunch a fost concisă și clară. Miss Marple încuviință din cap când Bunch termină.

— Înțeleg, zise ea. Da, înțeleg.

* Cirus II cel Mare, rege persan (559-530 î.e.n.) din dinastia Ahemenizilor; fondatorul Imp. persan; a cucerit Media (550 î.e.n.), Lidia (547 î.e.n.) și Babilonul (539 î.e.n.); Iudeea, stat constituit în c. 926 î.e.n. fusese ocupat în 587 î.e.n. de babilonieni.

— De aceea am simțit că trebuia să te văd, o asigură Bunch. După cum știi, eu nefiind prea deșteaptă.

— Dar, draga mea, ești deșteaptă.

— Nu, nu sunt. Nu la fel de inteligentă ca Julian.

— Sigur că Julian are o inteligență foarte deosebită, spuse Miss Marple.

— Asta e, conchise Bunch. Julian are minte, dar, pe de altă parte, eu am simțurile mele.

— Ai foarte mult bun simț, Bunch, și ești foarte inteligentă.

— Știi, nu prea îmi dau seama ce ar trebui să fac. Nu pot să-i cer lui Julian pentru că, ei bine, mă înțelege, Julian face atâta caz de corectitudine.

Această afirmație păru să fie înțeleasă perfect de Miss Marple, care-i spuse:

— Dragă, știu ce vrei să spui. Noi, femeile, suntem altfel. Și continuă: mi-ai povestit ce s-a întâmplat Bunch, dar aș vrea să cunosc întâi, exact, ceea ce crezi tu.

— Totul e de-a-ndoaselea, se plânse Bunch. Omul care era acolo, pe moarte, în biserică știa totul despre sanctuar. A spus-o întocmai ca Julian, mă refer la faptul că era unul citit, educat. Și dacă se împușcase, nu s-ar fi târât, apoi, până la biserică pentru a spune "sanctuar".

Sanctuar înseamnă că ești urmărit și când intri într-o biserică ești în siguranță. Urmăritorii tăi nu se mai pot atinge de tine. Într-o vreme, nici legea nu-ți putea face nimic.

Se uita întrebătoare la Miss Marple. Aceasta îi dădu dreptate. Bunch continuă:

— Oamenii aceia, familia Eccles, erau alt soi: ignoranți și grosolani. Și mai e un lucru.

Ceasul acela - ceasul mortului. Purta inițialele W. S. pe spate. Dar înăuntru - l-am deschis - era scris foarte mic: "Lui Walter de la tatăl său" și o dată. Walter. Dar cei doi Eccles vorbeau despre el tot timpul ca despre William sau Bill.

Miss Marple părea pregătită să intervină, dar Bunch se repezi cu precizarea:

— O, știu că nu ți se spune întotdeauna pe numele cu care ai fost botezat. Adică, înțeleg că ai fi putut fi botezat William și numit "Porgy" sau "Carrots". Sau altfel. Dar sora ta nu ți-ar zice William ori Bill dacă numele tău era Walter.

— Vrei să zici că nu era sora lui?

— Sunt aproape sigură că nu era soră cu el. Erau oribili, amândoi. Au venit la casa parohială să-i ia lucrurile și să afle dacă spusese ceva înainte de a muri. Când le-am confirmat că n-o făcuse am observat o ușurare pe fețele lor. În sinea mea cred că Eccles l-a împușcat, termină Bunch.

— Crimă? întrebă Miss Marple.

— Da, zise Bunch. Crimă. De aceea am venit la tine, draga mea.

Afirmația lui Bunch ar fi putut părea nepotrivită unui ascultător neavizat, dar, în anumite cercuri, Miss Marple avea reputația de a trata cazuri criminalistice.

— A spus "vă rog" către mine, înainte de a muri, adăugă Bunch. Dorea să fac ceva pentru el. Partea proastă e că n-am idee ce anume!

Miss Marple rămase pe gânduri câteva clipe după care se concentră asupra aceluiași aspect ce o preocupase deja pe Bunch.

— Dar de ce a venit tocmai acolo? întrebă ea.

— Te gândești, zise Bunch, că, dacă dorești un sanctuar, ai putea intra într-o biserică de oriunde. Nu e nevoie să iei un autobuz, care merge numai de patru ori pe zi, pentru a ajunge într-un loc retras ca al nostru!

— Trebuie să fi venit acolo în mod special, se gândi Miss Marple. Trebuie să fi venit să vadă pe cineva. Chipping Clegghorn e o localitate micuță, Bunch. Sunt sigură că ai idee pe cine venise să vadă!

Bunch îi trecu în revistă în gând pe locuitorii satului său, înainte de a da din cap, plină de îndoială, că nu era sigură.

— De fapt, spuse ea, putea fi oricine.

— N-a menționat niciodată vreun nume?

— A spus Julian, sau mi s-a părut că a spus Julian. Ar putea fi Julia, cred. După câte cunosc, nu trăiește nimeni cu numele de Julia în Chipping Clegghorn.

Strânse puțin ochii în timp ce încerca să-și rememoreze scena. Bărbatul zăcând acolo pe treptele altarului. Razele soarelui pătrunzând prin fereastra cu bijuteriile ei de lumină roșie și albastră.

— Bijuterii*, spuse Miss Marple, cufundată în gânduri.

— Acum ajung, o întrerupse Bunch din reverie, la cel mai important lucru din toate.

Motivul pentru care am venit, de fapt, astăzi, aici. Știi, familia Eccles a făcut mare caz să le dau haina lui. Am scos-o când doctorul l-a examinat. Era o haină veche, ponosită, nu exista nici o rațiune pentru care ei să fi vrut s-o aibă. Pretindeau că din sentimentalism, dar asta e o prostie.

Oricum, m-am dus sus s-o caut și, în timp ce urcam scările, mi-am reamintit cum el a făcut un fel de gest cu mâna, ca și cum se căuta prin haină. Așa că, atunci când am luat haina, am studiat-o cu foarte multă atenție și am observat că, într-un loc, căptușeala fusese cusută la loc cu ață de altă culoare. Am discutat-o și am găsit înăuntru o bucățică de hârtie. Am scos-o și am cusut căptușeala frumos, cu ață potrivită. Am fost grijulie și nu prea cred că familia Eccles o să-și dea seama că eu am făcut-o. Eu nu cred, dar nu pot fi sigură. După aceea, am coborât cu haina și mi-am cerut scuze pentru întârziere.

— Și bucata de hârtie? întrebă Miss Marple.

Bunch își deschise geanta.

— Nu i-am arătat-o lui Julian, spuse ea pentru că el ar fi fost de părere că eu ar fi trebuit să le-o dau celor doi Eccles. Dar m-am gândit că ar fi mai bine să ți-o aduc ție.

— Un tichet de bagaje, anunță Miss Marple, uitându-se la ea. Gara Paddington.

— El avea un bilet de întoarcere către Paddington, în buzunar, spuse Bunch.

Ochii celor două femei se întâlniră.

— Asta reclamă acțiune, spuse repezit Miss Marple. Dar cred c-ar fi necesară multă prudență. Ai observat cumva, dragă Bunch, dacă te urmărea cineva când ai venit azi la Londra?

— Să fiu urmărită! exclamă Bunch. Doar nu crezi.

— Ba cred că e posibil, întări Miss Marple. Când orice este posibil, ar trebui să ne luăm măsuri de precauție. Se ridică cu o mișcare rapidă. Ai venit cu pretextul de-a te duce după cumpărături. De aceea, cred că lucrul cel mai bun de făcut este să plecăm după ele. Dar înainte de a porni, trebuie să facem vreo două mici aranjamente. Nu cred, adăugă Miss Marple pe gânduri, că voi avea nevoie chiar acum de haina mea de stofă cu picățele și guler de castor.

După vreo oră și jumătate cele două doamne, îmbrăcate în ce aveau mai prost și mai ponosit, dar ținând amândouă pachete cu albituri pentru casă abia cumpărate, se așezară la un mic restaurant retras, numit "The Apple Bough" pentru a-și reface forțele cu o friptură și un pudding cu rinichi, urmate de tartă cu mere și cremă făcute din ouă și lapte.

— Într-adevăr, prosoape de față de calitatea celor dinainte de război, spuse gâfâind Miss Marple. Și cu un "J" pe ele. Ce bine îmi pare că pe soția lui Raymond o cheamă Joan. Am să le pun deoparte până când o să aibă, cu adevărat, nevoie de ele și atunci i le voi da ei, dacă mă țin mai mult cele vechi.

— Aveam, într-adevăr, nevoie de cârpe de bucătărie, spuse Bunch. Și-au fost foarte ieftine, deși nu la fel ca acelea pe care femeia aia cu părul roșcat a reușit să mi le smulgă.

O tânără elegantă, cu ruj aplicat din abundență pe buze, intră în momentul acela în "The Apple Bough". După ce se uită vag împrejur, pentru o clipă sau două, se îndreaptă grăbită spre masa lor. Așeză un plic lângă cotul lui Miss Marple.

— Poftim, domnișoară, spuse ea iute.

— O, mulțumesc Gladys, spuse Miss Marple. Îți mulțumesc foarte mult. Ești așa de drăguță.

* Există o oarecare asemănare între pronunția cuvintelor Julian și jewels (bijuterii, pietre prețioase, rubine la un ceas).

— Îmi face întotdeauna plăcere să vă servesc, o asigură Gladys. Ernie îmi spune mereu: "Tot ce știi mai bine ai învățat de la Miss Marple aceea a ta, cât ai fost în serviciul ei" și-mi face întotdeauna plăcere să vă servesc.

— E o fată atât de bună, zise Miss Marple când Gladys se îndepărtă. Tot timpul așa de bună și îndatoritoare.

Se uită în plic și apoi i-l dădu lui Bunch.

— Acum fi foarte prevăzătoare dragă, o avertiză ea. Apropo, mai e încă inspectorul acela drăguț la Melchester?

— Nu știu, cred că da.

— Bine, dacă nu, o asigură Miss Marple gânditoare, îl pot suna oricând pe inspectorul șef.

Cred că-și va aduce aminte de mine.

— Fii sigură de asta! Toți își aduc aminte, de tine. Ești pur și simplu unică! exclamă Bunch.

Se ridică.

Ajunsă la Paddington, Bunch se duse la biroul de bagaje și arătă tichetul. Câteva clipe mai târziu, un geamantan vechi și cam uzat îi fu înmânat și, luându-l cu ea, se îndreptă spre peron.

Călătoria spre casă a decurs normal. Bunch se ridică atunci când trenul se apropie de Chipping Clegghorn și apucă valiza cea veche. Tocmai coborâse din vagon, când un bărbat, alergând pe peron i-o smulse, deodată, din mână și fugi cu ea.

— Opriți-I! strigă Bunch. Opriți-I, opriți-I! Mi-a furat valiza!

Controlorul de bilete care, la această gară rurală, era un om cam molâu, abia începuse să spună: "Hei, ascultă, nu poți face asta.", când o lovitură precisă aplicată în piept îl împinse într-o parte și omul cu valiza ieși din gară. Se îndreptă spre o mașină care-l aștepta. Aruncând valiza înăuntru, era pe punctul de-a se urca și el, dar înainte de-a putea face vreo mișcare, o mână îl apucă de umăr și vocea inspectorului de poliție Abel răsună:

— la ascultă, ce înseamnă toate astea?

Bunch sosi gâfâind din gară.

— Mi-a smuls valiza. Tocmai coborâsem cu ea din tren.

— Prostii, spuse bărbatul. Nu știu ce vrea să zică doamna asta. E valiza mea. Eu tocmai am coborât cu ea din tren.

Se uită la Bunch cu o privire bovină, inexpresivă. Nimeni n-ar fi ghicit că inspectorul de poliție Abel și doamna Harmon petrecuseră timp îndelungat în orele libere ale inspectorului, discutând despre meritele respective ale îngrășămintelor și chimicalelor pentru tufele de trandafiri.

— Doamnă, spuneți că aceasta este valiza dumneavoastră? întrebă inspectorul de poliție Abel.

— Da, categoric!

— Și dumneata, domnule?

— Eu zic că asta-i valiza mea.

Bărbatul era înalt, brunet și bine îmbrăcat cu o voce afectată și care-și dădea aere. O voce feminină din mașină interveni:

— Da bineînțeles că-i valiza ta, Edwin. Nu știu ce vrea să zică femeia asta.

— Trebuie să clarificăm, stabili inspectorul de poliție Abel. Dacă este valiza dumneavoastră doamnă, spuneți-mi ce conține?

— Haine, răspuse Bunch: o haină lungă în picățele cu un guler de castor, două jachete de lână și o pereche de pantofi.

— Da, e destul de clar, constată inspectorul de poliție Abel. Se întoarse către celălalt.

— Sunt costumier la teatru, spuse tipul cel brunet dându-și importanță. Această valiză conține recuzita ce aparține teatrului pe care am adus-o aici pentru spectacolul unor amatori.

— E-n regulă, domnule, spuse inspectorul de poliție Abel. Atunci să ne uităm înăuntru și să vedem, nu-i așa? Putem merge la poliție sau, dacă vă grăbiți, ducem valiza înapoi la gară și-o deschidem acolo.

— Îmi convine, încuviință brunetul. Mă numesc Moss, de fapt Edwin Moss.

Polițistul, ținând valiza, se întoarse la gară.

— O ducem la mesagerie, George, îi spuse impiegatului.

Inspectorul de poliție Abel puse valiza pe tezgheaua oficiului de mesagerie și apăsă pe încuietoare. Valiza se deschise. Bunch și domnul Edwin Moss stăteau de o parte și de alta a polițistului, uitându-se răzbunător unul la altul.

— Ah! exclamă Abel când fu ridicat capacul.

Înăuntru, îndoită cu grijă se afla o haină lungă de stofă cam uzată cu un guler din blană de castor. Mai erau două pulovere din lână și o pereche de pantofi fără toc.

— Exact cum ați spus, doamnă, zise satisfăcut polițistul, întorcându-se spre Bunch. Nimeni n-ar fi putut zice că domnul Edwin Moss a pus ceva la cale. Regretul și scuzele sale au fost magnifice:

— Îmi cer scuze, zise el. Vă rog să primiți scuzele mele. Credeți-mă, doamnă dragă, când vă spun cât de rău îmi pare. Purtarea mea a fost lipsită de orice scuză, pur și simplu de neiertat.

Se uită la ceas. Acum trebuie să mă grăbesc. Probabil valiza mea a rămas în tren. Ridicându-și încă o dată pălăria, îi spuse mios lui Bunch: mii de scuze și ieși în grabă din mesagerie.

— Ai de gând să-l lași să-ți scape? îl întrebă Bunch conspirativ pe inspectorul de poliție Abel.

Acesta din urmă îi făcu încet cu ochiul.

— N-o să ajungă prea departe, doamnă, o asigură el. Adică, n-o să ajungă departe neobservat, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

— O! făcu Bunch ușurată.

— Doamna aceea bătrână a telefonat, spuse Abel, cea care a fost aici acum câțiva ani. E deșteaptă, nu-i așa? A fost o întreagă vânzoleală toată ziua. Nu m-aș mira dacă sergentul sau inspectorul șef n-o să treacă pe la dumneavoastră mâine dimineață.

Inspectorul șef fu cel care veni, pe nume Craddock, de care Miss Marple își amintea. O salută pe Bunch cu un zâmbet, ca pe o veche prietenă.

— Din nou crimă în Chipping Clegghorn, spuse el vesel. Nu duceți lipsă de senzație aici, nu-i așa, doamnă Harmon?

— M-aș putea lipsi de așa ceva, răspunse Bunch. Ați venit să-mi puneți întrebări sau îmi povestiți altceva în schimb?

— Întâi, am să vă spun unele lucruri, îi explică inspectorul. Pentru început, domnul și doamna Eccles sunt de câțiva timp sub supravegherea noastră. Avem motive să credem că au avut legătură cu mai multe jafuri în

partea asta a lumii. Apoi, deși doamna Eccles are un frate pe nume Sandbourne, ce s-a întors recent din străinătate, bărbatul muribund, pe care l-ați găsit ieri în biserică, nu era în mod sigur Sandbourne.

— Știam că nu e, spuse Bunch. De fapt numele lui era Walter nu William.

Inspectorul dădu aprobator din cap.

— El se numea Walter St. John și a scăpat acum 48 de ore din închisoarea Charrington.

— Desigur, își spuse Bunch ca pentru ea, el era urmărit de justiție și s-a dus spre sanctuar.

Apoi întrebă: ce făcuse?

— Trebuie să mă întorc cu mult timp în urmă. E o poveste complicată. În urmă cu mulți ani a existat o anume dansatoare care avea numere în music-hall-uri. Nu cred c-ați auzit vreodată de ea, dar se specializase într-o poveste de sorginte arabă, "Aladin în peștera bijuteriilor". Purta strasuri și nimic altceva.

Nu era, cred, o dansatoare grozavă, în schimb era atractivă. Oricum, o anumită personalitate regal-asiatică se îndrăgostise de ea nebunește. Printre alte lucruri, i-a dăruit un magnific colier din smaralde.

— Bijuteriile strămoșești ale unui rajah? murmură Bunch uluită.

Inspectorul Craddock tuși.

— Da, o versiune oarecum mai modernă, doamnă Harmon. Legătura n-a durat foarte mult, s-a terminat când atenția nobilului nostru a fost atrasă de un anumit star de cinema ale cărei cereri nu erau chiar atât de modeste.

Zobeida, ca să-i spunem dansatoarei pe numele ei de scenă, își păstră colierul dar, cum era de așteptat, acesta i-a fost furat. A dispărut din cabina ei de la teatru și în mintea autorităților a domnit suspiciunea că ea însăși ar fi pus la cale furtul acestuia. Asemenea lucruri s-au cunoscut din publicitatea care li s-a făcut sau din motive mai puțin cinstite.

Colierul n-a fost niciodată recuperat, dar în timpul investigației, atenția poliției a fost atrasă de acest om, Walter St. John. Era un bărbat educat și de familie bună care cam decăzuse, așa că el se angajase ca bijutier la o firmă puțin cunoscută, suspectată de a juca rolul de paravan pentru furturile de bijuterii.

S-a dovedit că acest colier trecuse prin mâinile sale. Totuși, el a fost, în cele din urmă, judecat, condamnat și trimis la închisoare în legătură cu furtul altor bijuterii. Nu mai avea foarte mult timp de ispășit pedeapsa, așa încât evadarea lui a fost oarecum o surpriză.

— Dar de ce a venit aici? întrebă Bunch.

— Și noi am vrea foarte mult să știm asta, doamnă Harmon. Luându-i urmele, se pare că s-a dus, mai întâi, la Londra. Nu a vizitat pe niciunul din vechii lui asociați, ci o femeie în vârstă, o doamnă Jacobs, care fusese mai înainte o cabinieră la teatru. Ea nu a vrut să ne spună un cuvânt pentru ce motiv a venit el, dar, potrivit altor locatari din casă, a plecat cu o valiză.

— Înțeleg, spuse Bunch. A lăsat-o la oficiul de bagaje din Paddington și apoi a venit înapoi.

— În timpul acesta, spuse inspectorul Craddock, familia Eccles și omul care își zice Edwin Moss erau pe urmele sale. Ei vroiau valiza aceea. L-au văzut urcându-se în autobuz. Trebuie să fi mers cu mașina înaintea lui și să-l fi așteptat când a coborât din autobuz.

— Și a fost ucis? întrebă Bunch.

— Da, spuse Craddock. A fost împușcat. Cu revolverul lui Eccles, dar cred mai degrabă că Moss e ucigașul. Acum, doamnă Harmon, ceea ce dorim noi să aflăm este unde se află valiza pe care Walter St. John a depus-o, de fapt, la gara Paddington?

Bunch zâmbi.

— Îmi închipui că mătușa Jane a și luat-o deja, zise ea. Vreau să spun Miss Marple. Iată care a fost planul ei: a trimis o fostă servitoare de-a ei cu o valiză în care-și pusese lucruri de-ale sale la mesageria din Paddington și noi am schimbat între noi tichetele. Eu am luat valiza ei și-am venit cu ea în tren. Ea părea să se aștepte ca cineva să încerce să mi-o fure.

Acum a fost rândul inspectorului Craddock să zâmbească.

— Așa mi-a și zis când a telefonat. Mă duc cu mașina la Londra s-o văd. Doriți să veniți, doamnă Harmon?

— Ei bine, zise Bunch, cântărind lucrurile. De fapt, este o ocazie foarte fericită. M-a durut un dinte noaptea trecută, așa încât ar trebui să mă duc la Londra la dentist, nu-i așa?

— Absolut, spuse inspectorul Craddock.

Miss Marple se uită de la Craddock la fața nerăbdătoare a lui Bunch Harmon. Valiza se afla pe masă.

— Sigur că n-am deschis-o, îi asigură bătrâna doamnă. Nu m-am gândit să fac așa ceva până nu vine cineva oficial. Și apoi, adăugă ea cu un zâmbet ce ascundea o modestie afectată de tip victorian: e închisă!

— Ați vrea să ghiciți ce e înăuntru, Miss Marple? întrebă inspectorul: 50

— Îmi imaginez, zise Miss Marple, că sunt costumele de teatru ale Zobeidei. Doriți o daltă, inspectore?

Dalta dădu imediat rezultate. Amândouă femeile exclamară uimite când capacul fu ridicat.

Lumina soarelui, care pătrundea prin fereastră, făcea să strălucească ceea ce părea o comoară inestimabilă de bijuterii scânteietoare, roșii, albastre, verzi, portocalii.

— Peștera lui Aladin, spuse Miss Marple. Bijuteriile lucitoare pe care le purta fata când dansa.

— Ah, zise inspectorul Craddock. Bine, dar ce e așa de prețios la asta, când te gândești că un om a fost omorât pentru ca să i se ia valiza?

— Cred că a fost o fată șireată, spuse Miss Marple gânditoare. A murit, nu-i așa, inspectore?

— Da, a murit acum trei ani.

— A avut acel colier din smaralde foarte prețioase, se gândi cu glas tare Miss Marple. A dat să i se scoată pietrele prețioase din montura lor și le-a fixat pe ici, pe colo, pe costumul ei da teatru, unde toți le considerau drept simple strasuri colorate. Apoi, a dat să i se facă o copie a colierului adevărat

și, bineînțeles, asta a fost furată. Nu e de mirare că nu a apărut niciodată pe piață. Curând, hoțul și-a dat seama că pietrele erau false.

— Iată un plic, anunță Bunch, dând la o parte unele pietre strălucitoare. Inspectorul Craddock îl luă și scoase din el două hârtii care păreau oficiale. Citi cu glas tare:

— Certificat de căsătorie între Walter Edmund St. John și Mary Moss". Acesta era numele real al Zobeidei.

— Deci erau căsătoriți, spuse Miss Marple. Înțeleg!

— Și cealaltă hârtie? întrebă Bunch.

— Un certificat de naștere a unei fetițe Jewel.

— Jewel? strigă Bunch. Deci, așa! Jewel! Jill! Asta-i! Acum înțeleg de ce a venit la Chipping Clegghorn. E ceea ce a încercat să-mi spună: Jewel. Familia Mundy, îi știți de la Laburnum Cottage. Îngrijeau de fetița cuiva. Țin mult la ea. Le-a fost ca o nepoată. Da, îmi amintesc acum că numele ei e Jewel, numai că, bineînțeles, o strigă Jill.

Doamna Mundy a avut o congestie cerebrală acum o săptămână și bătrânul e foarte bolnav de pneumonie. Urmau să fie amândoi internați. Mi-am dat toată silința să găsesc undeva o familie pentru Jill. Nu vroiau să fie dusă la un cămin.

Cred că tatăl ei a auzit de astea în închisoare, a reușit să evadeze, să ia valiza de la bătrâna cabinieră la care el sau soția o lăsase. Presupun că dacă bijuteriile au aparținut, cu adevărat, mamei, ele pot fi folosite acum pentru copil.

— Așa cred și eu, doamnă Harmon, dacă sunt aici.

— O, sigur că se află aici, spuse veselă Miss Marple.

— Slavă Domnului că te-ai întors, dragă, zise reverendul Julian Harmon, întâmpinându-și soția cu dragoste și suflând ușurat. Doamna Burt încearcă întotdeauna să-și dea osteneala, când ești plecată, dar mi-a făcut pentru la prânz niște plăcintă cu pește cu totul deosebită. N-am vrut s-o jignesc și i-am dat-o lui Tiglath Pileser, dar nici el n-a voit s-o înfulece, așa că am aruncat-o pe fereastră.

— Tiglath Pileser, zise Bunch, mângâind motanul din casa parohială, care torcea pe genunchii ei, este foarte pretențios în legătură cu peștele pe care-l mănâncă. Mereu îi spun că s-a boierit!

— Cei cu dintele tău, dragă? Te-a văzut stomatologul?

— Da, spuse Bunch. Nu m-a durut mai deloc și i-am făcut iar o vizită mătușii Jane.

— Bătrânica aia scumpă, spuse Julian, sper că nu-i slăbesc puterile.

— Câtuși de puțin, zâmbi Bunch.

În dimineața următoare, Bunch duse un buchet de crizanteme proaspete la biserică. Soarele pătrundea din nou prin fereastra de est și Bunch rămase în lumina sclipitoare, pe treptele altarului. Spuse foarte încet, în șoaptă: "Totul va fi bine cu fetița ta. Eu o să am grijă. Promit".

Apoi aranjă prin biserică, luă loc în strană și, pentru câteva clipe, se rugă, după care se întoarse la casa parohială să atace treburile gospodărești care se adunaseră în ultimele două zile.

O glumă ciudată

— Și aceasta este Miss Marple, spuse Jane Helier, încheind prezentările.

Ca artistă, știa să obțină efectul dorit. Era, cu siguranță, punctul culminant, finalul triumfător! Tonul ei era pe jumătate plin de admirație politicoasă, pe jumătate plin de satisfacție.

Partea nostimă era că persoana prezentată cu atâta pompă era doar o fată bătrână în vârstă, gentilă. În ochii celor doi tineri care, prin bunăvoința Janei, tocmai făcuseră cunoștință cu ea, se citeau uimire și o nuanță de dezamăgire. Erau amândoi drăguți - fata, Charmian Stround, subțire și brunetă, bărbatul - Edward Rossiter, un tânăr uriaș blond, amabil.

Charmian spuse cu răsuflarea întretăiată:

— Oh, ne pare grozav de bine să vă cunoaștem.

Dar ochii ei exprimau îndoială. Îi aruncă o privire fulgerătoare, întrebătoare Janei Helier.

— Dragă, spuse Jane, răspunzându-i la privire, e absolut minunată. Las-o în seama ei. V-am spus că am s-o aduc aici și am reușit. I se adresă domnișoarei Marple: O să le-o descurci; sunt sigură. Vă va fi ușor.

Miss Marple își întoarse ochii ei bleu-verzi calzi către domnul Rossiter.

— Vreți să-mi spuneți despre ce e vorba? întrebă ea.

— Jane este prietenă cu noi, intră în vorbă, nerăbdătoare, Charmian. Edward și cu mine suntem la ananghie. Jane ne-a spus că dacă venim la petrecerea ei, o să ne facă cunoștință cu cineva care a fost. care ar fi. care ar putea.

Edward îi sări în ajutor:

— Jane ne-a spus că sunteți o somitate în materie, Miss Marple!

Ochii bătrânei doamne sclipiră, dar protestă cu modestie:

— Oh, nu, nu! Nici vorbă. Numai când cineva trăiește la țară ca mine ajunge să cunoască atât de multe despre natura umană. Dar m-ați făcut chiar curioasă. Hai spuneți-mi ce problemă aveți.

— Mă tem că-i teribil de banală - o comoară îngropată, spuse Edward.

— Chiar? Dar asta pare grozav de interesant!

— Știu. Precum "Comoara din insula piraților"*. Dar problema noastră n-are tenta romantică obișnuită. Nici un reper pe o hartă indicat printr-un craniu și oase încrucișate, nici o indicație de genul: "patru pași la stânga, la vest prin nord". Este teribil de prozaică - doar unde să săpăm.

— Ați încercat cumva?

— Aș zice că am săpat vreo doi acri și mai bine! Tot locu-i răscolit, numai bun de zarzavaturi. Tocmai eu întrebam ce să punem - dovlecei sau cartofi.

Charmian spuse deodată:

— Putem chiar să vă povestim totul?

— Dar, desigur, draga mea.

— Atunci, haideți să găsim un loc liniștit. Vino, Edward.

Ea îi scoase din camera aglomerată și plină de fum, urcară scările până la un salon de la etajul doi. După ce s-au așezat, Charmian începu brusc:

* referire la romanul cu același nume (1882) de Robert Louis Stevenson (1850-1894).

— Să începem. Povestea pornește de la unchiul Mathew, stră-stră-unchiul amândurora. Era teribil de bătrân. Edward și cu mine suntem singurele sale rude. Ținea la noi și, întotdeauna, a spus că, atunci când va muri, ne va împărți averea sa. Ei bine, a murit în martie și a lăsat ca tot ce avea să fie împărțit, în mod egal, între Edward și mine. Ceea ce v-am spus sună destul de dur – nu vreau să credeți că ne pare bine că a murit – ne era, într-adevăr, drag. Dar fusese bolnav în ultimul timp. Problema e că "tot" ce ne-a lăsat s-a dovedit a fi practic absolut nimic.

Și, ca să fiu sinceră, asta a fost o lovitură pentru amândoi, nu-i așa, Edward?

Edward, amabil, încuviință.

— Știi, spuse el, ne-am bazat puțin pe ea. Vreau să zic, când știi că o mare sumă de bani îți va reveni, nu te dai în vânt după muncă, încerci să te descurci doar. Sunt în armată – și nu e cazul să vă spun cum sunt plătit, nici Charmian n-o duce mai strălucit. Lucrează ca regizor teh-nic într-un teatru repertorial – foarte interesant și-i place, dar nu prea scoate bani. Ne-am gândit să ne căsătorim și nu prea ne-am făcut griji cu partea materială fiindcă amândoi știam că, într-o zi, vom fi bogați.

— Și acum, vă dați seama, nu suntem! spuse Charmian. Mai mult, Ansteys – casa familiei

— la care și eu și Edward ținem, va trebui, probabil, să fie vândută. Edward și cu mine simțim că nu putem suporta asta! Dar, dacă nu găsim banii unchiului Mathew va trebui s-o vindem.

Edward interveni:

— Știi, Charmian, încă n-am ajuns la punctul principal.

— Vorbește, atunci.

Edward se adresa domnișoarei Marple:

— Uitați despre ce e vorba. Când unchiul Mathew a îmbătrânit a devenit tot mai suspicios.

Nu mai avea încredere în nimeni.

— Foarte înțelept din partea lui, spuse Miss Marple. Defectele naturii umane sunt de necrezut.

— Da, poate aveți dreptate. Oricum, unchiul Mathew credea asta. Avea un prieten care își pierduse banii într-o bancă și un alt prieten care a fost ruinat de un avocat care a fugit cu banii; și el însuși a pierdut bani din cauza unei companii frauduloase. Ajunsese să susțină, cu toată convingerea, că singurul loc sigur și sănătos era să-ți transformi banii în lucruri solide și să le îngropi.

— Ah! făcu Miss Marple. Încep să înțeleg.

— Da. Prietenii l-au contrazis, arătându-i că, în felul ăsta, nu obține nici o dobândă, dar el susținea că asta nu prea conta. Majoritatea banilor, spunea el, "ar trebui ținuuți într-o cutie sub pat sau îngropați în grădină". Astea erau propriile lui cuvinte.

Charmian continuă:

— Și când a murit n-a lăsat aproape nimic în acțiuni, deși era foarte bogat. De aceea credeam că așa trebuie să fi făcut.

Edward explică:

— Am aflat că își vânduse acțiunile, scosese sume mari de bani din când în când și nimeni nu știe ce a făcut cu ele. Dar pare probabil că a trăit potrivit principiilor sale - cumpăra aur și-l îngropa.

— N-a spus nimic înainte de a muri? N-a lăsat nici o hârtie? Nici o scrisoare?

— Asta-i partea înnebunitoare a chestiunii. Nu a lăsat. Fusese inconștient timp de câteva zile, dar și-a revenit înainte de a muri. S-a uitat la noi doi și a chicotit - un chicot slab, pierdut.

A spus: "Sunteți aranjați, porumbeii mei drăgălași". Apoi, s-a bătut cu mâna pe ochi - ochiul drept - și ne-a făcut cu ochiul. Și apoi a murit. Unchiul nostru cel bătrân Mathew, bietul de el.

— S-a bătut cu mâna pe ochi, spuse Miss Marple dusă pe gânduri.

Edward interveni nerăbdător:

— Vă spune asta ceva? Asta m-a făcut să mă gândesc la povestea cu Arsène Lupin* în care era ceva ascuns în ochiul de sticlă al unui om. Dar unchiul Mathew nu avea nici un ochi de sticlă.

Miss Marple scutură din cap:

— Nu, nu pot să mă gândesc la nimic, deocamdată.

Charmian spuse dezamăgită:

— Jane ne-a spus c-o să ne arătați de îndată unde să săpăm!

Domnișoara Marple zâmbi.

— Știți, nu sunt chiar un scamator. Nu l-am cunoscut pe unchiul vostru, nu știu ce fel de om era și nu am idee de casă sau de teren.

Charmian spuse:

— Dacă le-ați știți?

— Ei bine, atunci trebuie să fie destul de simplu, nu-i așa? zise Miss Marple.

— Simplu! spuse Charmian. Veniți la Ansteys să vedeți dacă e simplu!

E posibil ca ea să nu fi lansat, în mod serios, invitația, dar Miss Marple spuse repede:

— Da, dragă, foarte drăguț din partea voastră. Mi-am dorit întotdeauna să am șansa de a căuta comori ascunse. Și adăugă, uitându-se la ei cu un zâmbet strălucitor de epocă victoriană târzie, cu o dobândă frumușică!

— Vedeți! spuse Charmian, făcând gesturi dramatice.

Tocmai dăduseră o raită prin Ansteys. Făcuseră turul grădinii din spatele bucătăriei - care era toată răscolită. Au colindat prin pădurice, unde, în jurul fiecărui copac mai mare, se săpase și, acum se uitau triști la biata suprafață care fusese odată uniform înverzită. Se urcară în pod, unde geamantane și cutii vechi fuseseră golite de conținutul lor. Coborâră în beciuri, unde unele pietre fuseseră smulse cu greu din locurile lor. Au măsurat și au ciocănit în toate zidurile și domnișoarei Marple i s-a arătat fiecare piesă veche de mobilă care conținea sau putea fi suspectată de a posedea un sertar secret.

Pe o masă, în camera de dimineață, se afla o grămadă de hârtii, toate documentele pe care răposatul Mathew Stround le lăsase. Nu fusese distrusă nici o hârtie, iar Charmian și Edward aveau predilecția de a se întoarce mereu la ele, parcurgând, cu seriozitate, chitanțe, invitații și scrisori de afaceri, în speranța de a localiza pe undeva un clu, un indiciu.

— Credeți că mai e ceva la care nu ne-am uitat? întrebă Charmian cu o undă de speranță.

Miss Marple dădu din cap că nu:

— Se pare că ați căutat temeinic, dragă. Poate, dacă îmi permiteți, prea temeinic. Mă gândesc, întotdeauna, că un om își face un plan. Ca prietena mea, doamna Eldritch; ea a avut o servitoare mică, atât de drăguță, care lustruia linoleumul frumos, dar ea făcea treaba asta așa de temeinic încât a lustruit dușumeaua de la baie prea mult, astfel că, atunci când doamna Eldritch a ieșit din baie, ștergătorul de plută i-a alunecat de sub picioare, a căzut foarte rău și și-a rupt, pur și simplu, piciorul! Foarte neplăcut, pentru că, bineînțeles, ușa de la baie era închisă, grădinarul a trebuit s-aducă o scară și să intre pe fereastră – teribil de jenant pentru doamna Eldritch, care a fost, întotdeauna, o femeie foarte pudică.

Edward dădea semne de nerăbdare. Miss Marple spuse imediat:

— Vă rog să mă iertați. Sunt grozavă, știți, în a mă abate de la subiect. Dar un lucru îți amintește de altul. Și câteodată e util. Tot ce vroiam să vă spun e că, poate, dacă încercăm să ne ascuțim mintea și să ne gândim la un loc probabil.

Edward spuse supărat:

— Gândiți-vă dumneavoastră, Miss Marple. Creierul meu și al lui Charmian sunt tabula rasa!

— Dragă, dragă. Știu. e foarte obositor pentru voi. M-aș uita prin astea. Arată hârtiile de pe masă.

* principalul personaj în povestirile detectivive ale scriitorului francez Maurice Leblanc (1864-1941) ale cărui cărți s-au bucurat de popularitate.

— Doar dacă nu e ceva personal. Nu vreau să par indiscretă.

— Oh, câtuși de puțin. Dar mă tem că n-o să găsiți nimic.

Se așeză la masă și, în mod metodic, cercetă tot maldărul de documente. Cum lua unul îl și sorta automat, făcând mici grămăjoare. După ce termină, rămase privind fix înaintea câteva minute.

Edward întrebă cu o ușoară undă de malițiozitate:

— Ei, ce ziceți, Miss Marple?

Aceasta își reveni, tresărind:

— Pardon, vă rog?

— Ați găsit ceva relevant?

— Oh, nu, nimic de genul ăsta. Cred că știu ce fel de om era unchiul vostru, Mathew.

Asemănător unchiului meu Henry, cred. Îi plăceau glumele simple. Burlac, evident – mă întreb de ce? Pesemne o dezamăgire în tinerețe? Metodic până la un punct, dar nu-i plăcea să fie încorsetat – așa sunt unii burlaci!

În spatele domnișoarei Marple, Charmian îi făcu un semn lui Edward. Vroia să zică că e "sisi".

Miss Marple continua să flecărească, plină de voieșie, despre răposatul ei unchi Henry.

— Îi plăceau foarte mult jocurile de cuvinte. Și unor oameni, jocurile de cuvinte li se par plicticoase din cale-afară. Un joc de cuvinte poate fi foarte iritant. Era și un om foarte suspicios. Era tot timpul convins că servitorii îl furau. Și câteodată, desigur, așa și făceau, dar nu totdeauna. Asta devenise o obsesie pentru el, bietul om. Spre sfârșit, îi bănuia că-i umblă și-i falsifică mâncarea și, în cele din urmă, refuză să mai mănânce altceva decât ouă fierte! Spunea că nimeni nu putea să umble în interiorul unui ou fiert. Dragul de el, unchiul Henry, fusese atât de vesel odinioară – îi plăcea foarte mult cafeaua după ce servea masa. Obișnuia să spună: "Cafeaua asta nu-i apă de mare", vrând să zică, înțelegeți, că ar vrea-o mai mare.

Edward simțea că, dacă mai aude ceva de unchiul Henry, înnebunește.

— Îi plăceau și tinerii, continuă Miss Marple, dar avea o înclinație în a-i tachina puțin, înțelegeți la ce mă refer. Obișnuia să pună pungile cu dulciuri unde un copil nu putea să ajungă.

Lăsând politețea la o parte, Charmian zise:

— Cred că asta-i oribil!

— Oh, nu, dragă, era doar un burlac în vârstă, știi, și nu cunoștea la copii. De fapt, nu era deloc prost. Ținea o groază de bani în casă și instalase un seif. Făcea mare caz de el – ce sigur era. Ca urmare a faptului că trâncănise atâta, bandiții i-au spart casa într-o noapte și au făcut, pur și simplu, o gaură în seif cu ajutorul unei substanțe chimice.

— Așa i-a trebuit, spuse Edward.

— Oh, dar nu era nimic în seif, spuse Miss Marple. Știți, de fapt, ținea banii în altă parte – în spatele unor volume de rugăciuni, în bibliotecă, chiar așa. Spunea că oamenii n-ar lua niciodată o carte de genul ăsta de pe vreun raft!

Edward o întrebă înviorat de idee:

— Asta-i! Ce-ar fi să ne uităm în bibliotecă?

Dar Charmian clătină din cap disprețuitoare.

— Crezi că nu m-am gândit la asta? Am căutat în toate cărțile, marțea trecută, când ai fost plecat la Portsmouth. Le-am scos pe toate, le-am scuturat. Nu-i nimic acolo.

Edward oftă. Apoi, ridicându-se, încercă să se descotorosească, cu tact, de musafira lor ce-i dezamăgise:

— A fost grozav de drăguț din partea dumneavoastră să veniți și să încercați să ne ajutați.

Păcat că n-a ieșit nimic. Mă tem că v-am răpit prea mult timp. Totuși, vă duc cu mașina și o să puteți prinde trenul de trei și jumătate.

— Oh, făcu Miss Marple, dar trebuie să găsim banii, nu-i așa? Nu trebuie să renunțați, domnule Rossiter. Dacă, la început, nu reușiți, încercați, încercați din nou.

— Vreți să spuneți că o să mai. Încercăm?

— De fapt, spuse Miss Marple, eu încă nu am început. "Întâi prinde iepurele"*, cum spune doamna Beeton în cartea ei de bucate - o carte minunată, dar cumplit de costisitoare; majoritatea rețetelor încep cu: "Luați 250 de grame de smântână și o duzină de ouă". Ia să văd, unde eram? Oh, da. Ei bine, am prins, ca să zicem așa, iepurele - iepurele fiind, bineînțeles, unchiul vostru, Mathew, și trebuie doar să hotărâm acum unde și-o fi ascuns banii. Trebuie să fie foarte simplu.

— Simplu? întrebă Charmian.

— Oh, da, dragă. Sunt sigură că trebuie să fi făcut un lucru evident. Un sertar secret - asta-i soluția mea.

Edward îi replică sec:

— Nu poți pune lingouri de aur într-un sertar secret.

— Nu, nu, sigur că nu. Dar nu avem nici un motiv să credem că banii sunt sub formă de aur.

— Spunea întotdeauna.

— Așa făcea și unchiul meu Henry cu seiful lui! Așa încât bănuiesc foarte serios că o spunea numai de formă. Diamante - astea s-ar putea afla foarte ușor într-un sertar secret.

— Dar ne-am uitat în toate sertarele secrete. Am adus și un tâmplar să examineze mobila.

— Chiar, dragă? Asta a fost foarte înțelept din partea voastră. V-aș sugera faptul că biroul unchiului vostru ar fi locul cel mai probabil. A fost escritoire-ul acela înalt de la perete?

— Da. O să vă arăt.

Charmian se duse la el. Lasă în jos tăblia. Înăuntru erau sertărașe și sertărele. Deschise o ușiță din centru și apăsă un buton de la sertarul din stânga. Fundul ascunzătorii din centru scoase un clinchet și avansă spre ea. Charmian îl scoase, lăsând să se vadă bine un gol sub el.

Nu era nimic.

— Vedeți, nu-i asta o coincidență? exclamă Miss Marple. Unchiul Henry avea un birou exact ca ăsta, numai că al lui era furniruit cu nuc și ăsta-i din mahon.

— Oricum, zise Charmian, nu-i nimic înăuntru, după cum vedeți.

— Cred că tâmplarul vostru, observă Miss Marple, era tânăr. El nu știa totul. Oamenii erau foarte dibaci când făceau, odinioară, ascunzători. Există aici un astfel de lucru: un loc secret în altul secret.

Scoase un ac de păr din colanul ei aranjat din păr cărunț. După ce îl îndreptă, îi înfipse vârful în ceea ce părea o găurică într-o parte a locului secret din centru. Cu puțină greutate trase un sertăraș. Înăuntru era o legătură de scrisori și o hârtie împăturită.

Edward și Charmian se năpustiră asupra lucrurilor. Cu degete tremurătoare, Edward despăturii hârtia. Îi dădu drumul cu un gest de dispreț.

— O rețetă de bucătărie. Șuncă prăjită!

Charmian desfăcea funda cu care erau legate scrisorile. Scoase una și se uită la ea: "Scrisori de dragoste"!

Miss Marple reacționa în stil victorian:

— Ce interesant! Poate este motivul pentru care unchiul vostru nu s-a căsătorit niciodată.

Charmian citi cu glas tare: "Dragul meu Mathew, trebuie să-ți mărturisesc că mi se pare foarte mult timp de când am primit ultima ta scrisoare. Încerc să-mi umplu timpul cu diferite scrisori ce-mi sunt încredințate și, adesea, îmi spun că sunt cu adevărat norocoasă să văd atâtea lucruri de pe glob, deși nici nu mă gândeam când am plecat în America că trebuia să voiajiez până în insulele astea îndepărtate!"

Charmian se întrerupse: "De unde este? Oh, Hawaii"? Ea continuă: "Dar vai, băștinașii sunt încă departe de a vedea lumina credinței. Sunt dezbrăcați, în stare de sălbăticie și-și petrec majoritatea timpului înotând și dansând, împodobindu-se cu ghirlande de flori. Domnul Gray i-a convertit pe câțiva, dar este o muncă titanică, iar el și doamna Gray sunt triști și descurajați
* aluzie la zicătoarea "întâi prinde iepurele și apoi gătește-l" (engl.: First catch your hare, then cook him).

Încerc să fac tot ce pot să-l înveselesc și să-l încurajez, dar și eu sunt adesea tristă pentru un motiv pe care-l poți ghici, dragă Mathew. Vai, lipsa ta este o încercare grea pentru o inimă care iubește. Jurămintele tale reînnoite și protestele că ții la mine m-au bucurat foarte mult. Acum și pentru totdeauna inima mea credincioasă și devotată îți aparțin, dragă Mathew, și rămân.

Dragostea ta adevărată,
Betty Martin.

P. S. Pun scrisoarea pe adresa prietenei noastre comune, Matilda Graves, ca de obicei. Sper ca Cerul să ne ierte acest mic subterfugiu".
Edward fluieră.

— O femeie misionar! Deci, asta era iubirea unchiului Mathew. De ce nu s-or fi căsătorit niciodată?

— Se pare că ea a cutreierat toată lumea, spuse Charmian, uitându-se prin scrisori.

Mauritius. tot felul de locuri. Probabil a murit de friguri galbene sau de altceva.

Un chicotit slab îi făcu să tresară. Aparent, Miss Marple tare se amuza.

— Hai, hai, ia uite ce avem aici! zise ea.

Citea rețeta pentru șuncă prăjită. Observând privirile lor întrebătoare, citi cu glas tare: "Șuncă prăjită cu spanac. Luați o bucată bună de șuncă, umpleți-o cu căței de usturoi și acoperiți-o cu zahăr neprelucrat, roșiatic. Coaceți încet în sobă. Serviți cu o garnitură de piure de spanac".

— Ce mai credeți despre asta?

— Cred că sună groaznic, spuse Edward.

— Nu, nu, de fapt ar putea fi foarte gustos, dar ce credeți de toată treaba asta?

Deodată, o rază de lumină îi inundă fața lui Edward.

— Credeți că este vreun cod. vreo criptogramă de vreun fel?

I-o smulse din mână.

— Privește, Charmian, ar putea fi, știi! Altfel, n-are nici un rost să pui o rețetă de bucătărie într-un sertăraș secret.

— Exact, spuse Miss Marple. Foarte, foarte semnificativ.

Charmian spuse:

— Știu ce ar putea fi. cerneală invizibilă! Hai s-o încălzim. Aprinde soba electrică.

Edward așa făcu. Dar nici un semn de scris nu apăru la acest tratament.

Miss Marple tuși.

— Știți, de fapt cred că vă complicați prea mult. La drept vorbind, rețeta este numai o indicație. Cred că scrisorile sunt semnificative.

— Scrisorile?

— În special semnătura, spuse Miss Marple.

Dar Edward abia că o auzi. O chemă emoționat pe Charmian:

— Vino aici! Are dreptate. Uite. plicurile sunt foarte vechi, dar scrisorile sunt scrise mult mai târziu.

— Exact, spuse Miss Marple.

— Sunt doar aparent vechi. Pariez pe orice că bătrânul unchi Mathew le-a falsificat el însuși.

— Cu siguranță, zise Miss Marple.

— Toată afacerea este o plăcere. N-a existat niciodată o femeie misionar. Trebuie să fie un cod.

— Dragii mei, dragi copii. nu trebuie să complicați totul atât de mult. Unchiul vostru era, de fapt, un om foarte simplu. El a vrut să facă o mică glumă, asta-i tot.

Pentru prima dată, i-au acordat întreaga lor atenție.

— De fapt ce doriți să spuneți exact, Miss Marple? Întrebă Charmian.

— Vreau să spun, dragă, că de fapt ții banii în mâna ta în această clipă. Charmian se holbă la rețetă.

— Semnătura, dragă, asta explică totul. Rețeta este doar o indicație.

Dacă dăm la o parte toți cățeii de usturoi și zahărul și restul, ce rămâne de fapt? Ce, șuncă și spanac, nu? Șuncă și spanac! Însemnând - nimic*! Așadar este clar că scrisorile sunt importante. Și apoi, dacă luați în considerare ce a făcut unchiul vostru chiar înainte de a muri, el s-a bătut ușor la ochi ați zis.

Deci, asta e. ăsta este clu-ul, vedeți?

Charmian zise:

— Noi suntem nebuni sau dumneata?

— Dar, draga mea, trebuie să fi auzit expresia folosită când ceva nu e veritabil sau nu mai are nici o valoare în zilele noastre: "all my eye and Betty Martin"*.

Edward rămase cu gura căscată, ochii căzându-i pe scrisoarea din mână. "Betty Martin."

— Dar, desigur, domnule Rossiter. Așa cum tocmai ați spus nu există. nu a existat o asemenea persoană. Scrisorile au fost scrise de unchiul dumneavoastră și cred că s-a distrat grozav scriindu-le. Așa cum ziceți, scrisul de pe plicuri este mult mai vechi. de fapt, plicurile nu puteau să

aparțină în nici un fel scrisorilor, deoarece timbrul de pe una pe care o țineți este din o mie opt sute cincizeci și unu.

Făcu o pauză și explică subliniind cu emfază: o mie opt sute cincizeci și unu. Și asta explică totul, nu-i așa?

— Mie nu, zise Edward.

— Ei bine, înțeleg, spuse Miss Marple, așa zice că nici eu n-aș fi înțeles dacă n-ar fi fost nepoțelul meu, Lionel. Un băiețel atât de scump și atât de pasionat colecționar de timbre. Știe totul despre timbre. El mi-a povestit despre timbre rare și scumpe și că o descoperire nouă, minunată a fost scoasă la licitație. Și îmi aduc chiar aminte că a menționat un timbru – unul albastru de doi cenți din o mie opt sute cincizeci și unu. Valora circa douăzeci și cinci de mii de dolari, cred. Închipuiți-vă! Îmi imaginez că și celelalte timbre sunt la fel de rare și valoroase.

Fără îndoială, le-a cumpărat prin intermediari și a avut grijă să șteargă urmele, cum se spune în povestirile detectiv.

Edward genu. Se așeză și-și îngropă fața în mâini.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Charmian.

— Nimic. Mi-a trecut prin cap gândul groaznic că, dacă n-ar fi fost Miss Marple, am fi putut arde scrisorile astea din decență și cavalerm!

— Ah, spuse Miss Marple, tocmai asta nu-și dau, niciodată, seama acești gentlemen bătrâni cărora la place să facă farse. Îmi amintesc că unchiul meu Henry i-a trimis unei nepoate favorite o bancnotă de cinci lire drept cadou de Crăciun. A pus-o într-o felicitare pe care a lipito și a scris deasupra: "Cu dragoste și cele mai bune urări. Din păcate, asta-i tot ce-mi pot permite în acest an". Biata fată, supărată de ceea ce credea că-i doar zgârcenia lui, aruncă totul, direct în foc. Așa încât, bineînțeles, el a trebuit să-i dea o altă bancnotă.

Sentimentele lui Edward față de unchiul Henry au suferit o schimbare bruscă și completă.

— Miss Marple, spuse el, mă duc să aduc o sticlă de șampanie. Să bem cu toții în sănătatea unchiului Henry.

Cazul servitoarei perfecte

— Oh, vă rog, doamnă, pot să vă vorbesc o clipă?

S-ar putea crede că era prin natura ei o absurditate, de vreme ce Edna, mica servitoare de la Miss Marple, stătea de fapt de vorbă cu stăpâna chiar în acel moment.

Recunoscând, totuși, obișnuința, Miss Marple spuse prompt:

* (engl.) Gammon and spinach! Meaning nonsense! Gammon: a) slănină afumată, slănină cu șorici, partea din șuncă care are și grăsimea; b) pălăvrăgeală cu intenția de a înșela pe cineva. Spinach: a) spanac; b) ceva inexistent.

* (aprox.) "Wax Albina"; "Spanac pe băț".

— Desigur, Edna. Vino și închide ușa. Despre ce e vorba?

Închizând ascultătoare ușa, Edna păși în cameră, împături colțul șorțului ei între degete și înghiți de câteva ori.

— Zi, Edna! spuse Miss Marple încurajatoare.

— Oh, vă rog, doamnă, e vorba de verișoara mea, Gladdie. Știți, și-a pierdut slujba.

— Vai de mine, îmi pare rău să aud asta. Ea era la conacul cel mare, nu-i așa, la domnișoara. doamna. Skinner?

— Da, doamnă, exact, doamnă. Și Gladdie este foarte necăjită din cauza asta, grozav de necăjită.

— Gladys a schimbat slujbele cam des înainte, totuși, nu-i așa?

— Așa e, doamnă. De felul ei, Gladdie este mereu amatoare de schimbare. Nu pare, niciodată, cu totul așezată, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Dar, întotdeauna, ea a fost cea care a anunțat că pleacă, știți!

— Și de data aceasta e invers? întrebă Miss Marple scurt.

— Da, doamnă, și asta a supărat-o pe Gladdie de groază.

Miss Marple arăta ușor surprinsă. Își amintea de Gladys, care venise câteodată să bea ceai în bucătărie în "zilele ei libere", ca de o fată solidă, chicotind, cu un temperament foarte echilibrat.

Edna continuă:

— Să vedeți, doamnă, cum s-a întâmplat - cum consideră domnișoara Skinner.

— Cum consideră domnișoara Skinner? întrebă Miss Marple cu răbdare. De data aceasta Edna fu în stare să povestească întreaga tăvăleală.

— Oh, doamnă, a fost așa un șoc pentru Gladdie. Știți, una din broșele domnișoarei Emily a dispărut și s-a făcut atâta caz și zarvă pentru asta ca niciodată, căci, desigur, nimănui nu-i place să i se întâmple așa ceva; este îngrijorător, doamnă, știți ce vreau să spun. Și Gladdie a ajutat să se cerceteze peste tot și domnișoara Lavinia spunea că se duce la poliție să anunțe și atunci broșa a apărut: căzuse în spatele sertarului de la toaletă și Gladdie a fost foarte mulțumită. Chiar a doua zi o farfurie s-a spart și domnișoarei Lavinia îi sări țandăra s-o dea afară și i-a spus lui Gladdie că-i dă un preaviz de o lună. Și Gladdie crede că nu e vorba de o farfurie, că domnișoara Lavinia se folosește de asta ca un pretext și că trebuie să fie din cauza broșei și că ele își închipuie că ea a luat-o și a pus-o înapoi când s-a amenințat cu poliția, și Gladdie n-ar face un asemenea lucru, n-ar face niciodată. Și crede că zvonul se va răspândi și va fi împotriva ei și asta-i un lucru foarte serios pentru o fată, după cum știți, doamnă.

Miss Marple încuviință. Deși nu-i plăcea în mod deosebit Gladys, cea dată afară și care avea propriile ei opinii, era aproape sigură de cinstea perfectă a fetei și-și putea prea bine imagina că afacerea trebuie să o fi necăjit.

Edna spuse pe un ton rugător:

— Se poate, doamnă, să faceți ceva în legătură cu asta?

— Spune-i să nu fie proastă, zise Miss Marple hotărâtă. Dacă nu a luat ea broșa, fapt de care sunt sigură, atunci n-are nici un motiv să fie necăjită.

— Se va răspândi zvonul, zise Edna descurajată.

Domnișoara Marple spuse:

— Am. am. să mă duc acolo după-amiază. Am să vorbesc cu domnișoara Skinner.

— Oh, vă mulțumesc, doamnă, spuse Edna.

Vechiul conac era o casă mare în stil victorian, înconjurată de pădure și de un parc. De când se dovedise de neînchiriat și de nevândut după cum era, un întreprinzător speculativ îl împărțise în patru apartamente cu un sistem central de încălzire și cu folosirea "domeniului" în comun de către chiriași. Experimentul fusese satisfăcător. O bătrână doamnă bogată și excentrică împreună cu camerista ei ocupau un apartament. Bătrâna doamnă avea o pasiune pentru păsări și întreținea în fiecare zi o adunare a înaripatelor la mese. Un judecător indian la pensie și soția sa au închiriat un al doilea. Un cuplu 59 foarte tânăr, recent căsătorit, l-a ocupat pe al treilea și cel de al patrulea fusese luat, numai cu două luni în urmă, de două tinere pe nume Skinner. Chiriașii erau în relații foarte distante unii cu alții, întrucât nu aveau nimic în comun. Proprietarul fusese auzit spunând că acesta era un lucru excelent. El se temea de prietenii, urmate de certuri și plângerile de rigoare ce i s-ar fi adresat.

Miss Marple îi cunoștea pe toți chiriașii, deși nu știa pe niciunul dintre ei prea bine.

Domnișoara Skinner, cea mare, domnișoara Lavinia era cea ce se poate spune membrul conducător al firmei. Domnișoara Emily, cea mică, își petrecea majoritatea timpului în pat, suferind de variate boli care, în opinia celor din St. Mary Mead, erau mai mult imaginare.

Numai domnișoara Lavinia credea cu toată devoțiunea în martiriul și răbdarea cu care suferea sora sa și alerga pe dată, bătând satul de la un capăt la altul, după comisioane și lucruri pe care "sora mea și le dorește deodată".

În St. Mary Mead se credea că, dacă domnișoara Emily suferea pe jumătate pe cât susținea, ar fi trimis de mult după doctorul Haydock. Dar domnișoara Emily, când i se sugera acest lucru, își închidea ochii cu un aer superior și murmură că în cazul ei nu era ușor - cei mai buni specialiști din Londra fuseseră derutați - și un nou venit minunat în breaslă îi prescriesese cel mai modern tip de tratament și ea spera cu adevărat că starea sănătății i se va ameliora mulțumită acestuia. Nici un medic generalist nu-i putea deloc înțelege cazul.

— După părerea mea, spunea sincera domnișoară Hartnell, ea e foarte înțeleaptă că nu-l cheamă. Dragul de el, doctorul Haydock, în maniera aia a sa repezită i-ar putea spune că n-are nimic, să se dea jos din pat și să nu mai facă atâta caz! I-ar face foarte mult bine!

Scăpând de un asemenea tratament arbitrar, domnișoara Emily continuă, așadar, să zacă pe sofale, să se înconjoare cu cutiuțe pline de pastile ciudate și să respingă aproape tot ce i se gătea și să ceară altceva - de obicei ceva dificil și care nu era la îndemână de obținut.

Ușa i-o deschise domnișoarei Marple, Gladdie care arăta mai deprimată decât ar fi crezut vreodată Miss Marple că e capabilă. În sufragerie (un sfert din fostul living, care fusese împărțită în sală de masă, salon, baie și coșul de rufe pentru servitoare), domnișoara Lavinia se ridică s-o întâmpine pe Miss Marple.

Lavinia Skinner era o femeie înaltă, slăbănoagă, osoasă de vreo cincizeci de ani. Avea o voce arțăgoasă și o purtare repezită.

— Îmi pare bine că vă văd, zise ea. Emily zace în pat. se simte rău astăzi, biata de ea.

Spera să vă vadă, ceea ce ar reconforta-o, dar sunt momente când nu se simte în stare să vadă pe nimeni. Draga de ea, e tare răbdătoare.

Miss Marple îi răspunse politicos. Servitoarele era principala temă de conversație în St.

Mary Mead, așa încât nu-i fu greu să dirijeze discuția în direcția asta. Miss Marple spuse că auzise că fata aia drăguță, Gladys Holmes, urma să plece.

Domnișoara Lavinia îi confirmă pusule.

— De miercuri într-o săptămână. A spart lucruri, știți. Nu putem permite așa ceva.

Miss Marple oftă și-și dădu cu părerea că toți trebuie să ne obișnuim astăzi cu lucruri de-astea. E atât de greu să faci servitoarele să vină la țară. Credea domnișoara Skinner că era într-adevăr bine să se despartă de Gladys?

— Știu că e greu să găsești servitoare. Încuviință domnișoara Lavinia. Familia Devereux n-a găsit pe nimeni dar nici nu mă mir - se ceartă tot timpul, jazz toată noaptea, se mănâncă la orice oră, fata aia nu știe cum se ține o gospodărie. Mi-e milă de bărbatul ei! Și apoi, familia Larkin tocmai a rămas fără servitoare. Sigur, cu firea judecătorului și dorința lui de a i se pregăti Chota Hazri*, cum îi zice el, la ora șase dimineața și doamna Larkin care e mereu nemulțumită. Nu mă mir nici de asta, de pildă. Janet de la doamna Carmichael este cea mai stabilă, desigur, dar după mine este o femeie foarte dezagreabilă și o înfruntă pe bătrâna doamnă.

* (în anglo-indiană) un fel ușor de mâncare pentru dimineața devreme.

— Atunci, nu credeți că ar trebui să reveniți asupra deciziei în privința Gladys? E o fată tare bună. Îi cunosc întreaga familie; oameni foarte cinstiți și de calitate.

Domnișoara Lavinia se împotrivi:

— Am motivele mele, spuse ea dându-și importanță.

Miss Marple murmură:

— V-a lipsit o broșă, am auzit.

— Cine-a trăncănit? Îmi închipui că fata. Pe cinstite, sunt aproape sigură că ea a luat-o. Și apoi s-a speriat și a pus-o la loc, dar, vedeți, nu poți spune nimic dacă nu ești sigur. Schimbă subiectul. Veniți s-o vedeți pe domnișoara Emily, Miss Marple. Sunt sigură c-o să-i facă bine.

Miss Marple o urmă docilă la o ușă, unde domnișoara Lavinia bătu, fu invitată să intre și-și introduse musafira în cea mai bună cameră din apartament în care lumina nu pătrundea mai deloc din cauza jaluzelelor pe jumătate trase. Domnișoara Emily stătea culcată în pat, bucurându-se, după toate aparențele, de penumbră dar și de suferințele sale nedefinite.

Lumina slabă o făcea să pară o ființă subțire, cu o alură imprecisă, cu o grămadă de păr blond-cenușiu neîngrijit în jurul capului, din care se desprindeau cârlionți, totul arătând ca un cuib de pasăre cu care nici o

pasăre, care s-ar fi respectat, nu s-ar fi putut mândri. În cameră era un miros de apă de colonie, biscuiți râncezi și camfor.

Cu ochii pe jumătate închiși și cu o voce slabă, subțiratică, Emily Skinner le explică că era "una din zilele ei proaste".

— Cel mai rău lucru când ești bolnav e faptul că îți dai seama ce povară devii pentru cei din jur, zise domnișoara Emily pe un ton melancolic. Lavinia e atât de bună cu mine. Lavie, dragă, îmi e atât de greu că te necăjesc mereu, dar dacă ai umple sticla cu apă fierbinte așa cum îmi place – dacă e prea plină mă apasă cam mult, pe de altă parte, dacă nu e suficient de plină, se răcește imediat!

— Îmi pare rău, dragă. Dă-mi-o. O s-o golesc puțin.

— Dacă tot o faci, umple-o din nou. Nu avem ruscus* în casă, nu-i așa, nu, nu contează.

Pot și fără asta. Niște ceai slab și o feliuță de lămâie – n-avem lămâi? Chiar? Nu pot să beau ceai fără lămâie. Cred că laptele s-a tăiat puțin azi dimineață. M-a făcut să nu mai am chef sămi pun lapte în ceai. Nu contează. Pot să trăiesc și fără ceaiul meu. Numai că mă simt atât de slăbită. Se spune că stridiile sunt hrănitoare. Mă întreb dacă aș încerca câteva. Nu, nu, prea multă bătaie de cap să le cumperi la ora asta înaintată. Pot să rabd până mâine.

Lavinia ieși din cameră murmurând ceva incoerent despre dusul cu bicicleta până în sat.

Domnișoara Emily zâmbi alene musafirei sale și sublinie că nu-i plăcea deloc să dea cuiva vreo bătaie de cap.

Miss Marple îi spuse Ednei în seara aceea că se temea că misiunea sa eșuase.

Era foarte tulburată de faptul că zvonuri despre necinstea Gladys circula deja în sat.

La poștă, domnișoara Wetherby o abordă:

— Dragă Jane, i-au dat o recomandare scrisă în care se spune că este binevoitoare, sobră și respectabilă, dar nu se arată nimic despre cinste. Mi se pare foarte semnificativ! Mă tem că e ceva în legătură cu broșa. Cred că trebuie să fie ceva în chestia asta, știi, deoarece nimeni nu dă drumul azi la o servitoare dacă nu e ceva destul de grav. Le va fi foarte greu să găsească pe alta. Fetele, pur și simplu, nu se duc la conacul cel vechi. Sunt nervoase când se întorc acasă în zilele lor libere. O să vezi că surorile Skinner n-o să găsească pe altcineva și atunci, poate, sora aia teribil de ipohondră se va da jos din pat și va pune mâna să facă ceva!

Mare a fost supărarea în sat când s-a dovedit că domnișoarele Skinner angajaseră, de la o agenție, o servitoare nouă, care, după toate relatările, era un model de cinste și virtute.

— O recomandare după trei ani de slujbă, foarte călduroasă, preferă provincia și cere un salariu mai mic decât Gladys. Cred că am avut un adevărat noroc.

* e o plantă

— Chiar, adevărat? întrebă Miss Marple căreia i se aduseră la cunoștință aceste detalii de către domnișoara Lavinia în magazinul negustorului de pește.

— Pare prea bună ca să fie adevărat.

Apoi, părerea celor din St. Mary Mead a fost că modelul de cinste și virtute s-a răzgândit în ultima clipă și nu a mai sosit.

Niciunul dintre aceste pronosticuri nu se adeveri, totuși, și satul luă cunoștință de comoara domestică pe nume Mary Higgins care trecu prin localitate în taxi spre conacul cel vechi.

Trebuiau să recunoască cu sinceritate că arăta bine. O femeie cu o înfățișare foarte respectabilă, foarte corect îmbrăcată.

La următoarea vizită pe care Miss Marple o făcu la conacul cel vechi, cu ocazia adunării organizatorilor unei sărbători în parohie (la care cine vroia își vindea lucruri), Mary Higgins deschise ușa. Era, cu siguranță, o servitoare cu un aer superior, cam de vreo patruzeci de ani, cu păr negru lins, obraji roșii, o siluetă plinuță, mascată discret în negru cu un șorț alb și bonetă - "exact tipul de servitoare bună, de modă veche", cum explică mai târziu Miss Marple și cu vocea potrivită, amabilă, respectuoasă, atât de diferită de accentele tari, nazale ale vocii Gladysiei.

Domnișoara Lavinia arăta mult mai puțin hărțuită ca de obicei și, deși a regretat că n-a putut să-și ia și ea un stand, din cauza grijii pe care trebuia să i-o poarte surorii sale, totuși participă cu o sumă frumușică și a promis să contribuie cu seturi de sugative și șosete pentru bebeluși.

Miss Marple comentă alura ei de bunăstare.

— Simt că-i datorez foarte mult lui Mary. Sunt atât de mulțumită că m-am hotărât să scap de fata cealaltă. Mary este cu adevărat o comoară. Gătește bine, servește frumos la masă și păstrează, cu scrupulozitate, curățenia în micul nostru apartament, întoarce saltelele în fiecare zi. Și se poartă minunat cu Emily!

Miss Marple întrebă imediat de Emily.

— Oh, draga de ea. S-a simțit foarte rău din cauza vremii, în ultimul timp. N-are; încotro, asta-i, câteodată face puțin lucrurile să pară mai dificile. Vrea să i se gătească câte ceva și, apoi, când e servită, spune că nu poate să mănânce acum și apoi vrea din nou, după jumătate de oră și totul s-a răcit și trebuie reîncălzit, Asta cere muncă, nu glumă, dar, din fericire, Mary nu le pune la inimă. E obișnuită să îngrijească invalizi, așa zice, și-i înțelege. Este mare lucru.

— Draga mea, ai avut noroc, spuse Miss Marple.

— Chiar așa. Simt că Mary ne-a fost trimisă ca un răspuns la o rugăciune.

— Mi se pare aproape prea bine ca să fie adevărat, spuse Miss Marple. Aș fi, aș fi puțin atentă, dacă aș fi în locul tău.

Lavinia Skinner nu prinse nuanța din această remarcă. Ea spuse:

— Oh, vă asigur că fac tot ce pot să se simtă bine. Nu știu ce m-aș face dacă ar pleca.

— Nu cred că va pleca până când nu va fi gata de plecare, adăugă Miss Marple și o privi cu înțeles pe gazda sa.

Domnișoara Lavinia spuse:

— Când nu ai griji gospodărești, asta îți ia așa o greutate de pe inimă, nu-i așa? Cum se poartă micuța Edna?

— Se descurcă destul de bine. Nu ca Mary a voastră. Dar eu știu totul despre Edna pentru că e o fată din sat.

Când ieși în hol auzi vocea bolnavei care spunea pe un ton ridicat:

— Ai lăsat compresa asta să se usuce. doctorul Allerton a spus în mod deosebit că trebuie să fie tot timpul umedă. Bine, bine, las-o. Vreau o ceașcă cu ceai și un ou fiert. fiert numai trei minute și jumătate, ține minte și trimite-o pe domnișoara Lavinia la mine.

Mary cea eficientă apăru din dormitor și îi spuse Laviniei: "Domnișoara Emily vă cheamă, doamnă", deschise ușa pentru Miss Marple, o ajută să-și pună haina și-i înmână umbrela în maniera cea mai ireproșabilă.

Miss Marple luă umbrela, o scăpă, încercă s-o ridice și îi căzu geanta care se deschise.

Mary, politicoasă, adună diferite flecuștețe - o batistă, un carnețel cu adrese, un portmoneu de piele demodat, doi șilingi, trei penny și o bucată de baton dulce de mentă, în dungi.

Miss Marple primi ultimul obiect cu oarecare jenă.

— Oh, dragă, ăsta trebuie să fi fost al băiețelului doamnei Clement. El îmi sugera și-mi amintesc că mi-a luat geanta să se joace cu ea. El trebuie să-l fi pus înăuntru. E teribil de lipicios așa?

— Să-l iau, doamnă?

— Oh, dacă vrei? Mulțumesc foarte mult.

Mary ridică ultimul lucru, o oglinjoară și după ce o primi, Miss Marple exclamă încântată:

— Ce noroc că nu s-a spart.

După aceea ea plecă, Mary rămase politicoasă la ușă ținând o bucată de baton de zahăr cu dungi, fără nici o expresie deosebită pe față.

Timp de zece zile, St. Mary Mead a trebuit să îndure, să audă calitățile comorii domnișoarei Lavinia și a domnișoarei Emily.

În a unsprezecea zi, satul fu trezit de o veste trăsnet.

Mary, modelul de cinste și virtute dispăruse! Patul ei era neatins și ușa din față a fost găsită dată la perete. Se strecurase în liniște, în timpul nopții.

Și nu numai Mary lipsea! Două broșe și cinci inele ale domnișoarei Lavinia, trei inele, un pandantiv, o brățară și patru broșe ale domnișoarei Emily lipseau de asemenea!

Era începutul catastrofei.

Tânăra doamnă Devereux își pierduse diamantele pe care le ținea într-un sertar deschis, ca și niște blănuri de valoare primite ca dar de nuntă. Judecătorului și soției sale li se luaseră bijuterii și o anumită sumă de bani. Doamna Carmichael a suferit cele mai mari pagube. Nu numai că avea niște bijuterii de foarte mare valoare, dar mai ținea și o mare sumă de bani care dispăruse din apartament. Fusese seara liberă a Janettei și stăpâna sa

obișnuia să se plimbe prin grădină pe înserate, chemând păsările și presărându-le firimituri. Devenise clar că Mary, servitoarea cea perfectă, avusese chei potrivite pentru toate apartamentele!

Trebuie să mărturisim că a fost o anumită satisfacție cam deplasată în St. Mary Mead.

Domnișoara Lavinia se lăudase atât de mult cu miraculoasa ei Mary. "Și tot timpul ăsta, dragă, fusese o hoață obișnuită!" spuneau oamenii.

Urmă o descoperire interesantă. Nu numai că Mary dispăruse în neant, dar agenția, care o trimisese și garantase recomandările, se alertă când descoperi că Mary Higgins, care le ceruse de lucru și ale cărei recomandări fuseseră acceptate, nu existase niciodată, în ciuda tuturor căutărilor. Era numele unei servitoare care locuise la sora adevărată a unui diacon, dar adevărata Mary Higgins trăia liniștită într-un loc prin Cornwall.

— Inteligentă toată treaba, recunosc inspectorul Slack. Și dacă vreți să știți de la mine, femeia asta lucrează cu o bandă. S-a mai întâmplat un caz de același fel în Northumberland acum un an. Lucrurile furate n-au fost găsite niciodată și nici ea n-a fost prinsă. Totuși, stăm mai bine decât cei din Much Burham!

Inspectorul Slack era întotdeauna un om plin de sine.

Totuși, săptămânile treceau și Mary Higgins rămânea triumfătoare în largul ei. În van inspectorul Slack* își dublă energia care-i lipsea numelui său.

Domnișoara Lavinia plângea tot timpul. Domnișoara Emily era așa de tulburată și se îngrijoră atât de mult de starea ei, încât trimise imediat după doctorul Haydock.

Întregul sat era teribil de curios să afle ce credea el despre bolile de care pretindea că suferă domnișoara Emily, dar, normal, nu-l putea nimeni întreba. Știri satisfăcătoare se răspândiră totuși în legătură cu asta, prin domnul Meek, asistentul farmacistului care se plimba cu Clara, servitoarea doamnei Price-Ridley. S-a aflat apoi că doctorul Haydock prescrisese un

* (engl.) slack - moale, neglijent, inactiv.

amestec de asafoetidă* și valeriană care, potrivit domnului Meek, era remediul universal pentru soldații ce simulează boli!

Curând după aceea, s-a aflat că domnișoara Emily, fără să renunțe la îngrijirile medicale pe care le primea, a declarat că în starea de sănătate în care se afla simțea că e de datoria ei să fie aproape de specialistul din Londra ce înțelegea cazul ei. Era bine și pentru Lavinia, spunea ea.

Apartamentul a fost subînchiriat.

Câteva zile după aceea, Miss Marple, cam îmbujorată și agitată, făcu o vizită poliției din Much Burham și întrebă de inspectorul Slack.

Inspectorului Slack nu-i plăcea de Miss Marple. Dar era conștient că șeful poliției, colonelul Melchett nu-i împărtășea opinia. De aceea, cam bombănind o primi.

— Bună ziua, Miss Marple, Cu ce vă pot fi de folos?

— Oh, dragă, mă tem că te grăbești, spuse Miss Marple.

— O groază de treabă, dar îmi puteți răpi câteva momente, spuse inspectorul Slack.

— Oh, dragă, făcu Miss Marple, sper să-ți pot explica pe înțeles ce am de zis. E atât de dificil să te explici, nu crezi? Nu, poate pentru dumneata nu e. Dar știi, nefiind educată în stil modern, am avut o guvernantă, care mă învăța datele despre regii Angliei și cunoștințe generale și cum se fac acele de cusut și chestii de astea. La grămadă, înțelegi, nu te învăța să treci la subiect. Ceea ce, de fapt, vreau să fac. Este vorba de fata domnișoarei Skinner, Gladys, pe care o cunoști.

— Mary Higgins, spuse inspectorul Slack.

— Oh, da, cea de-a doua servitoare. Dar e vorba de Gladys Holmes, o fată cam impertinentă și cam prea plină de ea, dar, de fapt, foarte cinstită și este foarte important ca acest lucru să fie recunoscut.

— Nu-i nici o plângere împotriva ei până acum, după câte știu, spuse inspectorul.

— Nu, știu că nu este nici o plângere, dar asta este partea proastă. Pentru că, vedeți, oamenii continuă să creadă anumite lucruri. Oh, dragă, știu că mă exprim rău. Ceea ce de fapt vreau să spun e că lucrul important este s-o găsim pe Mary Higgins.

— Desigur, spuse inspectorul Slack. Aveți vreo idee în privința asta?

— Da, de fapt am, spuse Miss Marple. Pot să vă pun o întrebare?

Amprentele vă sunt de vreun folos?

— Ah, făcu inspectorul Slack, aici ea e mult prea abilă pentru noi. Își făcea toată treaba cu mănuși de cauciuc sau cu mănuși de servitoare, se pare. Și ea a fost foarte precaută. a șters toate lucrurile din dormitorul ei și de pe chiuvetă. Nu s-a putut găsi nici o singură amprentă în toată casa.

— Dacă ați avea amprentele ei, asta v-ar ajuta?

— S-ar putea, doamnă. Ar putea fi cunoscute la Scotland Yard. Nu e prima ei lovitură, aș zice!

Miss Marple încuviință încurajată. Își deschise geanta și scoase o mică cutie de carton.

Înăuntru, învelită în vată era o oglinjoară.

— Din geanta mea, spuse Miss Marple. Ampretele servitoarei sunt pe ea. Cred c-ar fi satisfăcătoare. ea a atins o substanță extrem de lipicioasă o clipă mai înainte.

Inspectorul Slack se uita uluit.

— I-ați luat amprentele în mod intenționat?

— Desigur.

— Atunci o bănuiți?

— Ei bine, știți, m-a uimit că era puțin prea bună ca să fie adevărată.

De fapt, i-am și spus domnișoarei Lavinia. Dar ea, pur și simplu, nu a reținut aluzia! Știi, inspectore, mă tem că nu cred în modele de cinste și demnitate. Majoritatea dintre noi avem defectele noastre. și slujba în gospodărie le scoate la iveală foarte repede.

* o substanță închisă la culoare obținută din niște plante din Irak și vestul Indiei și folosită în medicină ca antispasmodic.

— Bine, spuse inspectorul Slack revenindu-și, mă simt obligat față de dumneavoastră, cu siguranță. Le vom trimite la Scotland Yard și vom vedea ce au de spus.

El se opri. Miss Marple își lăsase capul puțin pe o parte și-l privea cu mult subînțeles.

— Ce zici, inspectore, nu crezi c-ar fi cazul să cauți puțin mai aproape?

— Ce vreți să spuneți, Miss Marple?

— E foarte dificil de explicat, dar când dai peste un lucru deosebit îl observi. Deși, adesea, lucruri deosebite pot fi doar niște fleacuri. Știți, am simțit asta tot timpul; vreau să zic despre Gladys și broșă. Ea este o fată cinstită; ea nu a luat broșă. Atunci de ce a crezut domnișoara Skinner că a luat-o? Domnișoara Skinner nu e o proastă, nici vorbă de asta! De ce a fost ea atât de nerăbdătoare s-o lase pe fată să plece când aceasta era o servitoare bună și servitoarele sunt greu de găsit? Asta a fost ceva deosebit, știți. Așa că m-am întrebat. M-am tot întrebat. Și am observat un alt lucru deosebit! Domnișoara Emily este ipohondră, dar este prima ipohondră care nu a trimis după vreun doctor imediat. Ipohondrilor le plac doctorii. Domnișoarei Emily nu.

— Unde vreți să ajungeți, Miss Marple?

— Ei bine, știți, vreau să vă sugerez că domnișoara Lavinia și domnișoara Emily sunt persoane speciale. Domnișoara Emily își petrece aproape tot timpul într-o cameră întunecată și dacă părul ăla nu-i o perucă, atunci eu îmi înghit propria mea meșă de la spate! Și ceea ce vreau să spun e asta: Este perfect posibil ca o femeie slabă, palidă, cu părul cărunț, suferindă să fie una și aceeași cu femeia brunetă, îmbujorată și plinuță. Și nimeni din câte știu nu le-a văzut pe domnișoara Emily și pe Mary Higgins în unul și același loc. Au avut o mulțime de timp să facă dubluri după toate cheile, o mulțime de timp să afle totul despre ceilalți chiriași și apoi să scape de fata din partea locului. Domnișoara Emily face o plimbare rapidă peste câmp într-o noapte și sosește la gară ca Mary Higgins a doua zi. Și apoi, la momentul potrivit, Mary Higgins dispare și toți se pun cu surle și trâmbițe pe urmele ei. Vă spun unde-o puteți găsi, inspectore; pe sofaua domnișoarei Emily Skinner. Luați-i amprente, dacă nu mă credeți, și veți descoperi că am dreptate! O pereche de hoațe deștepte, asta sunt domnișoarele Skinner. și, fără îndoială, în legătură cu un complice inteligent care ascunde bunurile furate. Dar, de data asta, nu le mai merge! N-am de gând să las ca cinstea unei fete de caracter din satul nostru să fie terfelită în halul ăsta! Gladys Holmes este cât se poate de cinstită și toată lumea trebuie s-o știe! Bună ziua!

Miss Marple ieșise demnă, înainte ca inspectorul Slack să-și revină.

— Pfui! Făcu el. Dacă are dreptate.

Curând descoperi că Miss Marple avea, din nou, dreptate.

Colonelul Melchett l-a felicitat pe Slack pentru eficiența sa și Miss Marple a invitat-o pe Gladys să vină la ceai cu Edna și i-a vorbit, în mod serios, să nu-și mai schimbe slujba de îndată ce va obține una.

SFÂRȘIT